

TOFAŞ

TÜRK OTOMOBİL FABRİKASI A.Ş.

Sürdürülebilirlik Raporu 2020

İçindekiler

3	Rapor Hakkında	37	Çalışma Ortamı
4	CEO'nun Mesajı	38	İnsan Hakları
6	Yönetim ve Sürdürülebilirlik	38	Toplumsal Cinsiyet Eşitliği
6	Kurumsal Yönetim Yapısı	39	Çalışan Gelişimi
6	Risk Yönetimi	42	Sosyal Yaşam
7	İş Etiği ve Yolsuzlukla Mücadele	42	İş Sağlığı ve Güvenliği
11	İç Kontrol ve İç Denetim	46	Değer Zinciri
11	Sürdürülebilirlik Yönetimi	46	Tedarik Zinciri Yönetimi
12	Sürdürülebilirlik Öncelikleri	50	Yetkili Bayi ve Servis Ağı
14	Paydaş Katılımı	51	Kurumsal Sosyal Sorumluluk
16	Tüketici Deneyimi	51	Yerel Ekonomiye Katkı
16	Müşteri Memnuniyeti	51	Toplumsal Yatırımlar
18	İnovasyon	54	Performans Verileri
18	Ar-Ge Yönetimi	54	Ekonomik ve Operasyonel Performans
20	Dijital Dönüşüm	55	Çevresel Performans
21	Araç Emniyeti, Sürüş ve Yolcu Konforu	56	Sosyal Performans
23	İklim Değişikliği	58	Çalışan Demografisi
24	Mobilite Çözümleri	60	GRI İçerik İndeksi
26	Enerji Verimliliği ve Emisyonlar	66	Kurumsal Üyeliklerimiz
28	Üretim	68	Sera Gazı Doğrulama Raporu
28	Dünya Klasında Üretim	69	Sera Gazı Doğrulama Beyanı
29	Kalite	72	Tofaş 2019 Sürdürülebilirlik Raporu Paydaş Geri Bildirim Formu
34	Kalite Risk Yönetimi		Yasal Uyarı ve Künye
34	Çevre Yönetimi		
36	Malzeme ve Atık Yönetimi		

Rapor Hakkında

Sürdürülebilirlik raporlaması uygulamasıyla paydaşlarımıza faaliyetlerimiz hakkında en güncel ve bütüncül bilgiyi sunmayı amaçlıyoruz. Bu yıl yedincisini yayınladığımız raporumuzla, sürdürülebilirlik yolculuğumuzda gerçekleştirdiğimiz çalışmaları, yönetsel yaklaşımlarımızı, faaliyetlerimizin sosyal, ekonomik ve çevresel etkilerini, performans sonuçlarımızı ve hedeflerimizi paydaşlarımızla paylaşıyoruz.

Tofaş 2020 Sürdürülebilirlik Raporu, Tofaş Türk Otomobil Fabrikası A.Ş.'nin 01.01.2020 -31.12.2020 tarihleri arasında gerçekleştirdiği çalışmaları kapsamaktadır. İştiraklerimiz olan Fer Mas Oto Ticaret A.Ş. ve Koç Fiat Kredi Finansman A.Ş. şirketlerine ait bilgiler, finansal veriler haricinde, aksi belirtilmediği takdirde raporlama kapsamında dâhil edilmemiştir.

Bu rapor, GRI Standartları: "Temel" seçeneğine uyumlu olarak hazırlanmıştır. Raporun içeriğinin belirlenmesinde, sürdürülebilirlik önceliklerinin belirlenmesi çalışması neticesinde elde ettiğimiz konu portföyünü temel aldık. Bazı öncelikli konularda, şirket bilgilerinin yanında değer zincirimizden etki alanımızdaki paydaşlarımızla yürüttüğümüz performans sonuçlarına da yer verdik. Rapor kapsamında yer alan verilerin hazırlanmasında GRI Raporlama Standardında belirtilen göstergelerin yanında okuyucuya daha kapsamlı ve bütüncül bir analiz olanağı sunmak adına bu alanda kabul gören CDP, kurumsal yönetim notu gibi performans değerlendirme kriterlerinden de yararlandık.

Gelecek raporlama çalışmalarımızı da aynı rehber metodolojiyi talip ederek yıllık planda gerçekleştirmeyi hedefliyoruz. Önceki yıllara ait sürdürülebilirlik raporlarına, Tofaş Sürdürülebilirlik Raporu 2020 yayınının PDF versiyonuna ve interaktif sürdürülebilirlik internet sayfamıza tofas.com.tr/Surdurulebilirlik/SurdurulebilirlikRaporlari adresinden erişebilirsiniz.

CEO'nun Mesajı

Değerli paydaşlarımız,

2020 yılında başlayan Covid-19 salgınının tüm insanlık ve iş dünyası üzerinde eşi benzeri görülmemiş etkileri oldu. Dünya üzerinde milyarlarca insan fiziksel, duygusal ve finansal zorluk yaşadı. Ülkemiz de pandemi sürecinden büyük ölçüde etkilendi. Tofaş olarak biz de başta çalışanlarımız olmak üzere, tüm paydaşlarımızın sağlığını korumayı, istihdamın korunmasını ve çalışan gelir kaybının önlenmesini önceliklendirirken, işimizin de sürekliliğini sağlayarak ekonomik değer yaratmaya devam ettik. Uzun yıllardır yatırım yaptığımız ar-ge, dijitalleşme ve inovasyon çalışmalarımız, bilgi birikimimiz ve çevik hareket etme kabiliyetimiz, bu zorlu dönemde bize büyük bir güç sağladı.

Yıl içerisinde tüm sektörlerde olduğu gibi küresel otomotiv sektöründe de ticaret ve tedarik zincirinde aksamalar yaşandı. Tüm bu akşamlara rağmen, Şirketimiz 250 bin üretim adedi, 118 bin adetlik ihracat ve iç pazar satışlarındaki %93'lük yerli üretim payı ile ülkemizin önde gelen sanayi kuruluşları

arasında yer almayı sürdürdü, sektöre ve ekonomiye katma değerini bir kez daha ortaya koydu.

Tofaş, Türkiye otomobil ve hafif ticari araç pazarında temsil ettiği Fiat, Fiat Professional, Alfa Romeo, Jeep®, Ferrari ve Maserati markalarıyla 2020 yılında bir önceki yıla oranla %80,4 artışla 142 bin adet satış gerçekleştirerek, pazar payını %18,4'e yükseltti. 2020 yılında Fiat markamız, otomobil ve hafif ticari araç toplam satışlarındaki ilk sıradaki yerini korudu. Egea ailesi 225 milyon ABD doları yatırımla yenilendi ve Cross modeli ürün gamına eklendi.

Türkiye' otomotiv ihracatının 13%'ünü gerçekleştiren Tofaş, en büyük ilk 10 ihracatçı arasında 7. olurken, "500 Büyük Sanayi Kuruluşu" araştırmasında en büyük 10 sanayi kuruluşu arasında yer aldı.

2020 yılında, ürün geliştirme yetkinliğimizi arttırmak amacıyla Ar-Ge Merkezimizde 10 milyon euroluk yeni test ekipmanları yatırımı yapıldı. Turkishtime tarafından hazırlanan "Ar-Ge 250, Türkiye'nin En Çok Ar-Ge Harcaması Yapan Şirketleri" araştırması kapsamında Tofaş olarak genel sıralamada en fazla Ar-Ge harcaması yapan ilk 3 firma arasında yer aldık. Tofaş Ar-Ge Merkezi; 2020 yılı içerisinde yoğun olarak Egea model ailesinin yenilenme faaliyetlerini yürütürken, FCA'nın ar-ge projelerine de destek vererek, mühendislik ihracatı da gerçekleştirdi. Yer aldığımız AB araştırma projeleri sayısı 26'ya çıkarken, Turkishtime Türkiye Ar-Ge 250 Araştırması'na göre, ar-ge merkezi faaliyetlerinde 23 patentle en fazla patent alan 7'nci şirket olduk. 2020 yılı içerisinde yenilikçi çalışmalarımız sonucunda, 36 adet yeni patent başvurusunu da gerçekleştirdik. Yaşadığımız zorlu pandemi koşullarında elde ettiğimiz bu başarıların ardında, sürdürülebilirlik anlayışıyla uzun yıllardır geliştirdiğimiz uygulamaların önemli bir rolü var. Değer zincirimizin de dâhil olduğu, çevresel ve sosyal konuları içeren risk ve aksiyon tanımlamalarımız iklim krizi, toplumsal cinsiyet eşitliği gibi perspektifler dikkate alınarak oluşturulmuş olsa da, pandemi sürecinin etkilerine karşı çevik yönetim, dijital dönüşüm, aksiyon hızı, yenilikçi bakış açısı yönetim de kararlarımıza büyük katkı sağladı.

Dijital dönüşüm kapsamında, akıllı fabrika uygulamalarımızla geliştirdiğimiz algoritmalar sayesinde, üretim kapasitemizi arttırdığımız gibi montaj hatlarını da daha verimli hale getirdik.

Pandemi sürecinde müşteri hizmetlerimizde, dijital kanallar ve e-ticaret odaklı olarak sürdürdük. Fiat Online ile dijital platform üzerinden araç satışına başladık. "Connect Kasko", Fiat Yol Arkadaşım Connect bağlantılı araç teknolojisiyle kaskoda akıllı fiyatlandırmanın Türkiye'deki ilk örneği oldu. Makine ve ekipmanlarımızdan aldığımız gerçek zamanlı veriler ile enerji ve üretim verimliliği sağladığımız 100'ün üzerinde "Nesnelerin İnterneti" projesini devreye alırken, 50'yi aşkın, ileri analitik, görüntü işleme, robotik süreç otomasyonu, ileri robotik ve cobot uygulaması ile süreçlerimizde verimlilik elde ettik.

Farklı birimlerimiz ana faaliyetlerinin yanı sıra yıl içerisinde toplumsal ihtiyaçlara karşı çevik hareket ederek kurumsal duyarlılık örneği de sergiledi. Tasarım ve üretimini Ar-Ge Merkezimizde gerçekleştirdiğimiz koruyucu sağlık ekipmanlarını 70 ildeki sağlık kuruluşlarına teslim ettik. Tofaş bu süreçte 50 bin siperlikli maske ile 1.300 biyolojik örnek alma ve entübasyon kabini üretti. Ayrıca, taleplerin toplandığı, üretim ve sevkiyat fonksiyonlarının takip edildiği online bir platform oluşturduk; diğer firmaların da sağlık ekipmanı üretimine destek olmalarına imkân sağlamak için ekipman tasarımlarını açık kaynak olarak paylaştık. Fiat ve BiTaksi, Covid-19 salgınına karşı toplum sağlığını korumak amacıyla Türkiye'deki ilk "Kabinli Taksi" projesini hayata geçirdi. Kabinli Taksi" projesi için Tofaş Ar-Ge Merkezi'nde, sürücüler ve yolcuları virüsten koruyacak özel bir ayırıcı izolasyon sistemi geliştirildi. Ayrıca Fiat, Alfa Romeo ve Jeep markalarımızda servis hizmetinin alınmasından bağımsız, araç dezenfeksiyon hizmeti ücretsiz olarak verildi.

Diğer yandan Tofaş kültürü içerisinde tüm çalışanlarımız için güvenli bir iş ortamı yaratmayı temel sorumluluğumuz olarak kabul ediyoruz. Bu sorumluluk ile, pandemi gerekliliklerine göre iş sağlığı güvenliği kurallarımızı güncelleyerek, koruyucu önlemler, uzaktan çalışma gibi hızla devreye alınan pek çok uygulama ile çalışanlarımızın hayatını güvenli hale getirmeyi hedefledik. Diğer yandan, WCM

kapsamında iş sağlığı ve güvenliğine verdiği önem ve skorlarıyla da örnek olan fabrikamızda, Dünya Klasında İş Güvenliği faaliyetlerine başladığından bu yana Kayıp Zamanlı Kaza (LTA) frekansını %96 oranında azalttık.

2020 yılında, farklı alanlardaki insan kaynakları uygulamamız ve Tofaş Akademi'nin geliştirdiği yenilikçi öğrenme ve teknoloji çözümleri ile Stevie Awards ve Brandon Hall Group tarafından 9 ödüle layık görüldük.

Günümüzde toplumsal farkındalığın da arttığı bir diğer odak konumuz ise iklim krizi oldu. Sorumlu üretim ve tüketim anlayışı çerçevesinde doğal kaynak tüketimini ve atık oluşumunu azaltırken, geri kazanım oranlarımızı arttırıyoruz. Bu kapsamda 2024 yılı hedefimiz, 2011 baz yılına göre %33 emisyon azaltımı ve uzun vadede karbon nötr tesis olmak.

Bu rapor kapsamında 2020 yılı sonuçlarımızı, Sürdürülebilirlik performansımızı değerlendirirken, diğer yandan FCA ve PSA gruplarının birleşme görüşmelerinin tamamlanmasıyla her iki şirketin %50 paya sahip olduğu "Stellantis" Grubu'nun kuruluşu, Ocak 2021 itibarıyla gerçekleşti. Bu ortaklıkla yaratılan gücün, şirketlerin operasyonel ve sermaye verimliliğinin yanı sıra, büyüme ve teknoloji geliştirme kapasitesini artırması hedefleniyor. Tofaş olarak biz de, yeni oluşumun yaratacağı sinerji ve artı değerlerle, gücümüzü ve performansımızı arttırmaya odaklanacağız.

Ürünlerimiz, faaliyetlerimiz ve hizmetlerimiz aracılığıyla insana ve doğaya saygı duyarak büyümeye devam ederken, yolculuğumuzda temel değerlerimizi yaşatmamızı sağlayan hissedarlarımız, müşterilerimiz, çalışanlarımız, bayi ve tedarikçilerimiz başta olmak üzere tüm paydaşlarımıza, Şirketimize duydukları güven, destek ve katkılarından dolayı en içten teşekkürlerimi sunarım.

Cengiz Eroldu
Yönetim Kurulu Üyesi ve CEO

Yönetim ve Sürdürülebilirlik

Tofaş olarak yönetim ve sürdürülebilirlik konularını bir bütün olarak görüyor ve bu alandaki faaliyetlerimizde Koç Holding ve Fiat Chrysler Automobiles'dan (FCA) aldığımız değer ve ilkeleri benimsiyoruz. İş etiği normlarına sadık ve risk yönetiminin etkin bir şekilde gerçekleştirildiği yönetim anlayışımız doğrultusunda tüm faaliyetlerimizde sürdürülebilirlik stratejimizle uyumlu hareket ediyoruz. Karar süreçlerimizde paydaş katılımını önemsiyor, paydaş beklentilerini farklı iletişim kanalları ile değerlendiriyoruz.

Kurumsal Yönetim Yapısı

SPK Kurumsal Yönetim Tebliği İlkeleri gereği kurumsal sürdürülebilirlik faaliyetlerimizi hesap verilebilir, şeffaf, adil ve sorumlu bir anlayışla gerçekleştiriyoruz. Bu ilkelerin sürdürülebilirlik faaliyetlerimize her düzeyde yansımaları için çalışıyor ve bu faaliyetler sonucu elde edilen performans değerlerini ölçümleyerek kamuoyu ve paydaşlarımızla şeffaf bir şekilde paylaşıyoruz.

Yönetsel uygulamalarımızı geliştirmek adına yaptığımız çalışmaların sonucu olarak Kurumsal Yönetim Derecelendirme Notumuz 2020 yılı içerisinde faaliyetlerin değerlendirilmesi sonrasında 9,26 olarak devam etmektedir.

Tofaş Yönetim Kurulu, 10 üyeden meydana gelmektedir. Bu üyelerin 2'si bağımsız üye olmakla beraber, Yönetim Kurulu Başkanlığı ve CEO görevleri farklı kişiler tarafından yerine getirilmektedir. İcradan sorumlu tek üye olan CEO, doğrudan Yönetim Kurulu'na raporlama yapmaktadır.

Risk yönetimi, erken uyarı ve kontrol sistemlerinin işlerliğinin sağlanması, stratejik eğilimlerin belirlenerek yönetilmesi, kurumsal hedeflerin

belirlenmesi, kurumsal yönetim ilkelerine uyum sağlanması ve bu alanda beklenen performansın gerçekleştirilmesine yönelik çalışmalar CEO ve şirket üst yönetiminin sorumluluğu altındadır.

Kurumsal Yönetim Komitesi, Denetim Komitesi, Riskin Erken Saptanması ve Risk Yönetimi Komitesi, Yönetim Kurulu'na bağlı yapılar olmakla beraber Yönetim Kurulu faaliyet etkinliğinin sağlanmasında önemli bir rol oynamaktadır. Aday Gösterme Komitesi ve Ücretlendirme Komitesi görevleri de Kurumsal Yönetim Komitesi tarafından yerine getirilir.

Tofaş kurumsal yönetim yapısı hakkında detaylı bilgiye tofas.com.tr/Yatirimcilliskileri/KurumsalYonetim adresinden ya da ir.tofas.com.tr/2020 adresi üzerinden interaktif olarak da yayınladığımız 2020 Tofaş Faaliyet Raporu'ndan ulaşabilirsiniz.

Risk Yönetimi

Risk Yönetim süreçleri Yönetim Kurulu sorumluluğu bulunmakla beraber, bu alandaki görev ve faaliyetler Denetim Komitesi ve Riskin Erken Saptanması ve Risk Yönetimi Komitesi tarafından gerçekleştirilir. Kurumsal risk stratejilerinin belirlenmesinde bu komiteler tarafından Yönetim Kurulu'na yapılan raporlamalar belirleyici rol oynar.

Yıllık hedef yayılımı ve performans değerlendirme sistemi çerçevesinde risk yönetimi konusu ele alınmaktadır. Dünya genelinde genel geçerlik kazanmış risk yönetimi prensipleri ve adımlarının şirket uygulamalarına dâhil edilmekte ve yaygınlaştırılmaktadır. 5 adımdan oluşan metodoloji ile risk yönetimi süreçlerimiz takip edilmektedir.

- Riskin Tanımlanması
- Riskin Ölçümlenmesi
- Riskin Değerlendirilmesi
- Risklerin Hafifletilmesi veya Transferi
- Risklerin Sürekli İzlenmesi

Sürdürülebilirlik riskleri, sürdürülebilirlik performansı üzerinde etkisi olan tüm konuları kapsar ve Tofaş risk yönetim portföyünün ana hatlarını oluşturur. Sürdürülebilirlik riskleri belirlenirken önleyicilik prensibiyle hareket edilir ve bu doğrultuda tespit edilen riskler Risk Yönetimi Politikası kapsamında raporlanır.

Tofaş kurumsal yönetim yapısı hakkında detaylı bilgiye tofas.com.tr/Yatirimcilliskileri/KurumsalYonetim adresinden ya da ir.tofas.com.tr/2020 adresi üzerinden interaktif olarak da yayınladığımız 2020 Tofaş Faaliyet Raporu'ndan ulaşabilirsiniz.

İş Etiği ve Yolsuzlukla Mücadele

Tofaş kurum kültürünün merkezinde yer alan iş etiği kurallarına bağlılık, yolsuzluk ve rüşvete karşı "sıfır tolerans" anlayışı tüm faaliyetlerimize yön vermektedir. "Tofaş Etik Davranış Kuralları ve Uygulama Prensipleri" etik değerler ve uymamız gereken kuralları düzenlemektedir. "Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Politikası" yolsuzluk ve rüşvet ile mücadeleye olan bakış açımızı tanımlamaktadır.

Bu kural ve politikalar çerçevesinde, her türlü şirket varlığı ve bilgisinin korunması, çıkar çatışmasının önlenmesi, iş ortaklıklarının kurulmasında dikkat edilmesi gereken hususlar, iş sağlığı ve güvenliği, rüşvet ve yolsuzlukla mücadele, çıkar çatışmasının önlenmesi, iş etiğine uygun davranılması konuları yer almaktadır. Bu kural ve ilkelerin ihlali durumunda ihlal

bildirim süreci için var olan mekanizmalar, uygulanan disiplin kuralları ve yaptırımlar aynı kural ve politikalar çerçevesinde tanımlanmış olup ortaya çıkan süreçler hassasiyetle değerlendirilmektedir. Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi'nin (UNGC) yolsuzlukla mücadele başlıklı 10. ilkesi iş etiği ve yolsuzlukla mücadele konusundaki yaklaşımımıza rehber olmaktadır.

Yolsuzlukla Mücadele Politikası ve Sistemleri

Tofaş Etik Kurulu ve İç Denetim Müdürlüğü koordinasyonu altında iş etiği ve yolsuzlukla mücadele için risk bazlı değerlendirme, izleme, denetleme, raporlama ve eğitim faaliyetlerinin yer aldığı uyum programı takip edilir. İş süreçlerinde benimsenen görevler ayrılığı ilkesi ve gerekli kontrol noktalarının tanımlanması ile yolsuzluğun önlenmesi konusunda önemli adımlar atılmıştır. İç Denetim Müdürlüğü'nün yaptığı denetimler ile iş süreçleri ve kontrol noktalarının işlevselliği ve etkinliği periyodik olarak gözden geçirilir. İş süreçleri ve şirketin finansal tabloları ayrı bağımsız denetim ekiplerince yılda en az 2 kez olmak üzere denetime tabi tutulur.

Şirket faaliyetlerinin Tofaş Etik Kuralları, Tofaş Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Politikası ve ilgili yasal mevzuatlara uyumlu olarak yürütülmesinden Tofaş Yönetim Kurulu birinci dereceden sorumludur. Tofaş Yönetim Kurulu tarafından görevlendirilen Tofaş Etik Kurulu bu görevi yerine getirir. Tofaş Etik Kurulu 6 ayda bir veya üyelerden birinin çağrısı üzerine toplanmakta olup; CEO, Baş Hukuk Müşaviri, İnsan Kaynakları Direktörü ve ilgili diğer direktörlerden oluşmaktadır. Etik ilkelerin şirket içinde yayılması ve anlaşılması, iç ve dış paydaşlarla iletişim, gerekli durumlarda etik kuralların revizyonundan ve etkin yönetiminden Etik Kurul sorumludur. Çalışanların ve üçüncü kişilerin ihlal bildirimlerinin incelenmesi ve karara bağlanmasını, gerekli durumlarda soruşturma komisyonlarının kurulması ve kararların disiplin prosedürüne uygun olarak uygulanması ve ilgili mercilerin bilgilendirilmesinden de Etik Kurul sorumludur. Tofaş Etik Davranış Kuralları ve Personel Yönetmeliğinde, ihlal durumunda uygulanacak sözleşme feshine kadar varan yaptırımlar düzenlenmiştir.

Yönetim ve Sürdürülebilirlik

Belirlenen etik kurallara ve rüşvet ve yolsuzlukla mücadele politikasına sağlanan uyumun gözlenmesi ve denetimi de Tofaş Etik Kurul tarafından gerçekleştirilir. Etik kurallar ve politikalara uyum İç Denetim Müdürlüğü tarafından yapılan periyodik denetleme faaliyetleri ile denetlenir. Söz konusu kural ve politikalara ait riskler belirlenirken risk bazlı değerlendirme esas alınır. Bu değerlendirme esnasında gerçekleşen faaliyetin niteliği, gerçekleştirildiği yer, maruz kalınan iç ve dış riskler, devam eden iç kontroller gibi birçok faktör de hesaba katılır. Yolsuzluk ve rüşvet riski maruz kalınan iç ve dış risklerin tespitinde büyük önem arz etmektedir.

Tofaş İç Denetim Müdürlüğü'nün hazırladığı risk değerlendirme sonuçlarına göre gerekli görülen noktalarda iç kontrollerin etkinliğinin gözden geçirilmesi ve güçlendirilmesi için denetim planları hazırlanır ve Denetim Komitesi'nin görüş ve onayına sunulur. Risk bazlı değerlendirme sonucunda risk seviyesi daha yüksek bulunan birimler öncelikli olarak denetim planına dâhil edilir. Bu denetimler kapsamında yolsuzluk ve rüşvet riskleri ele alınır aynı zamanda bertaraf edici kontroller gerçekleştirilir. Bu kontrollerin yetersiz bulunması durumunda ise düzeltici aksiyonlar ilgili birimler tarafından gündeme getirilir. Denetim faaliyetlerinin sonuçları yazılı ve sözlü olarak İç Denetim Müdürlüğü tarafından Genel Müdür ve Yönetim Kuruluna bağlı Denetim Komitesine sunulur. Denetimler sonucunda tespit edilen önemli konular ve sorunlar İç Denetim Müdürlüğü ve Etik Kurul tarafından yılda en az dört kez toplanan ilgili Yönetim Kurulu Komitelerinde ele alınır. 2020 yılında yapılan denetimlerde herhangi bir rüşvet vakasına rastlanmamıştır.

Çalışma ilkelerine uygun hareket edilmesi, şirket değerleri ve etik prensiplerimize bağlı kalınması konusunda tüm çalışanlarımız sorumludur ve bu konuda çalışanlarımızdan yazılı taahhüt alınır. Bunun için çalışanlarımıza etik kurallarımız ile rüşvet ve yolsuzlukla mücadele konusunda şirket anlayışımızın iletişimi gerçekleştirilir. Firmamıza katılan yeni çalışanlarımız da imza karşılığında etik kurallar ve rüşvet ve yolsuzlukla mücadele politikamız iletilir. İşe

yeni başlayan personellerimiz için verilen zorunlu işe giriş eğitimlerinde etik kurallar konusu da dâhil edilmiştir. Mevcut personelimiz ise Aralık 2017'den beri periyodik olarak birim bazında etik kurallar hakkında bilgilendirme toplantılarına katılmaktadırlar.

Üst ve orta düzey yöneticilerimiz etik kurallara gereken önemin verilmesi ve çalışan uyumu konusunda asli sorumluluk sahibidir. Çalışanlarımızın, etik kurallara uygun davranmaları nedeniyle şirketin uğrayacağı herhangi bir zarardan sorumlu tutulmayacağı, Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Politikamızda açıkça belirtilmiştir. Söz konusu kural ve politikalara uyum konusunda Yönetim Kurulu üyeleri, tedarikçilerimiz, bayilerimiz ve tüm diğer iş ortaklarımız ve paydaşlarımız yükümlülük sahibidirler. Tüm paydaşlarımızla gerçekleştirdiğimiz faaliyetlerimizde iş etiğine uyum ve yolsuzlukla mücadeleyi faaliyetlerimizin önemli bir parçası olarak görürüz ve gereken iyileşmelerin gerçekleşmesini sağlarız. Söz konusu kural ve politikaların iş ortaklarımızla iletişimini internet sitemiz kanalıyla gerçekleştirilir ve internet sitemiz vasıtasıyla paylaşılan bu kural ve politikalar her zaman erişilebilir vaziyettedir.

İş ortaklarımızı seçerken ve iş ortaklıklarımızı kurarken etik kurallarımız ve rüşvet ve yolsuzluk politikamıza uyum konusu yapılan değerlendirmelerde en önemli konularımızdandır. Bunun için, tedarikçi ve bayii seçimi gibi iş ortaklıklarının kurulması sürecinde rüşvet ve yolsuzlukla mücadele konularının da yer aldığı "durum tespiti süreci (due-diligence)" çalışmaları yürütülür.

Mal veya hizmet alınacak ya da temsil yoluyla iş görecek firma değerlendirmelerinde, yolsuzluk ve rüşvet ile mücadele riskini de içeren şirket içi prosedürlerle belirlenmiş kriterler kullanılmaktadır. Söz konusu değerlendirme sürecinde ilgili iş birimi ve satın alma departmanları beraber hareket ederler. Kriterleri sağlayan firmalar arasından seçim yapılması ve ücret belirlenmesi sırasında farklı alternatifler satın alma birimi tarafından değerlendirilir ve Tofaş açısından en avantajlı bulunan firma ile çalışılır.

Firma seçimi esnasında uygulanan metotlarda şeffaflık ve adil olma prensipleriyle hareket edilir. Beraber çalışılan firmalara sadece Tofaş kural ve politikalarıyla ilgili yasal düzenlemelere uygun hizmet sağlamları koşuluyla ödeme gerçekleştirilir. Hizmet karşılığında yapılan ödemelerin uygunluğu ve söz konusu kural ve politikalarla uyumluluğunu sağlamak adına iş süreçlerinde gerekli kontrol noktaları oluşturulmuştur. Bu kontrol noktalarının etkinliği İç Denetim Müdürlüğü tarafından düzenli olarak test edilmektedir. İş ortaklarımızla yapılan sözleşmelerde uyulması beklenen etik davranış kurallarına ve uygulama prensiplerine ve bağlayıcılığı bulunan yasalara yer verilir. İş ortağımızın, sözleşmede belirtilen bu konular uyumsuz hareket etmesi halinde, bu durumun fesih sebebi olacağını iş ortaklarımıza belirtiriz. Ayrıca, iş ortaklarımızın yolsuzluk ve rüşvetle mücadele ile ilgili performansı devamlı olarak takip edilmektedir. 2020 yılı içerisinde iş ortaklarımızla ilgili herhangi bir rüşvet ya da yolsuzluk vakası bulunmamaktadır.

Yönetim Kurulu Komiteleri, şirketimizin rüşvet ve yolsuzlukla mücadele politika, mekanizma ve raporlamalarının yeterliliğini yılda en az bir kere değerlendirir. Tofaş Yönetim Kurulu'na bağlı Denetim Komitesi şirketimizin rüşvet ve yolsuzlukla mücadele konularında geliştirdiği mekanizma, sistem ve prosedürleri bağımsız olarak değerlendirmiş ve uygun bulmuştur. Değerlendirme sonucu 03.02.2021 tarihli komite toplantı tutanağında yer almaktadır.

Uluslararası veri sağlayıcı kuruluşlar, kamu otoriteleri ve sosyal medya gibi çeşitli kanallardan alınan bilgiler doğrultusunda, şirket kuralları ve yürürlükteki düzenlemelere uyum sağlamak adına rüşvet ve yolsuzluk konusunda kara listeye alınmış şirket ve kişileri takip ederiz. Rüşvet verdiği bilinen veya şüphelenilen tedarikçi, yüklenici, aracı, müşterilerin prosedürümüze göre tespitini gerçekleştirir ve devam eden sözleşmelerin fesih işlemleri gerçekleştirilir.

Etik Davranış Kuralları ve Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Politikasına aykırı durumların tespit edilebilmesi için erişilebilir ve açık bildirim kanalları bulunmaktadır. Bu konuda farkındalık yaratmak için çalışanlarımıza, tedarikçilerimize ve diğer paydaşlarımıza söz konusu kural ve politikalara aykırı durumları bildirebilecekleri iletişim kanalları düzenli aralıklarla hatırlatılır. Bu kural ve politikalara uygun olmadığı düşünülen durumları bildirmek için çalışanlarımız, iş ortaklarımız ve diğer paydaşlarımız isim belirtmeden etikkurul@tofas.com.tr adresine anonim olarak yazabilmektedirler. Müşteri ilişkileri merkezi ve kurumsal internet sayfamız vasıtasıyla gelen bildirimler ve çalışan bildirimleri de değerlendirilmeye alınmaktadır.

Belirtilen kanallar vasıtasıyla gelen bildirimlerde yer alan bilgiler ve buna ilişkin yürütülen soruşturmanın gizliliği Etik Kurulun güvencesi altında gerçekleşir. Bildirimde bulunan çalışanlar ve paydaşların herhangi bir olumsuz durumla karşılaşmaması Etik Kurul tarafından sağlanır. Tofaş Etik Davranış Kuralları ve Uygulama Prensiplerinde ve Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Politikasında bu hususlara açıkça yer verilmiştir.

Tofaş, Etik Kurallarında belirttiği üzere, herhangi bir siyasi ya da ideolojik eğilimin ve bununla ilişkili örgütlenmelerin tarafı olmaz. Tofaş tarafından siyasi partilerin, politikacıların ve adayların yürüttüğü kampanya ve siyasi faaliyetlere doğrudan veya dolaylı olarak aynı, maddi, manevi herhangi bir destek verilmez. Kamu kuruluşlarıyla kurulan ilişkiler şeffaftır ve bu ilişkiler çerçevesinde bilgi alışverişinde bulunulur ve talep üzerine sektörümüz hakkındaki bilgiler açıkça paylaşılır. Sektör geneline yönelik sorunlar ve gelişim fırsatlarının paylaşılması için sektörel sivil toplum kuruluşları ile çaba harcarız. İhale alımı veya kamu kuruluşlarının müşterimiz olması durumunda, yasalara ve prosedürlere tam uyum prensibiyle hareket eder serbest rekabet kurallarına bağlı kalırız.

Yönetim ve Sürdürülebilirlik

Yolsuzlukla Mücadelenin Raporlanması

Etik Kurallarımız ile Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Politikamızı kapsayan online eğitim ve hatırlatma faaliyetleri vasıtasıyla Tofaş Etik Kurallarının çalışanlarımız, tedarikçilerimiz ve bayilerimiz tarafından tanınması ve benimsenmesi amaçlanmaktadır. Bu eğitim programı kapsamında teorik bilgilere ve iş yaşamında karşılaşılan vaka örneklerine yer verilmektedir. 2016 yılında ilk kez uygulanan online eğitim programı, 2018 yılında güncellenmiş olup 2020 yılında 750 bayi çalışanına online eğitim verilmiştir. Tedarikçiler ve bayilerimizden alınan geri bildirimler doğrultusunda online eğitim programımız geliştirilmektedir. Sürdürülebilirlik

raporu kapsamında bayiler, tedarikçiler ve sivil toplum kuruluşlarına danışılarak gerçekleştirilen önceliklendirme analizi sonucunda iş etiği ve yolsuzlukla mücadele konusunu %95 oranında en öncelikli konu olarak öne çıkmıştır.

2020 yılı içerisinde iletişim kanallarımızdan rüşvet ile ilgili bir konu tarafımıza bildirilmemiş ve şirketimizde rüşvet ile ilgili herhangi bir vaka yaşanmamıştır. Yolsuzlukla ilgili herhangi bir iddia 2020 yılı içerisinde şirketimize yöneltilmemiştir. 2020 yılında Tofaş'a iletişim kanalları üzerinden toplam 35 adet bildirimde bulunulmuş olup inceleme sonucu aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

İletişim Kanallarına Ulaşan Bildirimler	2020	2019	2018	2017	2016
Disiplin Kararı Alınanlar	2	3	4	5	3
Uyumsuzluk Tespit Edilmeyenler	33	20	13	9	6
TOPLAM	35	23	17	14	9

Paydaşlarımızdan etik uyum, rüşvet ve yolsuzlukla mücadele konusunda gelen geri bildirimler, görüş ve öneriler ele alınarak mevcut uygulamaların iyileştirilmesinde faydalanılır. Tofaş, ülkemizde yolsuzluk ve rüşvetle mücadele konusundaki tecrübesiyle öne çıkan TEİD (Etik ve İtibar Derneği) ile beraber çalışmakta, TEİD paydaşlarımızdan şirketimize bilgi akışını sağlamaktadır. Şirket yöneticilerimizden 2 kişi TEİD yönetim kurulunda yer almaktadır. İç Denetim Müdürlüğümüz, TEİD'in yolsuzlukla mücadeleye ilişkin gerçekleştirdiği etkinliklere katılım sağlamakta olup paylaşılan bilgi ve görüşleri yakından takip etmektedir. TEİD'den alınan destekler için sadece üyelik ücreti ödenmektedir.

Her yıl TEİD'in OECD ve BM'nin yolsuzlukla mücadele konusunda hazırlanan en iyi uygulama örneklerini baz alarak hazırladığı "Yolsuzlukla Mücadele Programı Etkinlik Anketi" doğrultusunda şirketimizin yolsuzlukla mücadele programı ve raporlama sisteminin etkinliği değerlendirilir ve uygun görülen geliştirmeler yapılır. Şirketimiz bu konuda uluslararası platformda olan gelişmeleri takip etmek üzere TEİD, BM, OECD ve B20 çalışma gruplarının aktif bir üyesi ve katılımcısıdır.

Avrupa'nın en büyük yolsuzlukla mücadele kolektif eylemi olan "İş Etiği Ortak İlkeler Beyanı"nın 140 imzacısı arasında yer alan Tofaş, Türk otomotiv sektörünün ilk ve tek imzacısı olma özelliğini taşımaktadır. Yolsuzlukla mücadele konusunda sektör lideri olmak isteyen şirketimiz, büyük tedarikçilerimizi de bu kolektif eyleme katılma konusunda desteklemektedir.

İç Kontrol ve İç Denetim

İç kontrol ve iç denetim çalışmalarımızla faaliyetlerimizin verimliliğini artırır ve devamlılığını sağlarken raporlarımızın güvenliğini de güvence altına almış oluruz. Etkin bir iç kontrol ve iç denetim mekanizmasına sahip olmak sorumlu ve sürdürülebilir yönetim anlayışımız için önemlidir. İç kontrol ve denetim sisteminin sağlıklı çalışmasından Yönetim Kurulu sorumludur. Yönetim Kurulu üyeleri ve CEO, Yönetim Kurulu adına gerekli koordinasyonu sağlamaktadır.

Uluslararası standartlar ve en iyi uygulamalar örnek alınarak iç kontrol sistemimiz geliştirilmiştir. İç kontrol sistemimizin politika, prosedür ve talimatlarla iş süreçlerine entegre edilmesi sağlanarak çalışanlarımıza da iç kontrol süreçleri konusunda sorumluluk, bilgi ve yetkinlik kazandırılmıştır. İç kontrol sistemleri Tofaş İç Denetim Müdürlüğü ekipleri, Koç Holding ve FCA'ya bağlı denetim ekipleri ve bağımsız denetim firmaları tarafından yapılan dış denetimlerle değerlendirilir. İyileştirmeye açık alanlar yapılan denetimler neticesinde tespit edilir ve bu alanlara yönelik geliştirme faaliyetleri ilgili birimler tarafından en kısa zamanda devreye sokulur.

İç Denetim Yönetmeliği, İç Denetim Müdürlüğü'nün amaç, yetki ve sorumluluklarını belirlemektedir. İç Denetim Müdürlüğü'nün diğer birimler ile hiçbir bağı bulunmamakla beraber İç Denetim Müdürlüğü Yönetim Kurulu üyesi de olan şirket CEO'suna doğrudan raporlama yapar. Bu şekilde denetçilerin bağımsızlığı ve objektifliği sağlanmış olur. Devam eden mesleki gelişim çalışmalarıyla iç denetçilerin bilgi, beceri ve vasıfları güçlendirilmektedir.

İç denetim sistemlerinin etkinliği ve işleyişi Yönetim Kurulu'na bağlı Denetim Komitesi tarafından değerlendirilir. Değerlendirme sonucu alınan geliştirmeye yönelik aksiyonlar Denetim Komitesi tarafından Yönetim Kurulu'na raporlanır.

Birimler arası denetim gerçekleştirilen denetim faaliyetlerinin bir parçasıdır. Birim temsilcileri uzmanlaştıkları alanlarda diğer birimleri değerlendirmeye tabi tutarlar. Şirket içi denetimler dışında, bayilerimiz ve tedarikçilerimiz çevre, çalışma ve üretim koşulları, etik ve kalite gibi sürdürülebilirlik konularında düzenli denetim geçirmektedirler.

Sürdürülebilirlik Yönetimi

Çalışanlarımız ve etki alanımızda bulunan bütün paydaşlarımız için ekonomik değerlerin yanı sıra çevresel ve sosyal değerlerin ön planda tutulması sürdürülebilirlik anlayışımızın temelini oluşturmaktadır. Sürdürülebilirlik kültürü ve bilincini tüm süreç ve paydaşlarımıza ulaştırmak için şirket faaliyetlerimize hayat boyu bakış açısıyla yaklaşıyoruz. Sürdürülebilirliğin temel bileşenleri olan çevresel ve sosyal değerleri risk temelli yönetim modelimiz içerisinde yer alan mevcut çalışmalarımızı iyileştiriyoruz.

Sürdürülebilirlik yönetim felsefesi başta CEO'muz olmak üzere tüm yönetim kurulu üyeleri tarafından benimsenmiştir. Sürdürülebilirlik Komitesi tarafından belirlenen sürdürülebilirlik stratejimize uygun yönetim, "Riskin Erken Saptanması ve Risk Yönetimi Komitesi'nin sorumluluğu altındadır.

Risk temelli çalışma modeli doğrultusunda, tüm birimlerimiz tarafından, saha çalışanlarımız ve diğer ilgili paydaşlarımızca tespit edilen risk ve fırsatlara bağlı olarak aksiyon planları oluşturulur. Aksiyon planları sonucunda kaydedilen ilerlemeler risk sahipleri tarafından takip edilir. Yürütülen bu çalışma ve uygulamalar, Riskin Erken Saptanması ve Risk Yönetimi Komitesince önem derecesine göre Kurumsal Yönetim Komitesi ya da Yönetim Kuruluna raporlanır. Böylece gerçekleştirilen sürdürülebilirlik faaliyetleri konusunda Yönetim Kurulu'na bilgi akışı gerçekleştirilir ve gündeme taşınan bu konular Yönetim Kurulu üyelerince değerlendirilmiş olunur. Üst yönetim, direktörlükler ve birimlerce yönetilen sürdürülebilirlik faaliyetleri Sürdürülebilirlik Ekibi tarafından koordine edilerek Yönetim kurulu üyelerine raporlanır.

Yönetim ve Sürdürülebilirlik

Tofaş Sürdürülebilirlik Yönetimi Organizasyonu

Sürdürülebilirlik yaklaşımımızın ana hatlarını ortaya koyan "Tofaş Sürdürülebilirlik Politikası" sürdürülebilirlik konusunun yönetiminin de çerçevesini oluşturmaktadır. Şirketimizin sürdürülebilirlik stratejilerinin belirlenmesi ve takip edilmesi Sürdürülebilirlik Komitesi'nin sorumluluğundadır. Sürdürülebilirlik Çalışma Grubu sürdürülebilirlik yönetimi ile ilgili performans sonuçlarını sürdürülebilirlik raporu üzerinden raporlamasını gerçekleştirir.

Tofaş Kurumsal Sürdürülebilirlik Politikasına [tofas.com.tr/Surdurulebilirlik/Politikalar/](https://www.tofas.com.tr/Surdurulebilirlik/Politikalar/) adresinden ya da [ir.tofas.com.tr/2020/](https://www.ir.tofas.com.tr/2020/) adresi üzerinden interaktif olarak da yayınladığımız 2020 Tofaş Faaliyet Raporu'ndan ulaşabilirsiniz.

Sürdürülebilirlik Öncelikleri

Etkileşimde olduğumuz bütün iç ve dış paydaşlarımızın katkılarıyla ortaya çıkan sürdürülebilirlik öncelikleri doğrultusunda belirlediğimiz hedeflerin iş süreçlerimize olan olumlu etkisini görmeye devam ediyoruz.

Otomotiv sektörünü ilgilendiren sürdürülebilirlik temaları ve GRI standartlarında yer alan konular göz önünde bulunarak şirketimiz için önem arz eden konuları saptadık. Çevresel, sosyal, ekonomik ve toplum refahı gibi başlıkların yer aldığı Birleşmiş Milletler tarafından hazırlanan Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'nı (Sustainable Development Goals) dikkate alarak sürdürülebilirlik önceliklerimizi belirledik.

İki ayrı anket düzenlenerek iç ve dış paydaşlarımızın karar alma mekanizmalarını katılımı sağlandı. Şirket yöneticilerinin katılımıyla tamamlanan ilk anketten sonra başta tedarikçilerimiz ve sivil toplum kuruluşlarının yer aldığı paydaş gruplarıyla ikinci bir anket gerçekleştirildi. Bu anketler sonucunda sürdürülebilirlik önceliklerimizi oluşturan konu evrenine son hali kazandırılmış oldu.

Önceliklendirme çalışmaları sürecinde, Tofaş orta ve üst düzey yöneticileri iki ayrı çalışma yürüterek 40 konudan oluşan konu evreni ve 17 Sürdürülebilir Kalkınma Amacını ele aldılar. Çalışmalar sonucu ortaya çıkan görüş ve değerlendirmeler doğrultusunda öne çıkan konuların Tofaş operasyonlarıyla ilgisi değerlendirildi. Bundan sonraki aşamada Tofaş operasyonlarının bu konulara etki düzeyi ve paydaş beklentileri dikkate alınarak öncelikler saptandı. 2030 yılını hedef alan Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'na paralel olarak önceliklerimizin uzun vadeli yönetilmesi kararıyla her yıl ilgili başlıklarda gerçekleşen ilerleme değerlendirilmekte ve buna göre yeni eylem planları oluşturulmaktadır.

Paydaşlarımıza göre öncelik arz eden konuların Tofaş'ın üretim süreci ve üretim öncesi ve sonrasında yer alan süreçlerle olan bağlantısı yapılan çalışmalar sonucunda ortaya konmuştur. Böylece şirket önceliklerine hayat boyu perspektifiyle yaklaşmakta ve paydaşlarımızın katkısı süreçlere aktif bir şekilde dâhil edilebilmektedir.

	Tofaş Sürdürülebilirlik Öncelikleri	Tedarik Süreçleri	Üretim Süreçleri	Dağıtım Süreçleri	Pazarlama ve Satış Süreçleri	Satış Sonrası Süreçleri
Yönetişim Öncelikleri	İş Etiği ve Yolsuzlukla Mücadele	x	x	x	x	x
	Değer Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi	x	x	x	x	x
Çevresel Öncelikler	İklim Değişikliği	x	x	x		x
	Enerji Tüketimi	x	x	x		x
	Sera Gazı ve Diğer Emisyonlar	x	x	x		x
	Çevre Dostu Malzeme Kullanımı ve Atık Yönetimi	x	x	x		x
	Ürün, Süreç, Mobilite Modeli İnovasyonu		x			
	Elektrikli/Alternatif Yakıtlı Araçlar		x		x	x
	Araç Yakıt Tüketimi		x		x	x
Ekonomik Öncelikler	Dijitalleşme	x	x	x	x	x
	Müşteri Memnuniyeti		x		x	x
	Ürün ve Hizmet Kalitesi		x		x	x
	Marka Algısı		x		x	x
	Tedarikçi ve Bayi İş Başarısı	x			x	x
Sosyal Öncelikler	İş Sağlığı ve Güvenliği	x	x	x		
	Yetenek Yönetimi ve Mesleki Eğitim	x	x		x	x
	İşyerinde İnsan Hakları	x	x			
	Kadın İstihdamı, Çeşitlilik, Eşit Fırsatlar		x		x	
	İş Hayatı - Özel Hayat Dengesi		x			
	Araç ve Trafik Emniyeti		x		x	x

Yönetim ve Sürdürülebilirlik

Paydaş Katılımı

Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'nın gerçekleştirilmesi için paydaşların iş birliği ve kapsayıcı olacak şekilde paydaş katılımının sağlanması büyük önem arz etmektedir. Bu noktada sürdürülebilirlik amaçlarına ulaşmak için paydaşlarımızla beraber hareket ederek sürdürülebilirlik kültürünü tüm paydaşlar arasında yaygınlaştırmaya ve uzman kuruluşlarla yapılan işbirliklerini artırmaya çalışıyoruz. Şeffaflık ve hesap verilebilirlik çerçevesinde değer zincirimizde yer alan bütün paydaşlarımız ve toplumla olan iletişimimizi sürdürüyoruz.

İnşa ettiğimiz sürdürülebilirlik kültürünün tüm iş süreçlerimizde temel anlayış haline gelmesini hedefliyoruz ve bu hedefe ulaşırken bütün çalışanlarımız, bayilerimiz ve tedarikçilerimizin işbirliğinin önemini farkındayız. Bu bağlamda paydaşlarımızın BM Küresel İlkeler Sözleşmesine uyum için yaptıkları çalışmaları teşvik ediyoruz.

PAYDAŞ GRUBU	UYGULAMA TÜRÜ VE SIKLIĞI
Çalışanlar	Anket ve Araştırmalar (çeşitli aralıklarla); Eğitim Faaliyetleri, Tofaş Etik İlkeleri, İç İletişim platformları (haber ekranları, intranet), Duyuru ve İlanlar (sürekli); Öneri ve Ödüllendirme Sistemi (anlık); İSG Komiteleri, Çalışma Grupları ve Komiteler (değişen aralıklarda); Süreli İç Yayınlar (yılda üç kez); Performans Yönetimi ve Kariyer Gelişimi Toplantıları, Sosyal Etkinlikler (yılda en az iki kez); Yönetim Toplantıları, İletişim Toplantıları, Faaliyet Raporu (yılda bir kez), Sürdürülebilirlik Raporu, Çevre Günü (yılda bir kez); Çalışma Hayatı Değerlendirme Anketi (yılda bir kez)
Ana Hissedarlar	Genel Kurul Toplantıları, Faaliyet Raporu (yılda bir kez), Sürdürülebilirlik Raporu (yılda bir kez); Yönetim Kurulu Toplantıları, Finansal Performans Raporları (yılda dört kez); Özel Durum Açıklamaları (ihtiyaç durumunda)
Azınlık Hissedarları	Yatırımcı Sunumları, Birebir Görüşmeler (talep üzerine); Genel Kurul Toplantıları, Faaliyet Raporu (yılda bir kez), Sürdürülebilirlik Raporu (yılda bir kez); Finansal Performans Raporları (yılda dört kez); Özel Durum Raporları (ihtiyaç durumunda)
Bayiler	Birebir Görüşmeler (talep üzerine); Bayi Toplantıları, Faaliyet Raporu (yılda bir kez), Sürdürülebilirlik Raporu (yılda bir kez); Süreli İç Yayınlar (yılda üç kez), Bayi Eğitimleri (sürekli); Müşteri Memnuniyet Araştırmaları (yılda bir kez)
Tedarikçiler	Birebir Görüşmeler (Talep Üzerine); İSG Komiteleri (ayda bir kez); Faaliyet Raporu (yılda bir kez), Sürdürülebilirlik Raporu (yılda bir kez); Tedarikçi İş Etiği İlkeleri (sürekli); Süreli İç Yayınlar (yılda 3 kez), Eğitim ve Gelişim Programları (sürekli); Tedarikçi Zirvesi
Ürün Son Kullanıcıları	Ürün Etiketleri ve Kullanma Kılavuzları (sürekli), Pazarlama İletişimi Çalışmaları (sürekli); Fuar Katılımı, Faaliyet Raporu (yılda bir kez), Sürdürülebilirlik Raporu (yılda bir kez)
Yerel Halk	Şikâyet Sistemi, Toplumsal Proje, Bağış ve Sponsorluklar (talep üzerine); Bilgilendirme Toplantıları (ihtiyaç durumunda); Faaliyet Raporu (yılda bir kez), Sürdürülebilirlik Raporu (yılda bir kez)
Sektörel Aktörler	Toplantı ve Görüşmeler, Proje ve İnisiyatifler (talep üzerine); Fuar Katılımı (dönemsel); Faaliyet Raporu (yılda bir kez), Sürdürülebilirlik Raporu (yılda bir kez)
Yerel Yönetimler	Toplantı ve Görüşmeler, Faaliyet Raporu (yılda bir kez), Sürdürülebilirlik Raporu (yılda bir kez)
Kamu Kuruluşları	Toplantı ve Görüşmeler (talep üzerine); Bilgilendirme Raporları (çeşitli aralıklarla); Kamu Denetimleri (çeşitli aralıklarla/anlık); Faaliyet Raporu (yılda bir kez), Sürdürülebilirlik Raporu (yılda bir kez)
Sivil Toplum Kuruluşları	Üyelikler (sürekli); Çalışma Grupları, Komite ve Yönetim Kurulu Üyelikleri (dönemsel); Ortak Proje ve İnisiyatifler, Toplantı ve Görüşmeler (talep üzerine); Faaliyet Raporu (yılda bir kez); Sürdürülebilirlik Raporu (yılda bir kez)
Üniversiteler ve Akademisyenler	Burs ve Staj Olanakları, Akademik Kongre ve Seminer Katılımı (sürekli); Ar-Ge Proje Ortaklıkları, Sponsorluk ve Destekler; Akademik Araştırma ve Yayınlar Destek; Toplantı ve Görüşmeler (talep üzerine); Faaliyet Raporu (yılda bir kez); Sürdürülebilirlik Raporu (yılda bir kez)
Çalışan Aileleri	Bilgilendirme Çalışmaları (sürekli); Süreli İç Yayınlar (yılda üç kez); Sosyal Etkinlikler (yılda en az iki kez); Çevre Günü (yılda bir kez)
Fikir Önderleri	Fikir Önderleri Toplantı ve Görüşmeler (talep üzerine); Faaliyet Raporu (yılda bir kez), Sürdürülebilirlik Raporu (yılda bir kez)
Medya	Röportaj ve Söyleşiler (talep üzerine), Toplantı ve Görüşmeler (yılda birkaç kez); Basın Bültenleri, Özel Durum Açıklamaları (ihtiyaç durumunda); Faaliyet Raporu (yılda bir kez), Sürdürülebilirlik Raporu (yılda bir kez)

Tüketici Deneyimi

Değer zincirinin sonunda güvenlik, konfor ve kalite açısından yüksek standartlarda üretim yapmanın son derece önem taşıdığı bir sektörde faaliyet gösteriyoruz. Bu alanlardaki başarımızı sürdürmemiz ve global pazarlarda yer edinebilmemiz değer zincirimizin sonunda yer alan müşterilerimizin ihtiyaç ve beklentilerini doğru okuyabilmekten geçmektedir. Bunun için tüketici deneyimlerini tüm perspektiflerle ele almaya çalışıyor, global gelişmeleri takip ediyor ve rekabetçi bir anlayışla gelişimi sürdürüyoruz.

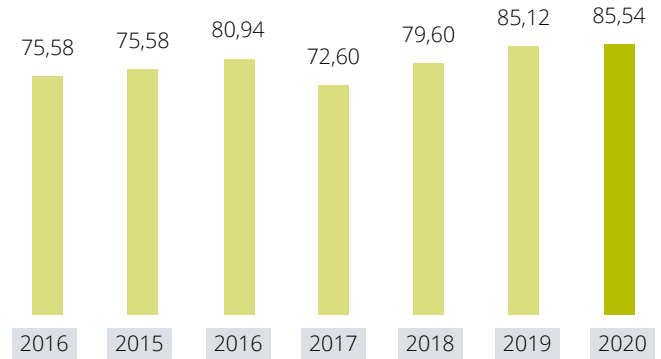
Müşteri Memnuniyeti

Hedef pazarlarımızın gereksinimlerine cevap verecek çeşitlilikte model ve markanın geliştirilmesi ve yüksek kaliteli üretim yapılması, müşteri memnuniyeti araştırmalarında en ön plandaki konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Müşteri memnuniyeti açısından ön plana çıkan diğer önemli bir konu ise satış ve satış sonrası süreçlerde müşterilere uygun çözümlerin sunulması ve müşteri haklarının her koşulda sağlanmasıdır. Müşterilerin ihtiyaç ve beklentileri, şirketimiz tarafından şirket politikaları ve yasal uygulamalara bağlı kalınarak en üst seviyede karşılanmaya çalışılır. Aile kullanımına uygun, toplumun geniş kesimleri tarafından erişilebilen, düşük bakım maliyetlerine sahip binek araçlarımız ve hem iş hayatı hem çocuklu ailelere uygun hafif ticari araçlarımız tüketicilerimiz gözünde ön plana çıkmaktadır.

Müşteri ilişkileri yönetim sistemimiz, Türkiye'nin 126 noktasında ve çeşitli bölgelerinde bulunan farklı kültürdeki müşterilere, bayii ve yetkili servislere ortak bir anlayışla yaklaşmaktadır. Bu anlayış ile, müşteri memnuniyetinin 3 temel parçası olan müşteri, bayii/teknik servis ve Tofaş ilerlemesi sistematik olarak sürdürülmektedir.

Avrupa Müşteri Memnuniyeti Araştırması'nda satış sonrası hizmet kalitesi ve sağladığımız tüketici deneyimiyle en üst sıralarda bulunmayı hedefliyoruz. Bu bağlamda önemli bir gösterege olan müşteri memnuniyeti skorumuz, 2019 yılında % 85,12 olan seviyemiz 2020 yılında % 85,54 seviyesindedir.

Müşteri Memnuniyeti Trendi* (%)

* 2018 yılından itibaren hesaplama yönteminde değişikliğe gidilmiştir.

* NPS takip edilmektedir.

Servis noktalarındaki müşteri deneyimlerinden faydalanılarak geliştirilen **Serviste Araç Takip Uygulaması** ile bekleme alanlarına yerleştirilen dijital ekranlar üzerinden müşterilerin servisteki araçlarının durumunu takip edebilmeleri ve bildirim almaları sağlanmıştır. Bu ekranlar vasıtasıyla ilgili olarak müşteriler araçlarının servis süreci ile ilgili tüm aşamaları anlık takip edebilmektedirler.

Marka vaatlerimizden biri olan "hız" ilkesi doğrultusunda geliştirilen "**Hızlı Servis**" hizmetimiz ile müşterilerimizin serviste bakım/onarım işlemleri için geçirdiği sürenin kısaltılmasını hedefliyoruz. "**Hızlı Servis**" kapsamında bulunan işlemlerden birini tercih eden ve "**Hızlı Servis**" randevusu olan müşterilere 1 saat içinde araçlarını teslim edeceğimizi taahhüt ediyoruz.

Müşterilerin uygulama yüklemesine ya da randevu almasına gerek olmadan, internet sitesi üzerinden satış danışmanı ile görüntülü konuşma başlatabilme imkânı Türk otomotiv sektöründe ilk kez Tofaş tarafından sağlanmıştır. Potansiyel müşteriler ile fiat.com.tr üzerinden anlık görüntülü görüşme yaparak "Showroom'a anında bağlan, aracını al!" projesiyle müşterilere bayii deneyimi sağlanmış ve kolay araç satış süreci gerçekleştirilmiştir.

Müşteri Memnuniyeti Politikamıza tof.com.tr/Surdurebilirlik/Politikalar adresinden ya da ir.tof.com.tr/2020/ adresi üzerinden de yayınladığımız 2020 Tofaş Faaliyet Raporu'ndan ulaşabilirsiniz.

Fiat Connect Kasko

Müşteri memnuniyeti ve bağlılığı sağlayan en önemli unsurlardan birisi servis noktalarındaki hizmetlerimizden birisi olan kasko poliçeleridir. Uzun süre kullanılmayan araçların poliçe fiyatında bir değişikliğe sebep olmaması, hasar yapan kişilerin maliyetlerinin poliçelere yansıtılması gibi konular poliçelerin fiyatlaması konusunda öne çıkan problemlerdir. Bu noktada, araç kullanım şekli ve süreleri gibi bilgiler ışığında fiyatlandırma konusunda Chatbot, RPA ve Connect teknolojilerinden faydalanarak "akıllı kasko" iş modelini oluşturmak için yola çıktık. Böylece, müşterilerimizin kullanım özelliklerine uygun poliçe tekliflerini Aksigorta işbirliği ile hazırlayarak müşterilerimize maliyet avantajı sunduk. Böyle kasko sektöründeki paydaşlarımıza veriden değer yaratan bir iş modeli sunarken, müşterilerimizin güvenli sürüşünü teşvik ettiğimiz ve müşterilerimizin bağlılığını güçlendirdiğimiz bir uygulama yaratmış olduk.

Müşterilere Ücretsiz Araç Dezenfeksiyonu Hizmeti

Pandemi döneminde, toplum sağlığını korumaya yönelik olarak, Fiat, Alfa Romeo ve Jeep® markalı araç sahipleri için model yılı veya kilometre gözetmeksizin ücretsiz araç dezenfeksiyonu hizmeti verildi.

İnovasyon

Direkt veya dolaylı olarak paydaşlarımızla etkileşim halinde olduğumuz tüm konularda “sürdürülebilir gelecek” anlayışımıza uygun hareket ediyoruz ve sürdürülebilirlik hedeflerimize ulaşma konusunda inovasyonu bütün süreçlere entegre ettiğimiz bir değer olarak görüyoruz.

İnovasyon kapsamında mevcut modellerin iyileştirme ve geliştirilmesi ile yeni model geliştirilmesi alanlarında çalışmalar yürütmekteyiz. 2020 yılında dijital dönüşüm çalışmaları kapsamında, çalışanlarımızın yetkinliklerini geliştirmek, alt yapı ve veri tabanlarını iyileştirmek üzere projeler gerçekleştirdik ve kullanım vaka örneklerini hayata geçirdik. Bunlar dışında kurum içi girişimciliği ve inovasyonu teşvik eden programlar oluşturuyoruz. Tofaş'ı geleceğe taşıyacak yenilikçi ve yaratıcı iş fikirlerine ulaşmaya ve bu fikirleri hayata geçirmeye çalışıyoruz. Açık inovasyon çalışmamız kapsamında işbirliği geliştirebileceğimiz yeni girişimlerle tanışıyor, kurum dışı yenilikçi fikirleri de değerlendiriyoruz.

Mevcut modellerin iyileştirmesi ve yeni modeller geliştirilmesi alanında yapılan çalışmalara inovasyon faaliyetleri kapsamında devam edilmektedir. Devam edilen dijital dönüşüm çalışmalarıyla çalışanlarımızın yetkinliklerini geliştirildi, alt yapı ve veri tabanlarını iyileştirmek üzere projeler ve kullanım vaka örnekleri hayata geçirildi. Tofaş'ı geleceğe taşıyacak yenilikçi ve yaratıcı iş fikirlerini hayata geçirmek adına kurum içi inovasyonu teşvik eden programlar düzenliyor, kurum dışında ise işbirliği geliştirebileceğimiz potansiyel girişimleri ve yenilikçi fikirleri değerlendiriyoruz.

Ar-Ge Yönetimi

Küresel ölçekte rekabetçi ürün ve teknoloji geliştirme merkezi olma hedefi doğrultusunda ar-ge yönetimimiz mevcut teknolojileri değişen ihtiyaçlara göre geliştirmekte ve yeni teknolojileri hızla uygulamaya kazandırmaktadır. Pazar ihtiyaçlarına hitap eden yeni ürünlerin başarıyla hayata geçirilip pazara sunulması ve mevcut ürünlerimizin de beklentiler doğrultusunda sürekli iyileştirilmesi bu stratejinin ürünüdür.

Tofaş Ar-Ge Merkezi'nin üniversiteler, ortak tasarımcı olan tedarikçiler ve mühendislik firmaları ile yaptığı işbirlikleri ve bu network içerisinde gerçekleştirilen faaliyetler Tofaş'ın sürdürülebilirlik kültürünü ve sürdürülebilirlik amaçları doğrultusunda geliştirdiği işbirliklerine verdiği önemi göstermektedir. 2020 yılında stratejik öncelikli olarak belirlenmiş teknoloji alanlarında hem Tofaş bünyesinde hem de üniversite-sanayi iş birliğiyle geliştirilen araştırma projelerine destek verilmiştir.

Sanayide ihtiyaç duyulan doktora derecesine sahip nitelikli insan kaynağının üniversite-sanayi işbirliği ile yetiştirilmesi, doktoralı araştırmacı istihdamının teşviki ve üniversite-sanayi işbirliğinin geliştirilmesi 2023 yılı hedefleri arasında yer almakta ve bu kapsamda TÜBİTAK tarafından 2244 Sanayi Doktora Programı çağrısı açılmıştır. Bu program çerçevesinde, aşağıda belirtilen projeler için Tofaş Ar-Ge Merkezi'nde 18 doktora öğrencisinin istihdam edilmesi planlanmıştır.

- Geleceğin otomobilleri için rekabetçi tasarım ve malzeme geliştirme girdilerinin ileri teknoloji uygulamaları ile geliştirilmesi,
- Tasarımda Yapay Zeka,
- ADAS Uygulama Geliştirme ve Doğrulama,
- HVAC sistemi ve akustik haritalamanın NVH performans yönetimi,
- Yenilik Yönetimi Metodolojisi İyileştirmesi ve Dünya da Patent ve Uluslararası Teşvik Programlarının araştırılması

Ayrıca Tofaş 2020 yılında 12 tedarikçi firma ile TÜBİTAK ve H2020 destekli otomobil tasarımı geliştirme projelerinde çalışmıştır.

Çevresel sürdürülebilirlik, sosyal sürdürülebilirlik ve yetkinlik Ar-Ge Merkezimizdeki çalışmalarımızda esas aldığımız 3 temel bileşendir. Çalışmalarımızın kilometre taşı olan bu bileşenleri uzun vadeli ve kısa dönemli hedefler ile takip ediyoruz.

Hem ekonomik değer yaratmak hem de rakiplerinden ayrılmak adına bilgi ve teknoloji üretebilmenin günümüz dünyasında en önemli unsurlardan biri olduğunun farkındayız. Bu amaçla, dünyadaki güncel teknolojileri yakından takip ediyoruz ve bu teknolojilerin gelişiminin bir parçası olarak katkımızı sunuyoruz. Teknolojik üstünlüğü ve yenilikçiliği bir araya getiren tasarım detaylarını ön plana çıkarmak için binek ve ticari araçlar geliştirirken tasarım süreçlerini ar-ge çalışmalarına entegre ediyoruz. Fiorino, Doblò ve Egea modellerinin iyileştirme ve geliştirilmesi ve FCA ar-ge projelerine 2020 yılında yoğunlaşmıştır. 2019 yılında başlayan Yeni Egea modeli geliştirme (MCA) sürecine devam edilmiştir.

“Ar-ge harcamalarına geçtiğimiz yıla oranla yaklaşık %53'lük bir artışla 2020 yılında 575 milyon TL kaynak aktardık.”

Tofaş Ar-Ge Merkezi'nde 2020 yılına kadar araç konsepti, stil, gövde, iç tasarım, süspansiyon, motor, emisyon, titreşim ve akustik alanlarında tamamlanan tasarım ve test altyapı yatırımlarının toplamı 58 milyon Euro'yu aştı. 2019 yılında devreye aldığımız 10 milyon Euro'luk yeni test alanları ile Ar-Ge Merkezimiz, daha rekabetçi ürünler geliştirme yetkinliğini artırmıştır.

Ar-Ge Mühendisi Yetiştirme Programı

BUSİAD ve Uludağ Otomotiv Endüstrisi İhracatçıları Birliği (OİB) işbirliği ile yürüttüğümüz Yaz Dönemi Ar-Ge Mühendisi Yetiştirme Programı'na 2020 yılında da devam ettik. Tofaş Akademi de programa program ortağı olarak destek verdi.

Araç geliştirme sahasında Avrupa'yla rekabet edebilir seviyede bir altyapı oluşturan Tofaş Ar-Ge Merkezi, toplam 20.110 m²'lik laboratuvar ve ofis alanı ile yaklaşık 579 çalışana sahiptir. Tofaş Ar-Ge Merkezi; bünyesindeki laboratuvarların yüksek teknolojsi ve çeşitliliğiyle FCA'nın Avrupa'daki en büyük ar-ge merkezlerinden biridir. Tofaş Ar-Ge Merkezi istihdamında, yüksek lisans ve doktora eğitimi almış çalışanlara öncelik veriyoruz.

2008 yılında Ar-Ge Merkezi'nde çalışan yüksek lisans ve doktoralı personel sayısı 64 iken bu sayı 2020 yılında 113'e yükselmiştir. 2020 yılı itibarıyla Tofaş ar-ge çalışanlarının 16'sı doktora, 27'si yüksek lisans programlarına devam etmektedirler.

Türkiye'nin ürün geliştirme merkezi olarak uluslararası tanınırlığının artması ve gelişebilmesi için ön koşullardan biri, ar-ge değer zincirinin tüm unsurlarının birlikte ele alınmasıdır. Tofaş; ortak tasarım geliştirme, yerel mühendislik firmalarının örgütlenmesi ve üniversitelerle işbirlikleri konularına özel önem vermektedir. Üniversite-sanayi iş birliği projelerini, teknoloji geliştirme çalışmalarına paralel olarak yürüten Tofaş Ar-Ge Merkezi, son 16 yılda 18 farklı üniversiteyle yaklaşık 137 projede ortak çalışmıştır.

Tofaş Ar-Ge Merkezi'nde TÜBİTAK ve Avrupa Birliği destekli olarak gerçekleştirilen pek çok araştırma projesinde, FCA Araştırma Merkezi ve yabancı tasarım merkezlerinin yanı sıra, çeşitli üniversitelerin öğretim üyeleriyle iş birliği yapılmaktadır. İçinde yer aldığı AB araştırma projeleri sayısını 26'ya çıkaran Tofaş Ar-Ge Merkezi, bu projeler kapsamında 200'ü aşkın uluslararası proje ortağıyla çalışmıştır.

Tofaş Ar-Ge Merkezi, katma değer sağlayan yeni projeler ve yenilikçi fikirlerle patent başvuru sayısını her yıl artırmayı hedeflemektedir. Yenilikçi çalışmalar sonucunda, 38 adet yeni yurt içi patent başvurusu, 43 adet patent tescili ve 19 adet uluslararası patent başvurusu, 6 uluslararası patent tescili gerçekleştirilmiştir.

Kabinli Taksi Projesi:

Fiat ve BiTaksi, Koronavirüs salgınına karşı toplum sağlığını korumak amacıyla Türkiye'deki ilk 'Kabinli Taksi' projesini hayata geçirdi. Tofaş Ar-Ge Merkezi'nde, sürücüleri ve yolcuları virüsten koruyacak özel bir izolasyon sistemi geliştirildi.

Buna göre, aracın sürücü ve yolcu bölümlerini birbirinden tamamen ayıran panel, bağımsız hava filtreleriyle destekleniyor. Böylece, klima sistemindeki hava alışverişi de filtrelenmiş oluyor. Kullanılan filtre, 0,05 mikron boyutunda mikroorganizmaları ve partikülleri tutabildiğinden, 0,10 mikron boyuta sahip Covid-19 virüsünün de geçişine engel oluyor.

Inovasyon

Light Sealer:

Üretim işlemlerinde sızdırmazlık ve anti-korozyon amaçlı kullanılan bej macun ürününün yoğunluğu, Light Sealer projesi kapsamında iyileştirilerek 1,45 g/cm² den yeni bir formülasyonla 1,35 g/cm² civarına çekilmiş ve malzeme, hat ve kalite onayları alınmıştır. Projenin Boya geliştirilmesi sırasında 2 farklı tedarikçi ile Tofaş Kalite, Ar-Ge, Satın Alma ve üretim birimleri beraber çalışarak malzemenin içine glass bubble eklenmesi sonucu araç başı 0,67 kg ağırlık düşüşü ve ortalama 0,3 € maliyet avantajı sağlanırken, macun balonu gibi tamir gerektiren kalite problemlerinin önüne geçilmiştir.

Ar-Ge Merkezi'nde TÜBİTAK ve Avrupa Birliği destekli olarak gerçekleştirilen pek çok araştırma projesinde, FCA Araştırma Merkezi ve yabancı tasarım merkezlerinin yanı sıra, çeşitli üniversitelerin öğretim üyeleriyle iş birliği yapılmaktadır. 2020 yılında Tofaş REVOLUTION, LEVIS ve ECOFACT H2020 projelerinin kabulünü alarak içinde yer aldığı AB araştırma projeleri sayısını 26'ya çıkarmıştır. Tofaş Ar-Ge Merkezi, bu projeler kapsamında 200'ü aşkın uluslararası proje ortağıyla çalışmıştır. Tofaş Ar-Ge Merkezi, katma değer sağlayan yeni projeler ve yenilikçi fikirlerle patent başvuru sayısını her yıl artırmayı hedeflemektedir. Yenilikçi çalışmalar sonucunda, 38 adet yeni patent başvurusu gerçekleştirilmiştir. Tofaş Ar-Ge Merkezi; 2020 yılı içerisinde yoğun olarak Fiorino, Doblò, Egea modellerinin iyileştirme Ar-Ge faaliyetlerini yürütmekle beraber Tofaş ar-ge mühendisleri Türkiye'de ürettiğimiz modellerin dışında FCA'nın diğer ürün projelerine de destek vermiştir. Yeni Egea modeli geliştirme (MCA) projesinin ilk fazı seri üretimde devreye alınmış olup 2. faz için çalışmalar yürütülmektedir. Doblò ve Fiorino modellerinde kullanılan motorların önümüzdeki yıllarda devreye girecek yeni emisyon gerekliliklerini karşılaması adına ar-ge faaliyetleri başlatılmıştır. Doblò, Egea ve Fiorino modellerinin rekabetçiliğini artırmak üzere yapılan geliştirme faaliyetlerine devam edilmiştir. Geliştirme faaliyetleri 2021 yılında da sürdürülecektir.

Dijital Dönüşüm

Dijital dönüşüm, ürettiğimiz araçlardaki müşteri memnuniyetini iyileştirmek ve operasyonel verimliliği artırma konusunda kilit rol oynamaktadır. Tofaş olarak global ölçekte öne çıkan yeni teknolojiler ve uygulamaları yakından takip ederek dijital dönüşüm çalışmalarımıza yön veriyoruz. "Hayat Yenilenmektir" stratejimizle uyumlu hareket ederek ürünlerimizde ve operasyonlarımızda yapılacak yenilikleri gündemimizde tutuyoruz. Hızlı deneyimleme ve prototipleme yaklaşımıyla gündemimizde bulunan yeni teknolojileri ve getirdikleri fırsatların takibini Dijital Dönüşüm Komitesi ile yürütüyoruz. Araçlardan ve üretim hatlarından alınan veriler üzerinden süreç takibi ile müşteri deneyimini attırıyor, ileri analitik teknikler ile gerçekleştirilen veri analizi ile süreçlerimizi iyileştiriyor ve böylece iş gücümüzün katma değeri yüksek işlere yönlendirilmesini öncelik veriyoruz. Yapılan çalışmalar sonucu tasarım ve yedek parça süreçleri açısından yenilikler yakalandığı gibi, hayat boyu yaklaşımıyla bakıldığında üretim sonrası süreçlerle ilgili projeler de geliştiriyoruz. Geliştirdiğimiz veri analitiği projemiz ile müşteri araçlarının geçmiş garanti maliyeti verilerinden yararlanarak finansal kaynakların daha etkin yönetilmesine katkımızı sunduk ve şirketimize 2019 Uluslararası Kalite Ödülünü kazandırdık.

Dünyada öne çıkan yapay zeka, veri bilimi, IoT, RPA, görüntü işleme gibi dijital teknolojilerin her birine bir "teknoloji lideri" sorumluluğuyla yaklaşarak etkin bir şekilde takip ediyoruz. Bu gelişmeler konusunda şirketimizdeki farkındalığı artırırken, akademimizden aldığımız güç ile gelişen teknolojiler özelinde yetkinlerimizin geliştirilmesi üzerine çalışıyoruz. Üretim tesisimiz içindeki operasyonel verimlilik dijitalleşme süreci ile paralel olarak kapsamlı bir komite tarafından yönetilmektedir. Operasyonel süreçler ve verimlilik ile ilgili veriler üst yönetime her ay paylaşılmakta olup çalışanlarımızın süreç iyileştirme ile ilgili olgunluğa erişmiş fikirleri değerlendirilir.

- 2017 yılında devreye aldığımız ve ulusal ve uluslararası çapta birçok ödüle layık görülen kurumsal iç iletişim platformumuz TofaşGO, çalışanlarımız tarafından gün geçtikçe daha aktif kullanılıyor. 2020 yılında çalışanlarımızdan gelen geri bildirimler doğrultusunda uygulamayı geliştirmeye devam ettik. Uygulamaya canlı yayın, sosyal grup oluşturma, kişiselleştirilmiş bildirimler alma, her yöne gerçek zamanlı geri bildirim verme gibi özellikler eklendi.
- “IoT” platformumuzla artık şirket içerisindeki birçok veriyi başta endüstriyel alan olmak üzere farklı noktalardan toplayabiliyor, otomatik olarak anlık kararlar alabiliyor ya da kararların alınması için gerekli raporlamaları oluşturabiliyoruz. Ürettiğimiz verileri işleyerek “veri bilimi” ve “öğrenen sistemler” yardımı ile birçok teknik, idari ve finansal tahmin projesini başarılı bir şekilde gerçekleştirdik. Bu altyapı sayesinde kalite hataları ve ekipmanların takibi ile eş zamanlı kestirimci bakım çalışmaları yapılmakta ve başta hat üzeri olmak üzere birçok sürecimiz izlenebilir bir şekilde takip edilebilmektedir. “Robotik süreç otomasyonu” sayesinde birçok katma değersiz işi yok ederek daha yalın ve verimli bir operasyon seviyesine ulaşmış durumdayız. 2020 yılı içerisinde temel altyapı ve ofis süreçleri için robotik dönüşümü sürdürecektir yatırımlar yapılmıştır.
- Robotların montaj hatlarında kullanımının yaygınlaştırılması ile ortak, verimli ve güvenli robot/insan çalışma ortamlarına yönelik iş modeli, yöntem, yazılım ve ekipman geliştirmek amacıyla AB Çerçeve Programı (FP7) kapsamında yürütülen Robopartner Projesi'nin liderliğini üstlenen ilk ve tek Türk firması olma unvanını taşıyoruz.

Otonom sürüş ve bağlanabilirlik (connectivity) konusunda otomotiv sektöründe global anlamda ortaya çıkan risk ve fırsatlar konusunda FCA stratejisi ile uyumlu olarak hareket etmekteyiz. Dijital dönüşüm kapsamında, araçlarda yer alan elektronik ünitelerin birbiriyle haberleşmesi adına çalışmalar yönetiyoruz. Araç kullanıcıları ile araçlarını “bağlanabilirlik” (connectivity) teknolojisiyle birleştiren uygulamaları devreye alarak, akıllı telefon veya bilgisayar aracılığıyla araç sahiplerinin

otomobillerine uzaktan bağlanabilmelerine olanak tanıyor, aynı zamanda kurulmakta olan bir platform ekonomisinin alt yapısını da oluşturmak yolunda adımlar atıyoruz. Kullanıcı deneyimi ve geri bildirimlerini dikkate alarak kullanıcılara bu alanda sağladığımız hizmetleri geliştirmeye devam ediyoruz.

Araç Emniyeti, Sürüş ve Yolcu Konforu

Müşteri memnuniyeti anlamında öne çıkan araç güvenliği ve kaliteyi tüm süreçlerimizde ilk önceliğimiz olarak ele alıyoruz. Konfor ve güvenli açısından sürücüyü en iyi hizmet ve desteğin sunulması için akıllı araçların geliştirilmesi konusuna FCA'nın “tüm yolcular için emniyet” vizyonu doğrultusunda özel bir önem atfediyoruz. Gerçekleştirilen yeniliklerin faaliyet gösterdiğimiz pazarların yasal düzenlemelere uygunluğundan ve gereklilikleri yerine getirdiğinden emin oluyoruz

Hem araçlarımızdaki sürücü ve yolcuların hem de trafikte seyir halinde bulunan diğer yolcu ve yayaların güvenliği açısından önem arz eden aktif ve pasif emniyet sistemlerini araçlarımızda yer almasını sağlıyoruz. Pasif emniyet sistemleri ile kaza durumunda ortaya çıkabilecek herhangi bir hasar ve kaybın en aza indirilmesini, aktif emniyet sistemleri ile ise kazanın meydana gelmesinin önüne geçmeyi amaçlıyoruz. Bu noktada, veri bilimi ve öğrenen algoritmanın yararlandığı sürücü ve araç verileri ile potansiyel kaza ve arızaların gerçekleşmesinden önce tahmin edilmesi üzerine önleyici çalışmalar yürütmekteyiz.

Inovasyon

Fiat Connect Yol Arkadaşım

Otomotiv sektöründeki en önemli gelişmelerden otonom sürüş ve bağlanabilirlik (connectivity) konusunda risk ve fırsatları değerlendirerek, dünya trendlerini takip ederek 2018 yılında devreye aldığımız "Fiat Yol Arkadaşım Connect" bağlantılı araç ürünümüze yeni fonksiyonlar eklemeye ve katma değerli hizmetler geliştirmeye devam ediyoruz.

Bağlanabilir araç teknolojisiyle aracı ve sürücüyü birbirine bağlayan Fiat Yol Arkadaşım Connect müşteri deneyimini farklı ve ayrıcalıklı bir boyuta taşıyor. 2019 yılında FYA Connect kullanıcıları; Araç Lokasyonu, Lastik Durumu, Uzaktan Kapı Açma Kapama, Bagaj açma, Kaza Anında Ambulans ve Yol Yardım Hizmeti, Çekilme Uyarısı, Kaza Kara Nokta Bildirimi, Hız ve Mesafe Limiti, Araç Arıza Araması, Yakıt ve Akü Durum Bilgisi gibi fonksiyonları sunuluyordu.

2020 yılında bu özellikle Adblue kalite ve seviye bilgisi gösterimi, seyahat bazlı yakıt tüketimi gösterimi, LPG yakıt seviye gösterimi gibi uzaktan kontrol özelliklerini ilave ettik. Bunun yanı sıra özellikle okul araçlarında çocukların unutulması vb. yaşanan üzücü olaylardan yola çıkarak araçta bir çocuk varken kapılar kitlendiğinde şoförü bir bildirim ile uyarıyoruz ve 5 dakika içinde araç kapıları açılmazsa MİM (müşteri ilgi merkezi) tarafından arıyoruz.

Yine Connect verilerinden müşterilerimize, Tofaş'a ve bayilerimize değer yaratmaya devam ediyoruz. Müşterilerimizin araçlarından seyahat sırasında aldığımız arıza sinyaline istinaden seyahat biter bitmez müşterilerimizi arıyoruz ve yapılması gerekenler konusunda yönlendirmeleri yapıp gerek olduğu durumlarda çekici yönlendirmesi veya online servis rezervasyonu gerçekleştiriyoruz.

Hali hazırda 22 bin kullanıcısı bulunan Fiat Yol Arkadaşım Connect uygulamamız ile yarattığımız 2 farklı iş modelinin de 2020 yılında lansmanı yaptık Connect kasko ve Connect filom ürünleri ile de müşteri değeri yaratarak ve bağlantılı araç teknolojisini en etkin şekilde kullanarak yolumuza devam ediyoruz.

Connect Filom

Son birkaç sene içerisinde şirketlerin araç havuzları içerisinde kiralık araç kullanımının azalarak kendi araçlarını kullanma yönünde bir eğilim olduğu gözlemlenmektedir. Bu trend sonucunda kendi araç kullanımlarından kaynaklı masraf fişleri, manuel girilen yolculuk ve masraf bilgileri, eksik ve hatalı raporlama gibi durumlar şirketler açısından yönetilmesi zor konular haline aldı. Bu şekilde kendi filolarını büyüten şirketlerin filo yönetiminde zaman ve maliyet açısından tasarruf sağlayacak uygulamalar arayışına geliştirdiğimiz Connect Filom çözümü sayesinde araçlarının km, marka, model, muayene ve bakım bilgileri, adil kullanım limitleri gibi verileri takip edebilmekte ve ihtiyaç duydukları rapor ve analizleri gerçekleştirebilmektedirler. Bu çözümü geliştirirken start-up bir firma ile işbirliği yaptık ve Connectivity araç verileri ve filo yönetim web portalı gibi dijital araçlardan faydalandık. Bu uygulamayı devreye aldığımız 2020 sonu itibariyle geçen kısa süre zarfında ilaç, turizm, gıda, otomotiv gibi birçok farklı sektörde faaliyet gösteren 50 farklı öz mal filoya sahip firma faydalandı. Bu şekilde, müşterilerimizle satış sonrası temasını güçlendirdiğimiz gibi mobilite ihtiyaçlarına farklı çözümler sunma şansı da yakaladık.

İklim Değişikliği

Günümüzde iklim değişikliği hem devletlerin hem de birçok şirketin gelecek vizyonlarını, risk ve fırsat algılarını belirleyen temel bir gerçeklik haline almıştır. İklim değişikliği krizinin yönetiminde iş dünyası da düşük karbon ekonomisine geçiş için üzerine düşen sorumlulukları yerine getirmek için arayış içerisindedir. Dijital dönüşüm, dağıtık enerji kaynaklarından daha fazla yararlanma ve doğal kaynakların sorumlu ve en az çevresel etki ile tüketilmesi günden güne daha çok önem kazanmaktadır.

Otomotiv sektöründeki birçok oyuncu iklim değişikliğiyle mücadelede üzerine düşen sorumluluğu belirtir taahhütler beyan etmektedir. Tofaş olarak iklim değişikliğini önlemek adına en iyi uygulamaları hayata geçirmek için çalışmalar yürütüyor ve düşük karbonlu geleceğe geçiş için planlarımızı şekillendiriyoruz.

Düşük karbon ekonomisine geçiş ve iklim değişikliği mücadele için attığımız adımlar 3 ana konu üzerinde yoğunlaşmaktadır:

- Üretim faaliyetlerimizden kaynaklı emisyonların azaltılması
- Tedarik zincirimizin iklim değişikliği ile ilgili farkındalığının artırılması ve emisyonlarının takip edilmesi
- Araçlarda enerji verimliliği ve alternatif yakıtlar konularında çalışmalar

Tofaş bünyesinde bu konularda gerçekleşen çalışmaların tümü Sürdürülebilirlik Komitesi ve Sürdürülebilirlik Çalışma Grubu kanalıyla yürütülmekte olup, CEO'ya raporlanmaktadır. Gerçekleştirdiğimiz çalışmalara verdiğimiz önemi tüm paydaşlarımızla paylaşıyor ve bütün paydaşlarımızı çözüm ortağımız olarak görüyoruz.

Hayat boyu bakışı açısıyla ele alındığında, Tofaş ve paydaşlarının faaliyetlerinden kaynaklı en büyük iklim değişikliği etkisi araçların kullanımından kaynaklanmaktadır. Bu noktada paydaşlarımızın bizden beklentisi hem ticari operasyonlarının ve hem de bireysel seyahatlerinin daha sürdürülebilir gerçekleştirilmeleri için çözümler geliştirmemiz yönündedir. Bu nedenle, düşük emisyon değerlerine sahip ya da alternatif yakıtların kullanıldığı araç teknolojilerin geliştirilmesi çalışmalarımızın odağında yer almaktadır. Düşük karbon ekonomisine geçiş sürecinin sürekli geliştirmelere açık ve çıtanın daima daha yukarı çıkarılması gereken bir yolculuk olduğunun farkındayız. Bu yolculukta kat ettiğimiz adımları şeffaf bir şekilde her yıl paydaşlarımızla raporlarımız aracılığı ile paylaşıyoruz.

Tofaş, 2020 yılında da Carbon Disclosure Project'e (CDP) yanıtlarını sunmuş olup yapılan değerlendirme sonucunda Climate Change programında C ve Water programında B (Management) bandında yer almıştır.

"Emisyon azaltımı çalışmaları ar-ge faaliyetlerimizin %21'ini oluşturmaktadır."

Düşük karbon ekonomisine geçiş kapsamında,

- FCA'nın ürün stratejileri doğrultusunda hayata geçirdiği konvansiyonel motorlu araçlarda verimliliğin artırılması; alternatif yakıt sistemlerinin kullanımının yaygınlaştırılması, elektrikli ve hibrit araçların geliştirilmesi çalışmalarına destek veriyoruz. 2020 yılında çalıştığımız projeler ise;
  - Tam elektrikli araç geliştirme çalışmaları
  - Batarya yönetim sistemi geliştirilmesi
  - Kablosuz yüksek hızlı şarj sistemi (100kW) araca entegrasyonu,
  - Bilgisayar destekli analiz ve simülasyonlar (HiL ve SiL vb.)
  - Model tabanlı gömülü yazılım geliştirme çalışmaları
  - Elektrikli araç kontrol ünitesi geliştirilmesi

İklim Değişikliği

- 48 V Hafif hibrit sistem geliştirme ve araç üzeri entegrasyonu
- Tekerlek içi sürüş sistemleri uygulaması
- Üretim tesislerimizde enerji verimliliğine yatırım yaparak üretim kaynaklı sera gazı emisyonlarını azaltıyoruz.
- Araçlarda yakıt tüketiminin azaltılması çalışmalarımızla enerji tasarrufu sağlayarak emisyon salınımını minimize etmeye çalışıyoruz.
- Dağıtım operasyonlarımızda enerji verimliliği sağlayacak çalışmalar yürütüyoruz.
- Tedarikçi ve bayi gelişim çalışmaları, müşteri bilgilendirme hizmetleri ile çevre ve iklim sorumluluğu bilincinin değer zincirinin bütününe yaygınlaştırılması için çalışıyoruz.

“2024 yılına gelindiğinde, üretimden kaynaklanan sera gazı emisyonu salımımızı 2011 yılına kıyasla %33 azaltmış olmayı hedefliyoruz.”

İklim Değişikliği konusu hakkında detaylı bilgiye tofash.com.tr/Surdurulebilirlik/CevreVeliklim adresinden ya da ir.tofash.com.tr/2020/ adresi üzerinden interaktif olarak da yayınladığımız 2020 Tofaş Faaliyet Raporu'ndan ulaşabilirsiniz.

Mobilite Çözümleri

Teknolojik gelişmeler ve değişen trendler dünya genelinde trendler yeni mobilite ihtiyaçlarını ortaya koymaktadır. Tofaş olarak değişen mobilite ve seyahat özgürlüğü ihtiyaçlarının sürdürülebilir yöntemlerle karşılanması adına yeni çözümler üretiyoruz. Enerji tüketimine duyarlı davranışların geliştirilmesi ve müşterilerimiz tarafından benimsenmesi konusunda FCA'nın gerçekleştirdiği araştırma ve çalışmalara katkımızı sunuyoruz.

Düşük Emisyonlu Araçlar

İklim değişikliği konusundaki farkındalığın giderek artması ile beraber düşük emisyonlu araçların geliştirilmesinin FCA bünyesindeki mobilite çözümleri içerisindeki önemi giderek artmaktadır. Tofaş olarak biz de bu çalışmaların bir parçası olarak konuyu en önemli gelişim alanlarımız içerisinde görüyoruz.

Fiorino 1.4 LPG “Stage 2” emisyon homologasyonu testleri, TOFAŞ Emisyon Laboratuvarı'nda başarı ile gerçekleşmiştir.

Düşük emisyon değerlerine sahip araçların üretiminin yanı sıra araçlarımızın üretiminde kullanılan kaynakların da verimli kullanılarak daha az atık ortaya çıkmasının sağlanması ve kullanılan hammadde miktarını araç güvenliğini riske etmeyecek şekilde azaltabileceğimiz çözümler geliştiriyoruz.

Portatif Emisyon Ölçüm Sistemi (PEMS)

Portatif Emisyon Ölçüm Sistemi, emisyon laboratuvarlarında yapılan ölçümleri gerçek yol koşullarında gerçekleştirmeye olanak sağlamaktadır. Sistem, emisyon laboratuvarlarında sabit koşullarda yapılan testlerin yerine gerçek yol koşullarını temsil eden trafik ortamında aracın emisyon sonuçlarını değerlendirmek amacıyla oluşturulmuştur. PEMS kullanımı, binek araçlarda Türkiye'de ilk olarak Tofaş bünyesinde devreye girmiştir. Çıkan test sonuçları, araçların proje aşamasında motor yazılımlarına girdi sağlamakta olup aynı zamanda emisyon laboratuvarımızın ölçümlerine referans oluşturmaktadır. Euro 6D-Temp emisyon seviyesi ile zorunlu hale gelen ve bir binek araç için Türkiye'de ilk defa bir tip onay testinde uygulanan Gerçek Sürüş Emisyonları (Real Driving Emission/ RDE) testleri, Portatif Emisyon Ölçüm Cihazı (PEMS) kullanılarak tamamlandı.

TOFAŞ Emisyon Laboratuvarı Hibrit & Elektrikli Araçlar Ölçüm Sistemi

TOFAŞ Emisyon Laboratuvarı; güncel teknolojiye ve emisyon regülasyonlarına uyum kapsamında güncelleniyor.

Hibrit araçların emisyon testlerindeki yenilikleri karşılamak ve elektrikli araçların menzil, enerji tüketimi testlerini gerçekleştirebilmek adına, TOFAŞ emisyon laboratuvarında bu yıl gerekli sistemler devreye alınacak. Bu güncelleme sonrasında laboratuvarında mevcut içten yanmalı araçların testlerine ilaveten her türlü hibrit, yakıt hücreli ve elektrikli araçların tip onay, üretim doğrulama ve araştırma-geliştirme testleri gerçekleştirilebilecek.

Alternatif Yakıtlı Araçlar

Mobilite çözümlerimiz kapsamında odağımızda olan bir diğer çalışma alanı ise alternatif yakıtlı araçların geliştirilmesidir. Özellikle elektrikli taşıt teknolojilerini yakından takip ederek yenilikçi çözüm ve uygulamalarla bu teknolojilerin bütünleştirilmesi

konusunda çalışıyoruz. Elektrikli taşıt sistem ve bileşenlerinin yerli üretiminin sağlanması hedefiyle çalışmalarımızı devam ettiriyoruz. FCA'nın gündeminde olan biyoyakıt ve doğalgaz gibi alternatif yakıt sistemlerinin kullanımının yaygınlaştırılması çalışmasında Tofaş olarak yer alıyoruz. Bu kapsamda yürütülen projeler ve amaçları aşağıda gösterilmiştir:

Assured H2020 Projesi

- Şarj cihazı-araç kombinasyonunun ömrü, boyutlandırma, güvenlik, şebeke güvenilirliği ve enerji verimliliği artırma yoluyla hızlı şarj profillerinin batarya üzerindeki etkisini daha iyi anlamak, toplam sahip olma maliyetini (TCO) düşürmek,
- Elektrikli otobüs ve kamyon ve hafif ticari araçlara yönelik yeni nesil modüler yüksek güçlü şarj çözümleri geliştirmek,
- Hızlı şarja uygun Elektrikli şehir içi taşıma otobüsleri, farklı tip kamyonlar (600kW – pantograf) ve 1 hafif ticari elektrikli araç (100kW – kablosuz) prototipi üzerine sistem entegrasyonu ve doğrulamalar

SYS2WHEEL H2020 Projesi

- 2030 yılına kadar Bileşenler, sistemler ve mimarilerin gelecekteki CO2 içermeyen şehir lojistiği için BEV'lere mevcut araç platformlarına verimli bir şekilde adapte edilmesi ve geliştirilmesi

Hi-Fi H2020 Projesi

- Elektrikli araç bileşenlerin donanımsal olarak sisteme entegrasyonun önce yazılım ortamında doğrulanarak ileri aşamalarda oluşabilecek hataların önüne geçerek eforun ve maliyetlerin düşürülmesi
- Elektrikli araç bileşenlerin geliştirilmesi ve test edilebilirliği için bir metod geliştirmek

Elektrikli ve Hibrit Araçlar İçin Otomotiv Standartlarına Uygun Aktif ve Pasif Dengeleme Özelliğine Sahip Batarya Yönetim Sistemi Geliştirilmesi Projesi

- Potansiyel farklı tip batarya paketi projeleri için Batarya Yönetim Sistemlerinin (BYS) gübüz ve hızlı çözümler
- Hazır BYB çözümlere göre daha güvenilir ve yapılandırılabilir olması.

Enerji Verimliliği ve Emisyonlar

Hem tedarik zincirimizde yer alan paydaşlarımız hem de FCA ile iklim değişikliğiyle mücadele için beraber çalışmalar yürütüyoruz. Üretim süreçlerimizde gerçekleştireceğimiz uygulamalardaki iyileştirmelerin en hızlı etki yaratabileceğimiz alanlar olması sebebiyle enerji verimliliği ve emisyon azaltım faaliyetlerine önem veriyoruz. Ürünlerimizin enerji ve emisyon yoğunluğunu her yıl düşürerek, iklim değişikliği ile olan mücadelede sorumluluğumuzu yerine getirmeyi hedefliyoruz.

Enerji verimliliği ve emisyon performansımızı kısa, orta ve uzun vadeli hedefler doğrultusunda takip ediyor ve iyileştiriyoruz. Enerji verimliliği ve emisyon yönetimi konularının yönetimi Enerji Rehberleri Kurulu Çalışma Grubu ve Tofaş Sürdürülebilirlik Komitesi tarafından gerçekleştirilmekte olup yapılan çalışmalar CEO'ya raporlanmaktadır. Gerçekleştirdiğimiz çalışmalarımız sonucunda emisyon değerlerimizi kamu otoriteleri tarafından belirlenen limit değerlerin altında tutuyoruz.

Düşük karbon ekonomisine geçiş için ön plana çıkardığımız çalışmalarımız arasında enerji verimliliği çalışmalarımız ön plana çıkmaktadır. Hayata geçirilen bu projeler enerji tüketimini ve sera gazı emisyonlarının azaltılmasına büyük katkı sunmaktadır. WCM Enerji yönetim Metodolojisi kapsamında Tofaş 2020 yılında toplam 200'ün üzerinde adet Enerji verimlilik projesini hayata geçirmiştir. 2019 yılının son çeyreğinde devreye aldığı diğer projeler ile birlikte, 2020 yılına etki eden toplam enerji proje sayısı 289 adede ulaşmıştır. Projelerin büyük çoğunluğu Smart Solutions; LCA; operasyonel kontrol teknikleri ve farkındalık faaliyetleri çerçevesinde çok düşük (ROI<1) yatırım maliyetleri karşılığında çok hızlı olarak kendini karşılamaktadır.

Bir önceki yıla göre, ekonomik nedenlerle azalış gösteren üretim adetlerine paralel olarak vardiya çalışma şeklinde değişiklikler olmuştur. Bu durumun, günlük üretim hızlarının etkilenmesi ve sabit enerji

tüketimlerinin etkisi ile araç başına enerji tüketimine (GJ/oto) ve üretimden kaynaklı sera gazı emisyonuna negatif yansımaları olmuştur. Bu negatif etki nedeniyle 4,07 GJ/ton olarak gerçekleşmesi beklenen enerji tüketimi, sabit enerji tüketiminde planlanan azaltım için yapılan çalışmalar nedeniyle 4,02 GJ/ton olarak gerçekleşerek bu hedefin altında kalmıştır.

Otomotiv sektörünün oldukça olumsuz etkilendiği son iki yıl içerisinde sabit enerji tüketimlerini azaltmak amacı ile yapılan çalışmalar sonucu baz enerji seviyesi 2017 yılına göre %24 oranında azaltılmıştır.

Tofaş, "VAP Destekleri Başarı Belgesi"ni, T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından düzenlenen Takdim Töreninde Enerji Bakanından almıştır.

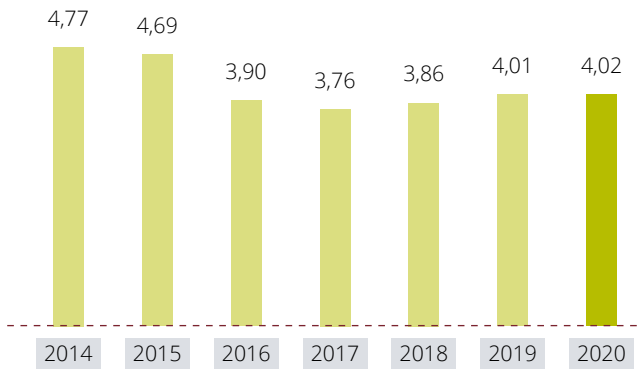
Farklı üretim koşulları ve parametrelerin, enerji tüketimi üzerindeki etkilerini anlık olarak analiz eden ve oluşan kayıpları proses bazlı gösterebilen özel bir algoritma yazılımı gerçekleştirdik. TEMAS (Tofaş Energy Monitoring Analysing System) adı verdiğimiz yazılımımız ile dijital dönüşüm faaliyetleri kapsamında enerji projelerimizde fark yaratmayı hedefliyoruz.

Otomotiv üretiminin ana süreçlerinden biri olan boyama uygulamaları sırasında, Uçucu Organik Bileşik (UOB) emisyonları ortaya çıkmaktadır. 2014 yılında boyanan yüzey başına 35,47 gr/m² olan UOB emisyon ağırlığını 30,88 gr/m² düzeyine düşürdük ve UOB emisyonlarının azaltılması çalışmalarımıza hedeflerimiz doğrultusunda devam ediyoruz.

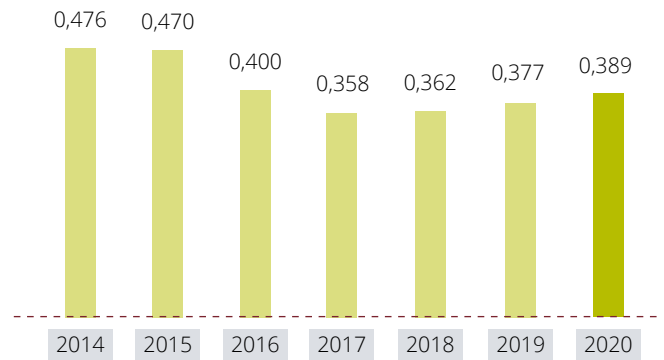
Enerji verimliliği çalışmalarımızla düşük karbon ekonomisine geçişi destekliyoruz. Hayata geçirdiğimiz projelerle enerji tüketimini ve buna bağlı sera gazı emisyonlarını azaltmaya devam ediyoruz. WCM Enerji Yönetim Metodolojisi kapsamında, 2020 yılında hayata geçirilen projeler sayesinde, 3.115 GJ enerji tasarrufu ve buna bağlı olarak yaklaşık 3000 ton CO₂ emisyon azaltımı sağladık.

Yapılan enerji verimliliği ve emisyon azaltımına yönelik çalışmalar dışında, Kapsam 3 emisyonlarımıza da odaklanıyor, paydaşlarımızla işbirliği yaparak operasyonlarımızın karbon yoğunluğunu düşürme konusunda çözümler üretiyoruz.

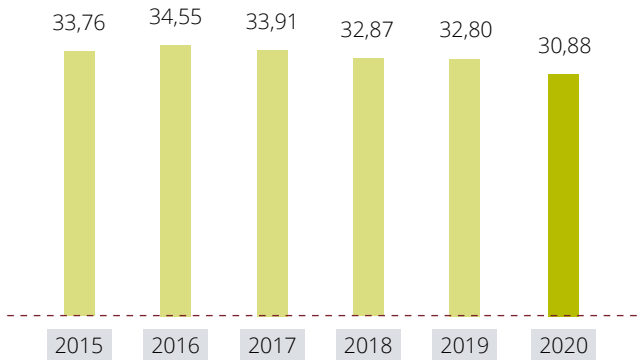
Enerji Tüketimi (GJ/araç)

Sera Gazı Emisyonları (Scope1+Scope2) (ton CO₂e/araç)

UOB Emisyonu Trendi (gr/m²)

Üretim

Tofaş olarak üretim süreçlerimizde kullandığımız en yeni teknolojiler ve takip ettiğimiz kalite sistem ve standartları doğrultusunda verimliliğimizi sürekli artırıyoruz. Verimli, kaliteli ve sürdürülebilir anlayışımızı yarım asırlık tecrübemizle perçinleyerek üretim süreçlerimizden kaynaklanan çevresel etkiyi en aza indirmeye çalışıyoruz. Hayat boyu bakış açısıyla hareket ederek ürün ve hizmetlerimizin yarattığı olumlu ve olumsuz etkileri en kapsamlı şekilde ele alıyoruz.

“2020 yılında sürdürülebilir üretim anlayışımız ile uluslararası değerlendirme kurulu EIRIS’in Borsa İstanbul bünyesinde yaptığı kapsamlı değerlendirmede, BİST Sürdürülebilirlik Endeksi’nde yer almaya hak kazanan 50 Türk firması arasına girdik.”

Dünya Klasında Üretim

Değer zincirindeki tüm üretim ve hizmet süreçlerimizdeki kalite seviyesinin yükselmesi ve en rekabetçi düzeye taşımak için müşterilerimizin kalite beklentilerini en ön sıraya koyuyoruz. Müşteri memnuniyeti doğrultusunda şekillendirdiğimiz kalite anlayışımızda dünya klasında üretim gerçekleştiriyor ve rekabet avantajı sağlıyoruz.

2006 yılından beri kullandığımız WCM (World Class Manufacturing) metodolojisiyle üretimimizdeki rekabet gücünü sistematik olarak iyileştirme yolunda ilerliyoruz. WCM metodolojisi temel olarak iş güvenliği, kalite, maliyet, teslimat ve çevre konularında “sıfır kaza”, “sıfır kayıp”, “sıfır kalite hatası” hedeflerine ulaşmamızı sağlamaktadır. FCA’nın 213 fabrikası ve yaklaşık 400 tedarikçisinin fabrikalarında bu anlayışla üretim yapmaya devam edilmektedir.

WCM yolculuğumuza başladığımız 2006 yılından bu yana “En Hızlı İlerleyen Fabrika” ödülünü almış, 2009’da ise Gümüş Seviye’ye ulaşan ilk FCA fabrikası olmuştur. Tofaş, Kasım 2013’te gerçekleşen denetim sonucunda FCA dünyasında “Altın Seviye”ye ulaşan ilk üç fabrikadan biri olarak başarısını taçlandırmıştır. WCM yolculuğu boyunca üretim standartlarını sürekli yükseltmeye odaklanan Tofaş, en son 2019 yılında gerçekleşen denetim sonucunda aldığı 81 puan ile WCM uygulanan tüm otomobil fabrikaları içinde en yüksek puana sahip şirket konumuna gelmiştir.

Dünya Klasında Üretim (WCM) Metodolojisi hakkında daha detaylı bilgiye tofasakademi.com/tr/wcm/ adresinden ya da ir.tofas.com.tr/2020/ adresi üzerinden interaktif olarak da yayınladığımız 2020 Tofaş Faaliyet Raporu’ndan ulaşabilirsiniz.

Kalite

FCA ürün ve hizmetlerinin üstün kalite normlarında gerçekleşmesini hedefleyen Küresel Kalite Sistemi kalite stratejilerimize yön vermektedir. Yasal ve sektörel mevzuatlara uygun nitelikler içeren ürünlerimizin fiziki normalar açısından güvenilir ve rakiplerine göre yüksek performanslı olmasını önemsiyoruz.

Güncel eğilim ve beklentileri karşılayabilmesi, ISO 9001:2015 güncellemelerindeki gereklilikleri içerebilmesi amacıyla, vizyonumuz, kurum kültür ve değerlerimiz doğrultusunda kalite politikamızı güncelledik.

Müşteri odaklılığı merkezimize alarak temel prensiplerimizi yedi ana başlıkta özetlemeye çalıştığımız ve "Q"uality vurgusunu yaptığımız şematik gösterimimiz ile kalite politikamızı destekledik.

Olası risklere müdahale kapasitemizi ve yönetim kalitemizi güçlendirmek adına üretim süreçlerimizi çok sayıda yönetim kalite ve standardını takip ederek gerçekleştiriyoruz. Bu standartları uygulamadaki performansımızı sertifikasyon, dış denetim ve doğrulama çalışmalarla değerlendiriyor ve iyileştirme yönünde adımlar atıyoruz. Tüm iş süreçlerimizi WPI (Work Place Integration - İş Yeri Entegrasyonu) metodolojisi ile baştan sona izleyerek risklerin önüne geçiyoruz. Tedarik zincirimizde yer alan kimyasallar ve yasaklı maddelerin kontrolünü IMDS Programı ile kontrol ediyoruz.

GARANTİ HARCAMA TAHMİN MODÜLÜMÜZ QUALITY WORLD'DE YAYINLANDI

Kalite ile Bilgi ve İletişim Teknolojileri Direktörlüğümüz tarafından geliştirilen Garanti Harcama Tahmin Modülü ile ilgili çalışma Quality World dergisinin Temmuz-Ağustos 2020 sayısında ilham veren vaka analizi olarak yayınlandı.

2019 Uluslararası Kalite Ödülleri'nde İyileştirme Sistemi kategorisi birincisi olan çalışma otomotiv sektöründe yapay zekâ ve veri bilimi kullanarak daha kaliteli ve müşteri beklentilerini daha çok karşılayan ürünler oraya koymayı hedefliyor. Yapay zekâ ve veri bilimi kullanımı, mevcut veriler ile gelecekte oluşabilecek olası kalite problemleri hakkında daha doğru tahminler yapmaya yarıyor. Bu şekilde öngörülen problemler için üretim sürecinin erken aşamalarında daha etkili çözümler ortaya konabiliyor, müşteri memnuniyetini daha araç müşteriye ulaşmadan sürdürülebilir kılıyor.

KALİTE LİTERATÜRÜNE KATKI

2020 yılı içinde Tofaş'ta gerçekleştirilen kalite çalışmaları ile ilgili makaleler yazıldı ve yazılan makaleler farklı alanlarda dünyanın önde gelen bilimsel dergilerinde yayınlandı.

Bu yayınlar:

- 1) **Yayın Adı:** A decision support system for proactive failure prevention: a case in a leading automotive company

Yayın İçeriği: Bu çalışmada, otomotiv sektöründeki üretim karmaşasının ortaya koyarak, otomotiv üretimdeki iş istasyonlarındaki arıza riskinin tahmini ve miktarının belirlenmesi için çok özellikli bir karar destek sistemi (DSS) geliştirmeyi amaçlamaktadır.

Yazarlar: Armağan Altınışık/Kalite Mühendislik Müdürü, Özcan Çavuşoğlu/Kalite Metot & Planlama Yöneticisi

Yayınlandığı Dergi: Journal of Enterprise Information Management/29.01.20201

Üretim

- 2) **Yayın Adı:** The seven-step failure diagnosis in automotive industry

Yayın İçeriği: Karmaşık ve işlevler arası tanı için yedi aşamalı yaklaşım, evrensel problem çözme yaklaşımının ilk iki aşamasına dayalı olarak geliştirilmiştir.

Yazarlar: Armağan Altınışik/Kalite Mühendislik Müdürü

Yayınlandığı Dergi: Measurement Journal - Elsevier /29.06.2020

- 3) **Yayın Adı:** A comparison of off-line laser scanning measurement capability with coordinate measuring machines

Yayın İçeriği: CMM ve Laser tracker ölçüm sistemleri yetenek ve belirsizlik karşılaştırmalarının BIW (complete body) üzerinden gerçekleştirilmesi

Yazarlar: Armağan Altınışik /Kalite Mühendislik Müdürü, Emre Bolova/Ürün Kalite Mühendislik Uzmanı

Yayınlandığı Dergi: Measurement Journal - Elsevier/20.07.2020

- 4) **Yayın Adı:** Failure prediction in electrical connector assembly: a case in automotive assembly process

Yayın İçeriği: Elektrik konektörü bağlantı prosesi kompleksitesi için, kritik faktörleri tanımlamak, önceliklendirmek ve doğrulamak

Yazarlar: Armağan Altınışik /Kalite Mühendislik Müdürü, Utku Yıldırım/Üretim Kalite Mühendislik Uzmanı

Yayınlandığı Dergi: Assembly Automation/18.09.2020

TİCARET BAKANLIĞI YETKİLENDİRİLMİŞ YÜKÜMLÜ STATÜ BELGESİ (YYS) :

Ticaret Bakanlığı tarafından dış ticaret faaliyetinde bulunan firmalara gümrük işlemlerinde kolaylıklar ve pozitif ayrıcalıklar tanıyan uluslararası geçerliliğe sahip YYS statü belgesini 2014 yılında almaya hak kazanmıştık.

YYS yükümlülüklerimiz gereği Ticaret Bakanlığı müfettişleri tarafından her 5 yılda bir gerçekleştirilen **"yerinde inceleme denetimi"** başarıyla sonuçlandırdık.

Buna ilave olarak Ticaret Bakanlığı tarafından 2019 yılından bu yana yürütülen "İmalatçı İhracatçılar için İthalatta Yerinde Gümrükleme" projesinin Türkiye'deki ilk pilot uygulamasını Ticaret Bakanlığında gelen talep ile biz gerçekleştirdik. Mevzuatın hazırlık aşamasından ulusal uygulamaya geçilene kadar sürecin tamamında sağladığımız katkı nedeniyle, anılan Bakanlık tarafından tarafımıza Teşekkür Belgesi takdim edildi.

Bununla birlikte, Otomotiv Sektöründeki ilk, Ülke çapında da öncü uygulayıcılardan biri olduğumuz "ithalatta yerinde gümrükleme" ve "ihracatta yerinde gümrükleme" yetkileri için, başvuru ve denetim süreçleri başarıyla tamamlanmıştır. Bu sayede ithal malzeme temin ve ihracat süreçlerimizde esneklik, maliyet - zaman tasarrufu ve işlemlerde yalınlaşma sağlanmıştır.

SANAYİ BAKANLIĞI TSE COP DENETİMİ:

8-12 Haziran tarihleri arasında Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı adına TSE ile yürütmüş olduğumuz periyodik Conformity of Production (Üretim Uygunluğu) denetimimizi başarılı bir şekilde sonuçlandırmış olup, Uygunluk Beyanı sertifikamızı almış bulunmaktayız. Sertifikamızın 2 yıl boyunca geçerliliği bulunmaktadır.

Detaylı denetim hazırlıkları ve denetim sırasındaki hızlı ve tatmin edici geri dönüşler ile çok başarılı bir denetim geçirdik.

Covid-19 pandemisi nedeniyle denetimimizi uzaktan gerçekleştirerek, CoP Denetiminde yeni bir seviyeye ulaşmış bulunmaktayız.

KALİTE GÖSTERGELERİMİZDE FCA'NIN EN İYİSİ OLDUK

Bağımsız araştırma firmaları tarafından yapılan Yeni Araç Müşteri Anketi (NCBS: New Car Buyer Survey) 2020 yarıyıl sonuçlarına göre Ticari aracımız QUBO modeli tüm modeller arasında en yüksek kalite skoruna sahip birinci çeyrekte (1. Quartile) yer almıştır.

İlk Seferde Üretim Onay Kalite Göstergesi (FTC: First Time Capability) 2020 yıl sonu değerlerine göre binek modellerimiz FCA EMEA bölgesindeki en iyi model seviyesine ulaştı.

Müşteri gözüyle yapılan Fonksiyonel ve Dinamik araç kalite değerlendirme performansı 2020 yıl sonu değerlerine göre Tofaş, FCA EMEA bölgesindeki en iyi fabrika seviyesine ulaştı.

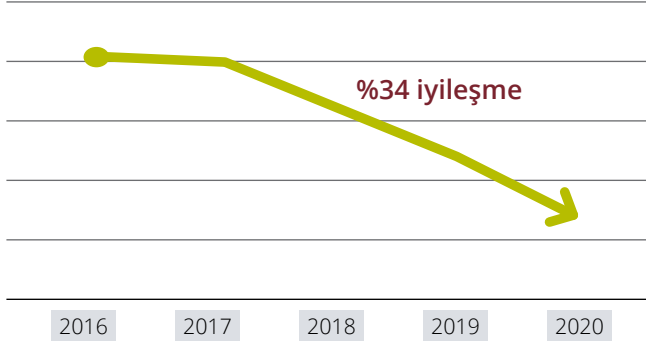
Araç Gövde Geometrisi kalite değerlendirme 2020 yıl sonu sonuçlarına göre Egea Sedan modelimiz FCA EMEA bölgesindeki en iyi 2. model seviyesine ulaştı.

CONNECTED SUPPLIER İLE CQI BİRİNCİLİK ÖDÜLÜNÜN SAHİBİ OLDUK

Dünyanın en önemli Kalite Enstitülerinden olan The CQI (Chartered Quality Institute) tarafından düzenlenen 2020 Uluslararası Kalite Ödülleri Sistem İyileştirme Kategorisi'nde "Connected Supplier" projemiz birincilik ödülüne layık görüldü. 5 farklı ülkeden katılan 10 projenin yarıştığı kategoride birinci seçilen projemiz ile ortaya koyduğumuz yaratıcı ve özgün bakış açısı jüriyi etkileyen noktalar oldu. Geçen sene aynı kategoride bu kez Garanti 4.0 Tahminleme Sistemi projemiz birincilik ödülüne layık görülmüştü.

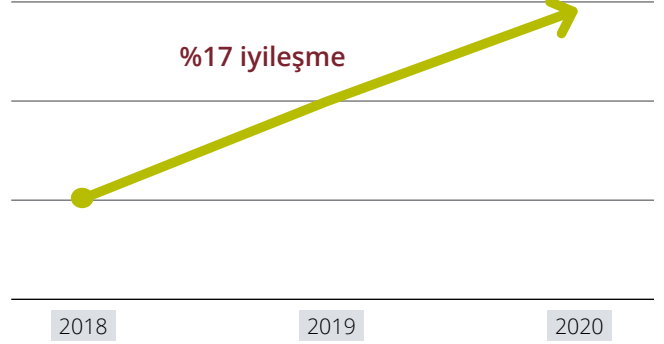
Üretim

Müşteri Gözüyle Değerlendirme

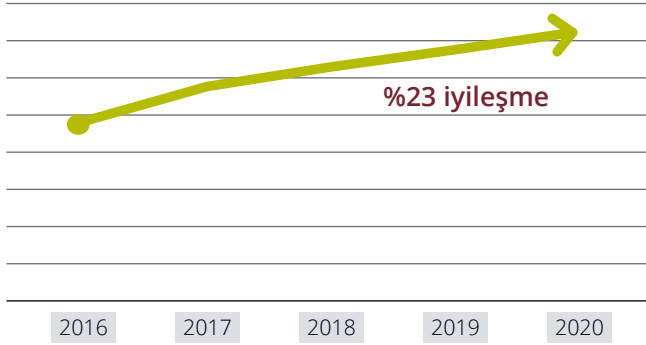
Üretilen araçların bayiye sevk edilmeden önce araç üzerinde yapılan estetik değerlendirmedir ve bulunan hata satışı üzerinden hesaplanır.

İlk Seferde Yeterlilik

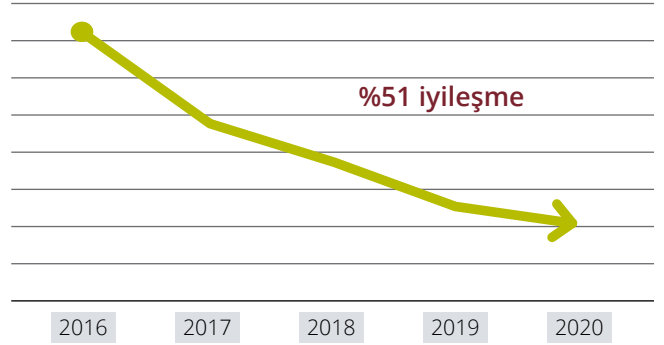
Üretilen araçların üzerinde herhangi bir tamir veya işlem yapmadan ilk seferde onay alma göstergesidir.

Gövde Geometri

Üretilen gövdelerin kontrol planında tanımlı frekansa göre ilgili noktalarının ölçülmesi ile hesaplanan uygunluk değeri göstergesidir.

Yan Sanayi Kalite Performansı

Yan sanayilerin ürettikleri ürünlerin oluşturdukları kalite hataları sonucu oluşan hata puanlarını ifade eden göstergedir.

Dijital Kalite Yönetimi

Tüm yeni proje ve seri üretim süreçlerine ait veriler Tofaş'ın kalite verilerini yönettiği dijital platformda yer almaktadır. İçerisinde entegre şekilde WCM QCS (Dünya Klasında üretim/ Kalite Kontrol) araçlarının yer aldığı bu platform üzerinden şirket içi ve şirket dışı 40'ın üzerindeki hata kanalı yönetilebilmektedir. Olası risklerin de yönetimi aynı sistem üzerinden yapılmaktadır.

Bu yazılımı kullanmamız bize;

- Kurumsal hafızanın oluşması,
- Tek platformda yönetim,
- Şirket içi/dışı dünyanın her yerinden erişim,
- WCM QCS aktivitelerinin dijital ortamda yönetilmesi gibi avantajları sağlamaktadır.

Dünyanın en önemli Kalite Enstitülerinden olan **The CQI** (Chartered Quality Institute) tarafından İngiltere'nin başkenti Londra'da 27 Kasım'da düzenlenen Uluslararası Kalite Ödülleri dünya genelinde 10 farklı ülkeden, 103 projenin, 7 ana kategorideki katılımlarıyla gerçekleşti ve Tofaş Kalite Ekibi, "Geliştirme Sistemleri" kategorisinde uluslararası rakiplerinin önünde birinciliği göğüsledi.

Geliştirilen **Garanti 4.0 Tahminleme Sistemi** ile ortaya konulan ileri seviye bir Makine Öğrenmesi ve Kalite 4.0 uygulaması tüm jüri üyeleri tarafından örnek bir proje olarak gösterilmiştir.

2017 yılından beri Kalite Direktörlüğü bünyesinde, "Dijitalizasyon" bir strateji olarak ele alınmaktadır. Bu stratejinin ana amaçları;

- Yeni teknoloji ve prosesleri araştırmak,
- Güvenilir ve etkili kalite süreçlerini sağlamak,
- Müşteriye daha iyi ve daha hızlı anlamak,
- Daha düşük kalite maliyetleri ile daha etkin kontroller yapmaktır.

Bu kapsamda, uzun vadede belirlediğimiz kalite hedeflerine ulaşabilmek için, kalite direktörlüğü ve diğer üretim birimleri ile birlikte;

- IoT & Veri Analitiği
- RPA (Robotik Proses Otomasyonu)
- İleri Robot/ Cobot Sistemleri
- Veri işleme teknolojileri
- AR&VR (Agumente & Sanal gerçeklik), teknolojileri başta olmak üzere toplamda 41 adet kalite projesi yürütülmektedir.

Üretim

Kalite Risk Yönetimi

ISO 9001:2015 revizyonunun getirdiği bakış açısı ile tüm süreçler için tanımlanan risk ve fırsat değerlendirme metoduna göre riskler belirlenmekte, gerekli faaliyetler alınmakta ve takibi yapılmaktadır. Belirli aralıklarla gözden geçirmeler düzenli olarak yapılarak, yeni risk ve fırsatlar belirlenmeye devam etmektedir.

Tüm süreçlerimiz için tanımlanan risk ve fırsatlar ISO 9001:2015 revizyonuna göre belirlenmekte ve buna uygun faaliyetler ve takip işlemleri yerine getirilmektedir. Belirli aralıklarla yapılan düzenli gözden geçirmeler ile yeni risk ve fırsatlar değerlendirilmektedir.

Kalite Direktörlüğü ve diğer bilimlerde yer alan kalite yönetimini ilgilendiren tüm süreçleri stratejik bakış açısı ile Hoshin Kanri metodolojisi ile analiz etmekteyiz. Söz konusu süreçlerdeki potansiyel riskleri, yaratacağı etkileri ve alınması gereken önlemleri değerlendirerek süreçlerin risk olgunluk seviyelerini düzenli olarak takip ediyoruz.

Paydaş Katılımı

Tofaş değer zincirinde yer alan paydaşlarının Tofaş'ın iş etiği ve çalışma normlarını benimsemeleri ve sürekli gelişim odaklı olması konusunda çalışmaktadır. Değer zincirimiz en önemli unsuru olan tedarikçilerimizin ürün ve hizmet kalitesini geliştirmek için çaba göstermekle beraber özel önem atfetmekteyiz.

Bu amaçla gerçekleştirdiğimi Connected Supplier etkinliği kalite problemleri için düşük maliyetli teknolojik çözümler başlığı altında gerçekleşmiş ve tedarikçilerimiz yoğun katılım göstermişlerdir.

Çevre Yönetimi

Faaliyetlerimizi minimum çevresel etki ile gerçekleştirirken doğal kaynakların korunmasını en temel sorumluluklarımızdan biri olarak görüyoruz. Faaliyetlerimiz sonucunda ortaya çıkan doğrudan

çevresel etkinin yanı sıra, değer zincirimizin tamamında ortaya çıkan dolaylı çevresel etkilerin de kontrol altına alınarak sürekli azaltılmasını taahhüt ediyoruz.

Tofaş Çevre ve Enerji Politikası çerçevesinde, çevresel konular Sürdürülebilirlik Komitesi ve Sürdürülebilirlik Çalışma Komitesi sorumluluğu altında olup yapılan çalışmalar Yönetim Kurulu'na raporlanmaktadır.

Çevresel performansımızı iyileştirmek için yönetim altyapımızın güçlendirmenin özel önem taşıdığını düşünüyoruz. Bu noktada çevresel risklerin beraber getirdiği ekonomik etkileri de göz önünde bulundurarak karar alma süreçlerimize hız kazandırıyor, risk yönetimi kapsamında da çevresel etkileri yönetmek adına kaynak ayırıyoruz. Tüm paydaşlarımıza ve çalışanlarımıza çevre bilinci kazandırmaya ve çevresel konulara yönelik farkındalığı artırmaya büyük önem veriyoruz.

"2020 yılında 1,32 milyon TL üzerinde çevre yönetim ve yatırım harcaması gerçekleştirdik; 8572 kişi*saat çevre eğitimi düzenledik."

Çevre Yönetimi hakkında detaylı bilgiye ve Tofaş Çevre ve Enerji Politikasına tofas.com.tr/Surdurulebilirlik/Politikalar ya da ir.tofas.com.tr/2020 adresi üzerinden interaktif olarak da yayınladığımız 2020 Tofaş Faaliyet Raporu'ndan ulaşabilirsiniz.

Su Yönetimi

Küresel ısınma ve sıklığı artan aşırı hava olayları dolayısıyla, iklim krizinin su kaynaklarımız üzerinde büyük bir baskı yaratacağı farkındalığı ile suyun verimli kullanımı ve su ayak izimizi düşürme konusunda çalışmalar yürütüyoruz. Su tüketimimizi en aza indirmek için su ve atık su süreçlerimizi en iyi biçimde yönetmeye çalışıyoruz. Devreye aldığımız çeşitli uygulamalar ile su kullanım miktarımızda sürekli iyileştirme için çözümler üzerine çalışıyoruz. Kullandığımız su kaynaklarının devamlılık ve sürdürülebilirliğinden emin olmak için periyodik olarak analiz çalışmalarını gerçekleştiriyoruz.

Yeşil Satın Alma

Yeşil satın alma çalışmalarımızın temelinde sürdürülebilirlik kültürümüzün tedarik zincirimize de yayılması ve çevresel etkisi düşürülmüş ürün ve hizmetlerin öne çıkarılması felsefemiz yer alıyor. Yeşil satın alma hareketi ile tedarikçilerimizin üretim süreçlerinden ve ürettikleri hizmetten kaynaklanan çevresel etkilerinin düşürülmesini, genel çevresel performanslarının iyileştirilmesini, çevresel risklerin azaltılmasını amaçlıyoruz.

Çalışmalarımız kapsamında, araç üretimi için ürün satın aldığımız tedarikçilere çevresel konuları içeren bir kontrol listesi iletiyoruz. Durum tespiti süreci (due-diligence) mantığı ile hazırlanan liste vasıtasıyla tedarikçilerimize çevresel etkileri ile ilgili sonuçları (enerji, su tüketimleri), çevre yönetim sistemleri ile ilgili genel bilgileri ve çevresel risk yönetimleri ile ilgili sorular içeriyor. Yanıtlar doğrultusunda, bir otomobili oluşturan parçaların üretiminden kaynaklanan çevresel etkimizi hesaplayabiliyoruz.

2018 yılında başladığımız Yeşil Satın Alma çalışma programımıza farklı sektörlerden seçilen 7 tedarikçimizle yürüttüğümüz iyileşme ve gelişme çalışmaları ile devam ettik. Fabrikamızın üretim süreçlerinin devamlılığı ve gelişiminden sorumlu teknik uzmanlarımız ile pilot olarak seçtiğimiz tedarikçilerimizde düzenlediğimiz saha ziyaretleri sonucunda, çevre ve enerji performanslarını geliştirmeye yönelik kısa-orta ve uzun vadeli metodik ve teknik gelişim önerilerimizi içeren aksiyon planları hazırladık.

Toplamda 103 iyileştirme aksiyonu takip edilmekte olup, 2020 sonu itibarıyla %76'sı tamamlanmış ve pilot firmalarımızın çevre ve enerji göstergelerinde olumlu yansımaları görülmeye başlanmıştır. Önümüzdeki dönemde çalışmalara başladığımız 7 tedarikçimizle aksiyon planlarımızı doğrultusunda devam etmekle beraber, programımızı tüm direkt malzeme tedarikçilerimize yaymayı da hedeflemekteyiz.

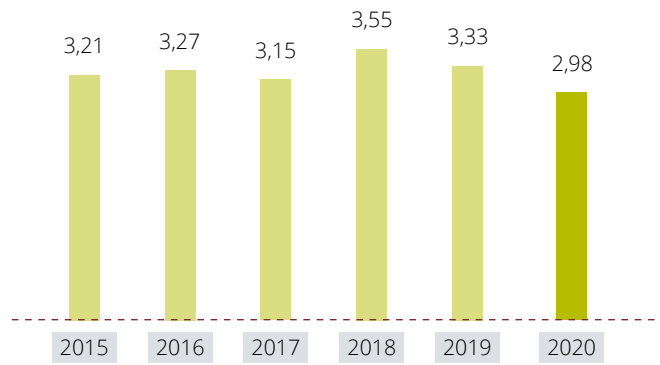
Hizmet satın alımlarında ise hizmet kalemine özel olarak, konuyla ilgili çevresel hassasiyetleri belirten ve tercih kriterlerini belirleyen şartnameler oluşturuyoruz. Böylelikle, yalnızca belirlenen kriterleri karşılayan tedarikçilerden hizmet satın alımı gerçekleştirilmektedir.

Bu çalışmamız ile tedarikçilerimizden başlayarak tüm değer zincirimizde üretim, temin ve hizmet süreçlerinden kaynaklanan çevresel etkilerinin düşürülmesini, genel çevresel performansın iyileştirilmesini ve çevresel risklerin azaltılmasını amaçlayan bir kurgu ile çalışmaya başlayarak; sonrasında ekonomik ve sosyal başlıkları da kapsayan bütünsel bir tedarik zinciri yapısı kurmayı amaçlıyoruz.

Üretim süreçlerimizde yoğun olarak kuyu suyu kullanıyoruz. 2018 yılında 1.073.626 m³ olan su tüketimimiz 2019 yılında 929.882 m³ olarak gerçekleşti. 2018 yılında 3,55 m³ olan araç başına su tüketimimiz 2019 yılında 3,33 olarak gerçekleşti.

Üretim faaliyetlerimizde ağırlıklı olarak kuyu suyu kullanılmaktadır. 2018 yılında 1.073.626 m³ olan su tüketimimiz 2020 yılında 788.444 m³ olarak gerçekleşti. 2018 yılında 3,55 m³ olan araç başına su tüketimimiz 2020 yılında 2,98 olarak gerçekleşti.

Taze Su Tüketimi (m³/araç)

Çekilen taze suyun farklı süreçlerde tekrar kullanılmasını sağlayarak su kaynaklarını sorumlu kullanmak ilkemiz doğrultusunda hareket ediyoruz. Bir üretim süreci sonunda ortaya çıkan atık suyu bir diğer süreçteki ihtiyacımızı karşılamak üzere kullanmaya devam ediyoruz.

"2020 yılında 60,57 milyon m³ suyun geri kazanımını sağladık."

Türkiye'nin taraf olduğu Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi'ni mevzuat kabul ederek gerçekleştirdiğimiz periyodik kontrollerle potansiyel riskleri tespitini gerçekleştiriyor ve gerekli önlemleri alıyoruz. Faaliyet bölgemize yakın doğal alanlar ve buralarda yaşayan canlılar üzerinde herhangi bir olumsuz etki yaratmamak adına çevresel etki değerlendirme çalışmaları yürütüyor, biyolojik etkilerimizi sürekli olarak izliyoruz.

Üretim

Atık suyun biyoçeşitlilik üzerinde olumsuz etki yaratma potansiyelinden dolayı atık su yönetimi sorumlu su yönetimimizin önemli bir ayağıdır. Bunun için operasyonlarımız sonuca ortaya çıkan atık suyu modern arıtma tesislerinde azami miktarda geri dönüştürmeye çalışıyoruz. Geriye kalan dönüştürülemeyen atık suyun deşarjı için su deşarj izinlerinde belirtilen limit değerlerin altındaki yüklerle belirtilen uygun alıcı ortama deşarjını gerçekleştiriyoruz.

“2020 yılında 510 bin m³ atık suyun deşarjını sağladık.”

Malzeme ve Atık Yönetimi

Çevre ve Enerji politikamızda belirttiğimiz gibi, süreçlerimiz sonucunda ortaya çıkan kirliliği en aza indirgeyerek, kirliliğin önüne kaynağında geçmeyi hedefliyor, her türlü atık bertaraf işlemini doğal kaynak ve hammadde kaybı olarak değerlendiriyoruz. Üretim süreçlerinde oluşan endüstriyel atıklarımızın tamamını hammadde ve enerji kaynağı olarak kullanılmak üzere çimento sektörüne yönlendiriyor, bu döngüsel ekonomi pratiğiyle “sıfır atık bertarafı” gerçekleştiriyoruz.

Ortaya çıkan atık miktarını en aza indirmeye ve malzeme kullanımını düşürürken geri dönüştürülebilir malzeme kullanımını artırmaya yönelik çalışmalarımızı malzeme ve atık yönetimi faaliyetlerimizin odağına alıyoruz. Kendi operasyonlarımız da olduğu gibi tedarikçilerimizin de malzeme kullanımının azaltılmasına yönelik çalışmalar sürdürüyoruz.

Araç başına toplam atık miktarımız 2020 yılında 3,06 kg olarak gerçekleşti.

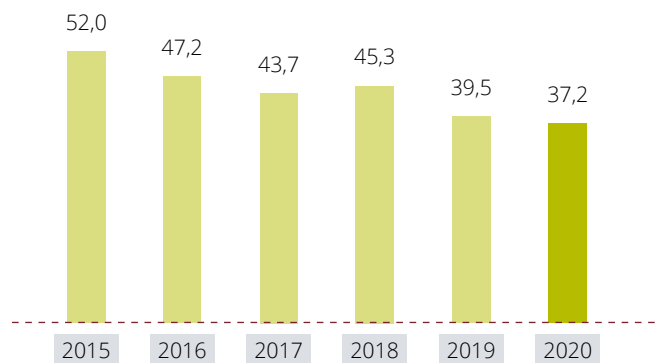
Sürdürülebilir üretim anlayışımız doğrultusunda, tüm üretim süreçlerinde 5R (refuse, reduce, reuse, recycle, recover - reddet, azalt, tekrar kullan, geri dönüştür, geri kazan) iyileştirmeleriyle doğal kaynak kullanımında verimlilik sağlıyoruz.

Sürdürülebilir çevre yönetimi anlayışımız doğrultusunda kirliliğin kaynağında önlenmesi, sorumlu ve verimli kaynak kullanımı ile israfın önlenmesi, oluşan atıkların kaynağında ayrıştırılarak toplanması ve geri kazanımını sağlayarak oluşturduğumuz Sıfır Atık Yönetim Sistemimiz ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından verilen “Sıfır Atık Belgesi”ni almaya hak kazandık.

Plastik Azaltımı

Otomotiv sektöründe kullanılan parçalarda kullanılan sentetik plastiklerin üretimi ve hammadde olarak çıkarılması esnasında belli düzeyde karbon salımı gerçekleşmektedir. Gerçekleştirdiğimiz çalışmalar kapsamında petrol fraksiyonu plastikleri azaltmayı ve mali olarak değer elde etmeyi planlıyoruz. Geri dönüştürülmüş hammadde kullanımına çamurluk, motor estetik kapak ve motor alt muhafaza gibi parçalarda ağırlık vermekteyiz. Geri dönüştürülmüş PP kullanımına yönelik yapılan çalışmalarda termal ve fonksiyonel testlerin CAE analizleri gerçekleştirildi ve gerçekleştirilen birçok testte sanal analizlerden faydalanıldı. Döngüsel ekonomi uygulamaları bağlamında iç trim ve dış trim uygulamalarını devreye alma çalışmaları devam etmektedir.

Atık Miktarı (kg/araç)

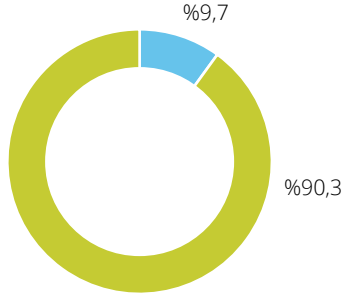
Çalışma Ortamı

En önemli kaynağımız olan çalışanlarımızın, tecrübe ve yaratıcılık ile şekillenen günümüz rekabet koşullarına hızlı uyum sağlamasını öncü bir şirket olmak açısından önemsiyoruz. Çalışma ortamımızın insan haklarının gözetildiği, adil, eşitlikçi, katılımcı olmasını ve aynı zamanda saygı ve güven odaklı ilişkilerin hâkim olduğu, sosyal yaşama değer katan, sağlıklı ve güvenli bir yer olması için çaba sarf ediyoruz. Çalışanlarımıza verdiğimiz değer gereği yetenek ve performans yönetimi uygulamalarımızla kişisel ve mesleki becerilerini geliştirmelerini destekliyoruz. Çalışanlarımızın kişisel ve mesleki gelişimine verdiğimiz önem ve yarattığımız çalışma ortamıyla; yenilikçi, yaratıcı, çok yönlü, yetkin profesyonellerin tercih ettiği bir iş yeri olmayı hedefliyoruz.

Tofaş, koronavirüs sürecinde aldığı önlemler ve uyguladığı hijyen standartları doğrultusunda, Temmuz ayında "TSE Covid-19 Güvenli Üretim Belgesi" alan işletmeler arasında yer aldı.

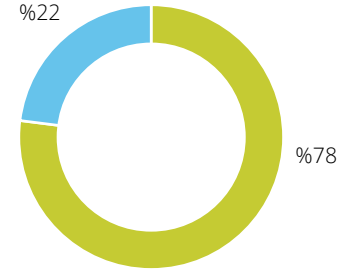
Tofaş, Türk Standartları Enstitüsü (TSE) ile "Güvenli Hizmet Sertifikası" iş birliği protokolü imzaladı. Protokol, üretimden servise kadar olan tüm süreçlerde sağlık önlemlerinin ön planda tutulmasını ve belgelendirilmesini kapsıyor.

Cinsiyete Göre Çalışan Dağılımı

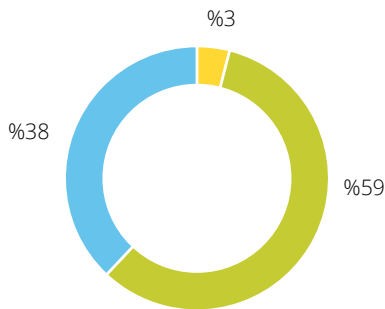
● Erkek Çalışanlar ● Kadın Çalışanlar

Kategoriye Göre Çalışan Dağılımı

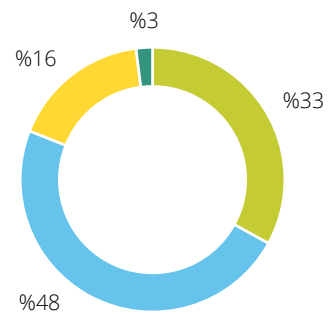
● Saha Çalışanı ● Ofis Çalışanı

Eğitim Seviyesine Göre Çalışan Dağılımı

● Lise ● Üniversite ve Üstü ● İlköğretim

Yaş Grubuna Göre Çalışan Dağılımı

● 18-30 ● 31-40 ● 41-50 ● 51-60

Çalışma Ortamı

İnsan Hakları

Tofaş'ın ana hissedarı olan Koç Holding'in tarafı olduğu BM Küresel İlkeler Sözleşmesi doğrultusunda bu ilkelere %100 uyumlu hareket ediyoruz. İnsan hakları konusu Tofaş'ta Yönetim Kuruluna bağlı Tofaş Etik Kurulu tarafından yönetilirken bayilerimiz ve tedarikçilerimizin de aynı ilkelere uyumu konusunda hassasiyet gösteriyoruz.

Çeşitliliğin kurum içi zenginliğimizin kaynağı olduğunu düşünüyoruz bu nedene insan hakları yaklaşımımızın en önemli bileşenlerinden birisini çeşitlilik konusu oluşturmaktadır. Bu nedenle, işe alım ve diğer insan kaynakları süreçlerimizde çalışanlarımızı sadece bilgi, yetenek ve becerilerine göre değerlendiriyoruz. Hiçbir sürecimizde yaş, cinsiyet, inanç, etnik köken gibi sebeplerle ayrımcılığa uğramamaktadır. Ücret politikamızda da "eşit işe eşit ücret" politikasını benimser, aynı değerde bir iş için tüm çalışanlarımıza eşit olanaklar sağlarız.

İşveren olarak Tofaş, çocuk işçi çalıştırma, zorla ve zorunlu çalıştırma, çalışan hakları ihlali ve ayrımcılık gibi konulara asla müsaade etmemekle beraber bu anlayışın tedarik zincirinin tümünde aynı hassasiyetle gerçekleştirilmesi konusunda büyük özen gösterir. Tedarikçilerimiz ve iş ortaklarımızın tümünden insan hakları konusunda Tofaş ile özdeş ilkeler doğrultusunda hareket etmelerini bekleriz.

Çalışanlarımızın sendikal haklarının korunmasını takip eder şirket yönetimi ile olan ilişkilerinde sağlıklı bir yapı içinde temsil edilmelerine önem veririz. Çalışanlarımızın toplu sözleşme ve örgütlenme haklarını özgürce kullanmaları olanak tanırız ve sendikal hakların kullanımı konusunda aynı hassasiyeti tedarikçi ve iş ortaklarımızın göstermesini bekleriz.

"2020 yılı itibarıyla çalışanlarımızın %77'si toplu iş sözleşmesi kapsamında çalışmaktadır."

Koç Topluluğu'na bağlı olan şirketimizin bünyesinde çalışmaya başlayan tüm çalışanlarımız Koç Holding Emekli ve Yardım Sandığı Vakfı'na üye olmakta, saha çalışanları ise Koç Holding Emekli ve Yardım Sandığı Vakfı'na üye olabilmektedirler.

Ayrıca çalışanlarımız ve aileleri Koç Topluluğu şirketleri çalışanlarının faydalanabildiği Koç Ailem Programı'ndan ve topluluğa özgü özel sağlık sigortasından faydalanabilmektedirler. Saat ücretli Tofaş çalışanlarının tamamı Tamamlayıcı Sağlık Sigortası'ndan %100 şirket katkısı ile faydalanmaktadır. Çalışanlar tercihe göre eş veya çocuklarını sigortaya dâhil edebilmektedir ve 2020 yılında 5.845 çalışan ve 7.171 aile üyesi TSS kapsamına dâhil edilmiştir.

Çalışanlarımızın çocuklarının eğitim hayatlarını desteklemek amacıyla 2011 yılında başlattığımız "Tofaş'tan Öğrenime Bir Destek Daha" burs uygulamasından yararlanan çocuk sayısı 2020 yılında 2.443'e ulaştı.

Toplumsal Cinsiyet Eşitliği

Toplumun ilerlemesinde kadın istihdamının ve artan temsiline en önemli konulardan olduğunu düşünüyoruz. Mevcut kadın çalışanlarımızın koşullarının iyileştirilmesi, işe alımlardaki kadın çalışan oranının artırılması ve iş gücüne kadın katılımının teşviki bu noktada en öncelikli konularımız arasında yer almaktadır.

Kadın çalışanlarımızın çalışma ve özel hayat dengesini sağlamak için 2016 yılında Kreş Yardımı uygulamasını başlattık. 2020 yılında 276, bugüne kadar toplam 718 kadın çalışanımız bu imkândan faydalandılar. Böylece, doğum izni sonrası kadın çalışanlarımızın işlerine geri dönmeleri ve sonrasında iş yaşamıyla dengeli olarak çocuklarıyla ilgilenebilmeleri konusunda üzerimize düşen desteği sağlamaya çalışıyoruz.

Kadın çalışanların doğum izni sonrası işlerine geri dönmeleri ve iş yaşamı ile çocukların ihtiyaç duyduğu bakımı bir arada dengeli biçimde yürütebilmeleri adına gerekli desteği sağlıyoruz.

"2020 yılında, doğum iznine ayrılan kadın çalışanların %95'i izin sürelerinin ardından işlerine geri döndü."

Kadın Çalışanlarda Anemi Kontrolü ve Genel Sağlığın İyileştirilmesi Çalışması:

Anemi ülkemizde kadın sağlığını etkileyen önemli bir halk sağlığı sorunudur. İş ortamlarında ise kadın çalışanlar açısından sıklığı yüksek, tanısı kolay, tedavisi etkin olmakla birlikte üzerinde araştırmanın çok az yapıldığı ve sistemli bir sağlığı geliştirme programlarının uygulanmadığı bir sağlık sorunudur.

8 Mart Dünya Kadınlar Gününde kadın çalışanlara yönelik başlatılan ve Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı ile birlikte planlanan bir çalışmanın sonuçlarının aynı zamanda çalışma hayatında sağlığı geliştirme programlarına ilham vermesi de hedeflenmiştir.

Çalışmanın bilimsel araştırma formatında yürütülmesi için Uludağ Üniversitesi Halk Sağlığı ABD ile iş birliği yapılarak Üniversite Etik Kurulundan onay alındı. Sonradan bilimsel dergilerde yayınlanmak üzere bir hazırlık yapıldı.

Çalışmaya katılan Tofaş saha çalışanı 340 kadın çalışmamızın işe giriş muayenelerindeki tam kan sayımları incelenerek anemi yönünden değerlendirildi ve bir yazılım ile kayıt altına alındı.

Ölçümler sonucunda 122 çalışmamıza demir eksikliği anemisi tanısı konularak, Tofaş Sağlık Merkezi tarafından üç ay süreyle ağızdan demir sülfat tedavisi başlanıp, her ay kan sayımları tekrar ölçülerek tedavinin etkinliği takip edilmiştir.

Bu çalışma ile birlikte işyerimizde kadın çalışanlarda anemi oranı (%12) düşürülmüştür. Böylece çabuk yorulma, halsizlik, baş dönmesi gibi verimlilik ve iş kazaları açısından risk faktörleri azaltılmıştır.

Anemi çalışması 2020 yıllarının başında sonuçlanmış ve Covid-19 Pandemisinde kadın çalışanlarımızda bedensel direnci zayıflatacak bir faktör ortadan kaldırılarak bağışıklık sistemi güçlendirilmiştir.

Çalışan Gelişimi

Koçluk & Yetenek Geliştirme Uygulamalarımız

Tofaş, bünyesinde yetiştirilen profesyonel koçlarla çalışanlarına, Tofaş'a özel yetkinlik ve davranışsal gelişim konularında gelişim danışmanlığı, bireysel koçluk ve takım koçluğu desteği vermektedir.

Gelişim Danışmanlığı

Gelişim Danışmanlığı programı 7 adımlı bir davranışsal gelişim yolculuğudur. Bu program; profesyonel ve kişisel gelişimleri ile değişimi hedefleyen çalışanlar için, sahip oldukları potansiyeli ve geliştirdikleri

yetkinlikleri şirket hedefleri doğrultusunda verimli aksiyonlara dönüştürmeleri için tasarlanmıştır.

Gelişim Danışmanlığı programı, içinde bulunulan mevcut durumdan, ulaşılmaması arzu edilen ideal duruma gitme yolculuğunda ihtiyaç duyulan profesyonel desteği Tofaş çalışanlarına sağlamaktadır. Gelişim Danışmanlığı kişiye özel ve özgün bir program olarak tasarlanmıştır. Gelişim danışmanı koçluk ve mentorluk araçlarını kullanarak danışana yeni yollar, yeni alanlar, yeni bakış açıları kazandırmayı sağlamaktadır.

Tofaş'ta 2017 yılından bu yana devam eden ve 300'e yakın çalışanın faydalandığı "Davranışsal Gelişim Danışmanlığı" programı ile çalışanlarımızın yetkinliklerini şirket hedefleri doğrultusunda artırmaları hedefliyoruz. Koçluk ve mentorluk uygulamaları aracılığıyla da çalışanlara tamamen kişiselleştirilmiş bir gelişim rehberliği sağlıyoruz.

Bireysel Koçluk

Bireysel Koçluk; şirket hedefleri doğrultusunda, ulaşılmak istenen sonuçlar için çalışanların potansiyellerini keşfetmelerini amaçlayan yaklaşık 6 ay süren bir gelişim yolculuğudur.

Tofaş'ta 2018'den bu yana devam "Bireysel Koçluk" programı kapsamında ise şirket hedefleri doğrultusunda ulaşılmak istenen sonuçlar için çalışanların potansiyellerini keşfetmelerine destek sağlanması amaçlanıyor. İki yıldır sürdürdüğümüz "Takım Koçluğu" programı ile de takımların yaratıcı potansiyellerini harekete geçirerek kolektif üretici gücün artırılmasına destek olunması hedefliyoruz.

Takım Koçluğu

Takım koçluğu programı, etkin ve bütünleşmiş takımlar yaratmak, takımın kolektif üretici gücünün ortaya çıkmasına yardımcı olmak ve buna göre aksiyon almalarını sağlamak için tasarlanmıştır. Bu şekilde, takımın net bir vizyon belirlemeleri ve yön çizmelerine destek olunur ve şirket bünyesinde performansın artırılması sağlanır. 2 - 3 ay süren Takım Koçluğu programı 4 seanstan oluşur. Programdan maksimum fayda sağlanabilmesi için Takım liderinin ve üyelerinin programa gönüllü katılımı desteklenir.

Çalışma Ortamı

Takip Görüşmeleri

Performans değerlendirme sonuçları gelişime açık olan Tofaş çalışanları ile hedef belirleme ve gelişim planlama dönemi sonrası yapılan anket çalışması sonucunda ihtiyaca göre şekillendirilmiş performans gelişim görüşmeleri gerçekleştirilmektedir. Bu görüşmelerde, çalışanlar ve yöneticileri arasında gerçekleşen geri bildirim görüşmeleri, değerlendirmeleri ve gelişime yönelik aksiyon adımları konuşularak etkin bir gelişim planı hazırlanması desteklenmektedir.

İşe yeni başlayan Tofaş çalışanları ile işe başladıktan sonraki 2. ve 4. aylarında yapılan anket çalışması sonucunda ihtiyaca göre şekillendirilmiş görüşmeler gerçekleştirilmektedir.

360+ Anlık Görüş Platformu

Kişilerin diledikleri an, diledikleri kişilerden geri bildirim alabilecekleri "360+ Anlık görüş" uygulamasını 2019 yılında hayata geçirdik. Bu uygulama ile çalışanlarımız, her kademedeki bulunan kişilerden geribildirim alma ve diledikleri kademedeki kişiye de görüşlerini paylaşma imkânı buldu.

Sürdürülebilir başarının ardında insana, teknolojiye ve çalışma ortamına yönelik yatırımların yer aldığı gerçeğinden yola çıkarak hayata geçirdiğimiz çalışmalar, pek çok ödüle layık görüldü. Bu kapsamda, çalışanlarımızın yeteneklerinin geliştirilmesine yönelik kişiselleştirilmiş sosyal ve deneyimsel öğrenme stratejisini benimseyen yaklaşımlarımız, EMCC (European Mentoring & Coaching Council/Avrupa Mentorluk ve Koçluk Kurulu) tarafından EMCC 2019 Global Koçluk Ödülü'nü aldı.

Şirketimize koçluk kategorisinde ödül getiren çalışmalarımızın ardında yalnızca şirket içerisinde değil, sahip olduğumuz değer zincirinin odağında yer alan yetenekli işgücüne yönelik faaliyetler de yer alıyor. Bu süreci, hem şirketimizin hem değer zincirimizin gelecekte ihtiyaç duyacağı yetenek tabanını ve organizasyonel yeteneklerini geliştirmeyi amaçlayan "Değer Yaratan Değerli Çalışanlar" adlı ana stratejik girişim çalışması çerçevesinde yürütüyoruz.

Öğrenme ve Gelişim Uygulamalarımız

2010 yılında temelleri atılan Tofaş Akademi, Tofaş'ın kurumsal hafızasını oluşturup disipline ederek bundan sürdürülebilir fayda üretmeyi, tüm çalışanlarının ve paydaşlarının bugünün işini daha iyi yapmalarını ve geleceğe hazırlanmalarını sağlamayı amaçlıyor.

Şirketin gelecek yolculuğunda önemli bir rol üstlenen Tofaş Akademi, otomotiv sektörüne eğitimli ve deneyimli insan kaynağı kazandırmak için ihtiyacı en doğru şekilde tespit ederek bireysel, mesleki ve kurumsal gelişime odaklanıyor. Farklı bireysel öğrenme stillerine göre tasarlanmış yüzlerce eğitim modülü bulunan ve eğitmenlerini kendi bünyesinde yetiştiren Tofaş Akademi; üniversitelere eşdeğer fiziki şartlara ve içerik altyapısına sahip bir gelişim platformunu temsil ediyor ve her çalışanı için kişiye özel bir öğrenme deneyimi sunmayı hedefliyor. Bu kapsamda, 234 aktif iç eğitmen, 9 gelişim danışmanı, 10 iç koç bulunmakta ve onların gelişimi de Tofaş Akademi tarafından desteklenmektedir.

Tofaş Akademi, başta Tofaş olmak üzere bayi ve tedarikçi çalışanları dâhil yaklaşık 15.000 çalışana eğitim ve gelişim hizmetleri sunuyor.

" Tofaş Akademi, geliştirdiği yenilikçi öğrenme ve teknoloji çözümleri ile 2020 yılında The Stevie Awards for Great Employers ve Stevie International Business Awards'ta 2'si altın, 1'i bronz olmak üzere toplamda 3 ödüle layık görülmüştür."

Uluslararası şirket ve organizasyonları yıl içinde gösterdikleri performans ve sosyal hayata yansıyan pozitif katkıları çerçevesinde ödüllendiren Stevie ve Brandon Hall Ödüllerinde; "HR Lab", "Tofaş'ta Sağlık ve Sosyal Hayat Uygulamaları", "Dijital Asistan Zekky", "Değerlendirme Merkezi", "Kişiselleştirilmiş Yetenek Gelişimi", "Erken Yetenek", "Yerel Pazarlama ve CRM Gelişim Programları", "Saha Çalışanı Teknik Yetkinlik Sistemi" ile "Dijital Kurumsal Hafızası Wiki" ödül alan uygulamalar oldu.

Dijital Gelişim Asistanı “Zekky” ile Akıllı Gelişim Planlama

Kişiselleştirilmiş öğrenme anlayışımız doğrultusunda tasarladığımız davranışsal gelişim programlarımız ile çalışanlarımızın liderlik ve davranışsal gelişimine destek veriyoruz. 2019 yılında 1.500’den fazla çalışanımız, dijital gelişim asistanı Zekky’i kullanarak, Akademi’nin sunduğu sınıf eğitimleri, online eğitimler, video kaynakları, okuma makaleleri, dış kaynaklı online eğitimler (MOOC), koçluk ve birebir mentorluk içerisinde ihtiyacına göre sistem tarafından önerilen liderlik, davranışsal ve teknik gelişim programlarından yararlandı.

“2020 yılında kişi başına düşen eğitim saati ofis çalışanları için 37,2 saat; saha çalışanları için 22,9 saat olarak gerçekleşirken, bayi çalışanlarında ortalama 20,3 saat oldu.”

“Endüstriyel Gelişim Okulları ve Dojo İş Sağlığı ve Güvenliği Deneyim Alanı Tofaş Akademi bünyesinde devreye alındı.”

- Müfredat Sistemi, Wiki, Dijital Gelişim Asistanı Zekky, Canlı Yayın Sistemi gibi yeni özellikler ile desteklenen Tofaş Akademi Entegre Eğitim Yönetim Sistemi, saha ve ofis çalışanları için 7/24 dijital öğrenme deneyimini geliştirmeye devam etti.
- Gelecek yetkinliklerinin gelişimini hedefleyen Veri Bilimi, RPA ve IOT konularında yapılandırılmış programlar tasarlandı.
- Tüm ekip liderleri ‘Koçvari Liderlik’ programını tamamlayarak mezun oldular. Sahada Liderlik programı ile de saha çalışanları yöneten liderlerimizin gelişimleri desteklendi.

- İnovasyon, Tasarım Odaklı Düşünce ve Çeviklik konularında servis edilen gelişim programlarının yanı sıra şirket içi projelere koçluk desteği verildi.
- Tofaş Akademi tarafından geliştirilen özgün bir metot olan “Çevik Öğrenme Tasarımı” ile içerik üretim süreçlerinde çeviklik metotları uygulandı.
- Çocuklara Kodlama ve İyiye İşaret gibi sosyal sorumluluk projeleriyle hem çalışan aileleri hem de tüm Türkiye çapındaki bireylere eğitim ve gelişimde eşitlik sağlanmaya çalışıldı.
- Bayi çalışanlarımızın teknik ve davranışsal yetkinliklerini arttırmak amacıyla düzenlediğimiz Gururla Fiatlıyım organizasyonu, CRM ve Servis Pazarlama Günü, STU (Servis Teknik Uzmanı) ve Garanti Uzmanları Güncelleme Eğitimleri, rakip ürünlerle desteklenen lansman eğitimleri ile çalışan gelişimi desteklendi.
- Canlı yayın sisteminin devreye alınması ile beraber bayi çalışanlarının ihtiyacı olan her an yapılan yayınlarla interaktif öğrenme desteklendi.
- Ticari Sistemler Projesi ile bayi çalışanlarının modern sistemlere adaptasyonunu arttırmak amacıyla online ve sınıf eğitimleri karma eğitim metodolojisine uygun olarak düzenlendi. Çevik yaklaşımla tüm bayi satış ekibine 1 hafta içerisinde bölgesel olarak eğitimler verildi.
- Rol bazlı gelişimin takip edilebileceği bir sistem ihtiyacından yola çıkılarak tasarlanan Bireysel Gelişim Programı ile bayi çalışanlarının buldukları role ve kişisel gelişim ihtiyaçlarına özel eğitim programları hazırlanarak, bayi yönetim ekibi için ilk eğitimler verildi.
- Bayi Gelişim Okulu Programları ile satış, servis ve yedek parça bölümlerinde görev yapan çalışanlarımızın modellerimiz ve teknolojilerimiz ile ilgili bilgilerini ve iletişim yetkinliklerini arttırıyor ve özelleştirilmiş öğrenme imkânı sunuyoruz.

Çalışma Ortamı

Sosyal Yaşam

Çalışanlarımızın motivasyonlarını artırmak, iş yaşamlarını sosyal faaliyetlerle de zenginleştirmek amacıyla çeşitli sosyal olanaklar, aktivite ve fırsatlar sunuyoruz. Tofaş çalışanlarının gönüllülük esasıyla oluşturdukları 22 kulüp ve 16 spor dalında yer alan takımlar, bu etkinliklere 15.000'in üzerinde çalışan ve yakını katılmıştır. Pandemi nedeniyle faaliyet sayısında azalma gerçekleşmiş, bazı faaliyetler çevrimiçi olarak yapılmıştır

Çalışanlarımızdan oluşan futbol, voleybol, basketbol, tenis, bowling, satranç, yüzme, atletizm, masa tenisi, bisiklet ve yelken takımları, her yıl düzenlenen Koç Spor Şenliği'nde ve şirketler arası organizasyonlarda yer almaktadır.

Mustafa V. Koç Spor Salonu içerisinde bulunan fitness salonu, basketbol sahaları ve masa tenisi alanı sporseverlere hizmet sunmaktadır. Tofaş Spor Kulübü, çalışan çocukları için basketbol, futbol, voleybol ve yüzme branşlarında spor olanakları sağlamaktadır. İstanbul Genel Merkez'de de bütün çalışanların kullanımına açık bir spor salonu bulunmaktadır.

Her yıl ortalama 300 kültürel, sanatsal ve sportif alanlarda etkinlik düzenlenmekte; konser, sergi, gösteri ve konferansları içeren bu etkinliklere 50 binin üzerinde çalışan ve yakını katılım sağlamaktadır.

İş Sağlığı ve Güvenliği

Dünya Klasında Üretim (WCM) yönetim modelinde iş sağlığı ve güvenliği ilk sırada yer alır. İş sağlığı ve güvenliği uygulamalarımızla FCA bünyesinde Tofaş olarak örnek uygulamalar gerçekleştiriyoruz. İş sağlığı ve güvenliği konusundaki uygulamalarımızı yerinde incelemek için birçok yabancı ve yerli firma ve devlet kurumları fabrikamızı ziyaret etmektedir.

Sağlık ve İş Güvenliği Müdürlüğü'ne bağlı İş Güvenliği ve Yangın Güvenliği Yöneticiliği birimi İş Sağlığı ve Güvenliği konularının yönetimini gerçekleştirmektedir. Tofaş İSG Politikası, WCM İş Güvenliği Standardı, ISO45001, OHSAS 18001 CA İş Güvenliği Standartları ve Tofaş Yüklenici Firma Yönetimi metodolojileri ile desteklenmektedir.

İş sağlığı ve güvenliği uygulamalarında Dünya Klasında, Proaktif ve Yalın İş Güvenliği yaklaşımını benimsiyoruz. Sınırlarımızda bulunan tüm insan kaynağını yaralanmalar ve sağlık bozulmalarından korurken güvenli çalışma alanları ve güvenli davranış gösteren çalışanlarımız ile sürdürülebilir iş güvenliği kültürünü norm haline getirmeyi hedefliyoruz.

Tofaş İstanbul ve Bursa olarak, bu yılki Entegre ISO 9001:2015, ISO 14001:2015 ve ISO 45001:2018 Standartları Belgelendirme Denetimi bulunduğumuz koşullar göz önünde bulundurularak saha ve doküman kontrolleri remote (uzaktan) olarak başarı ile gerçekleştirilmiştir.

Bu yılki denetim ile birlikte, OHSAS 18001:2007 standardının geliştirilerek yayınlanan ISO 45001:2018 standardı kapsamında yeni belgemizi almaya hak kazandık. ISO 45001 standardı ile, yönetimin liderliği; yönetim sistemini etkileyecek risk ve fırsatların yönetimi; çalışanların ve ilgili tarafların beklentilerinin alınması, katılım ve danışılmalarının sağlanması, yüklenicilerin İSG riskleri ile değişikliklerin yönetimi maddeleri ön plana çıkmaktadır.

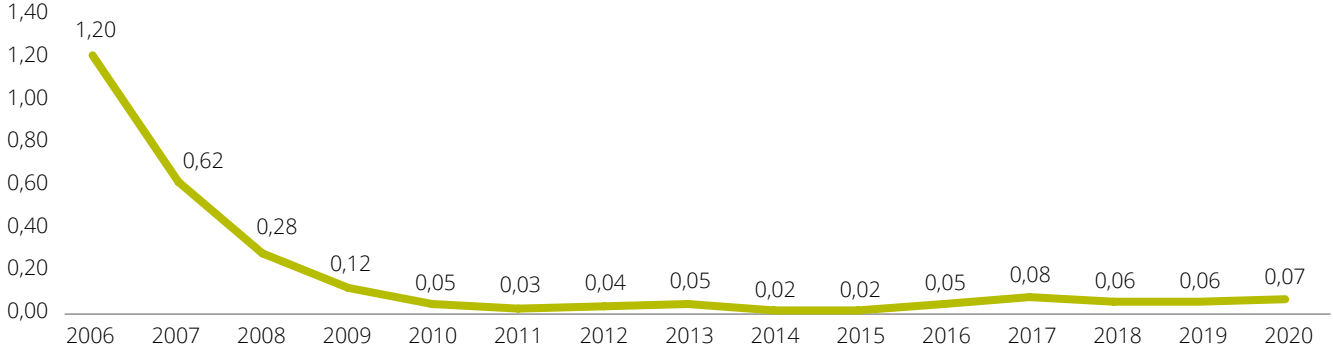
“Dünya Klasında İş Güvenliği faaliyetlerine başladığımız 2006 yılından bu yana Kayıp Günlü Kazalanma (LTA) frekansını %96 oranında iyileştirdik.”

İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitim ve Uygulamaları

İş sağlığı ve güvenliği hakkında bilinç ve farkındalık düzeylerinin artırılması için sadece çalışanlarımız için değil müteahhit firmalar için de eğitimler organize ederek, çeşitli uygulamalar ile iş sağlığı ve güvenliği kültürünün yerleşmesi ve yaygınlaşmasını sağladık.

“2020 yılında 4201 Tofaş çalışanına 35.184 kişi*saat; 1741 müteahhit firma çalışanına 1306 kişi*saat iş sağlığı ve güvenliği eğitimi verdik.”

Kayıp Günlü Kaza gidişatı

* ≥ 1 gün kayıplı kaza sayısı x 100.000 / çalışma saati

İş Güvenliği Simülasyon Eğitim Alanı (DOJO)	Çalışma alanındaki risklerin, kurulan ekipmanlar ve simüle edilmiş istasyonlar yardımıyla çalışanlara aktarılmasını amaçlıyoruz. 2020 yılında, 14.004 kişi*saat DOJO eğitimi verdik.
Sanal Gerçeklik (VR) ile Denetim Sertifikasyonu	Çalışanların sahadaki riskleri tespit edebilme kabiliyetlerini ölçmeyi ve aynı seviyeye getirebilmeyi amaçlıyoruz. Uygulama kapsamında, belirli uygunsuzluklar bulunan gerçek üretim sahasından bir kesitin yer aldığı üç boyutlu sanal ortamda çalışanlar denetim gerçekleştiriyor. Bulunan riskler puanlanarak belirli puanı geçen çalışanlar denetçi olarak onaylanıyor.
Müteahhit Firma Yönetim Prosedürü	Oluşturulan talimatlar ile müteahhit çalışmalarının proaktif olarak ele alınmasını, çalışma başlamadan önce tüm kuralların belirlenerek daha sağlıklı hale getirilmesini ve denetimini amaçlıyoruz.
İş Güvenliği Forum Tiyatro ve Drama Eğitimleri	Güvensiz davranışların sıfırlanabilmesi ve iş güvenliği kültürünün güçlendirilmesi amacıyla kullanılan interaktif eğitim yöntemleridir. Çalışanların oyunun bir parçası olarak iş güvenliği konusunda öğrenme deneyimi yaşaması sağlanıyor.
Dikkat ve Algı Testi (Viyana Test)	Test yardımıyla iş makinesi operatörlerinin, bakım personelinin, kalite kontrol personelinin ve test şoförlerinin; dikkat, algı, konsantrasyon ve motor becerilerinin ölçümünü hedefliyoruz.
İş Güvenliği Kaptanı	8-15 kişiden oluşan üretim takımlarında iki hafta boyunca iş güvenliği sorumluluğunun saha çalışanları tarafından üstlenildiği bir uygulamadır. Görevlendirilen kaptanlar, görev süreleri boyunca kendilerine özel hazırlanan şapka ve kol bantlarını taşıyarak, bir yandan işlerini yaparken diğer yandan muhtemel çalışma alanı uygunsuzluklarını ve güvensiz davranışları gözlemliyor.
İş Güvenliği Resim Yarışması	İş güvenliği kültürünü desteklemek amacıyla her sene düzenlenen iş güvenliği resim yarışması ile çalışanların çocuklarına ulaşmayı hedefliyoruz. Yarışmaya katılan çocukları, aileleriyle birlikte fabrikaya davet ediyor ve çeşitli ödüller veriyoruz. Çizdikleri resimler fabrikada sergileniyor.
Takım Flamaları	Üretim takımlarının çalışma alanlarına iş güvenliği ile ilgili flamalar asarak kazasızlığı özendiriyoruz. Takımda herhangi bir iş kazası gerçekleşmemişse mavi, gerçekleşmişse turuncu flama asılıyor.

Çalışma Ortamı

Covid-19 Pandemisi

Hepimizin büyük belirsizliklerle karşılaştığı pandemi sürecinde koruyucu önlemler ve hayata geçirdiğimiz yenilikçi uygulamalarla öncelikle çalışanlarımızın sağlığını korumayı hem de kendisinin ve çevresindekilerin içinde bulunduğu süreci iyileştirmeyi amaçladık.

Hedeflediğimiz amaç doğrultusunda hedef kitlemiz olan ofis ve saha çalışanları, risk grubunda olan çalışanlar, çalışanların aileleri ve bir arada çalıştığımız alt işveren çalışanlar için henüz ülkemizde vakalar başlamadan Pandemi Kurulu kurularak başta yurtdışında çalışan ve yurtdışına seyahat eden çalışanlarımız için gereken önlemler alınmaya başlandı. İletişim çalışmaları ve tedbir amaçlı hijyen önlemleri alınmaya başlandı. Ülkemizde de vakaların görünmeye başlamasıyla birlikte Sağlık Bakanlığı Bilim Kurulu, işyeri hekimlerimizin görüş ve önerileriyle çalışanların ihtiyaç ve beklentilerinin sürekli takip edilerek aşağıdaki başlıklar altında adım adım aksiyonlar alındı.

Covid Kaptan Uygulaması

Kaptanlık sistemi ile beraber iş güvenliği alanında elde ettiğimiz proaktif yaklaşımımız ve kültürümüzü pandemi sürecine uyarladık. Covid kaptan uygulaması uzaktan eğitim ve raporlamalarımız ile devreye alındı.

Saha çalışanlarımız eğitim alıp dönüşümlü olarak birer hafta boyunca kurguladığımız pandemi kontrol listesini kendi çalışma alanında denetimlerini gerçekleştirerek raporladı. Bu sayede sahada kendi kendini denetleyen bir yapı kuruldu. Sonuçlara baktığımızda, pandeminin ilk üç ayında gördüğümüz, pandemi kaynaklı güvensiz davranışların %90'ı bertaraf edildi. Ayrıca çalışanların kendi kendini denetleyen otonom gözlem ve raporlamaları ile beraber sağlıklı bir pandemi kültürü oluşturuldu.

Bu sayede çalışanların kaygı ve stresi güvenli çalışma ortamlarımız ve pandemi kaynaklı güvensiz davranışların elimine edilmesi ile iyileştirildi.

Sağlık Hizmetleri

- Üretim alanlarında alınan tüm sağlık tedbirlerinin yanı sıra 2,5 metre mesafe kuralını uygulamaya başladık.
- Mart ayında kapı girişlerinde olası vaka tespiti için başladığımız termal kamera ve ateş ölçer ile tarama uygulamasını ülkemizde ilk devreye alan şirketlerden biri olduk.
- Sağlık Merkezi sosyal mesafe kurallarına göre tekrardan düzenlendi.
- Olası vaka takibi için "Günlük Sağlık Durumu Değerlendirme Anketi" devreye alındı.
- HES kodu sorgulaması tüm çalışanları ve alt işverenlerin HES kodları kayıt altına alındı ve bir program aracılığıyla gün içinde belirli periyotlarla otomatik olarak sorgulanmakta.
- Çalışma alanlarına uygun olarak çalışanların tümüne yeterli sayıda uygun maske, siperlik ve eldiven gibi koruyucu ekipmanlar temin edildi. Kullanım sonrası maskelerin güvenli bir şekilde imha edilmesi için uygun noktalara maske atık kutuları yerleştirildi.
- Başlangıçta risk grubunda bulunan (hamile, resmi süt izninde bulunanlar, kronik hastalığı olanlar) çalışanlarımız, ardından 4-10 yaş çocuğu olan kadın çalışanlarımız son olarak da iş durumu müsait tüm ofis çalışanlarına uzaktan çalışma imkânı sunuldu.
- Türkiye genelinde hastanelerde yer sıkıntısı olması ihtimaline karşı solunum sıkıntısı yaşayabilecek Covid-19 pozitif çalışanlara hastanede yer temin edilene kadar evde yüksek oksijenli hava verebilmek için 5 adet Cpap cihazı (solunum cihazı) temin edildi ve işyeri hekimlerimize kullanılması konusunda eğitim verildi.
- Sağlık Merkezimizde hekimlerimiz tarafından belirlenen şüpheli vakaları değerlendirmek amacıyla Hızlı Antijen Testleri kullanılmaya başlandı.
- Güncel vaka sayısı, karantina sayısı vb. veriler günlük olarak bir program aracılığıyla etkin bir şekilde takip edilmekte.

Sosyal Olanaklar

- Sokağa çıkma yasaklarının olduğu dönemde çalışanlarımıza 4 ay boyunca 3 farklı paket olarak ücretsiz BeIN CONNECT üyeliği hediye edildi.
- Bu dönemde de evden katılabilecekleri online aktivitelerle, challenge ve sosyal medya paylaşımlar ile motivasyonları ve moralleri yüksek tutulmaya çalışıldı. Sosyal kulüplerimiz ile online paylaşımlar yapıldı.
- Koç Topluluğu Spor Kulübü'nün online spor faaliyetlerinden ve Koç Ailem tarafından çalışanlarımıza sunulan ücretsiz meditasyon, kitap okuma, spor vb. uygulamalardan çalışanlarımızın maksimum yararlanması sağlandı.
- Sürekli evde bulunma nedeniyle kilo problemi yaşayan çalışanlarımıza online beslenme danışmanlığı hizmeti sunuldu.
- Çalışan destek programları kapsamında sunmakta olduğumuz yüz yüze psikolojik danışmanlık hizmeti online platforma taşındı.
- Uzaktan eğitime devam eden çalışan çocukları için ücretsiz tablet sağlandı.
- Dışarıda yemek yemek isteyenlerin güvenilir ve hijyenik yer bulma sıkıntısı yaşadığı dönemde Sosyal Tesislerimiz sunduğu son derece hijyenik hizmetler ile büyük memnuniyet yarattı. Düzenli olarak dezenfekte edilen tesislerimizde, ekmek, çatal-kaşık ambalajlı olarak sunulmasının yanında menüye çatal-kaşık ambalajındaki karekod okutularak ulaşılabilir, tuz-karabiber vb. ürünler tek kullanımlık ambalajlarda, peçeteler steril olarak sunuluyor.

- Başta psikolojik konular olmak üzere farklı konularda online seminerler düzenlendi.
- Tofaş Anadolu Arabaları müzesine online rehber eşliğinde gezi düzenlendi.
- Çalışanlarımızın bu dönemi verimli geçirmelerine yönelik içeriklerin (sağlık, eğitim, günlük yaşam vb.) iç iletişim kanallarımızda paylaşıldı
- Ramazan erzakları planlanandan daha erken ve temassız şekilde çalışanlara dağıtıldı, sonucunda çok büyük bir memnuniyet vardı.

Finansal Destek

- Çalışanların kısa çalışma uygulamasına tabi oldukları süre boyunca İŞKUR'dan "Kısa Çalışma Ödeneği" tutarının çalışanlarımızın mevcut net gelirlerinin altında kaldığı durumda, aradaki fark şirketimiz tarafından karşılandı ve ücretin tamamını zamanında alması sağlandı.
- Salgın Hastalık Finansman yardımı devreye alındı.
- Kooperatif harcamalarına ait taksitler 3 ay ötelendi.

Değer Zinciri

Sahip olduğumuz değer zinciri ağını etkin ve sürdürülebilir biçimde yönetiyoruz. Paydaşlarımızla, özdeş etik değerlere ve çalışma prensiplerine sahip ve sürekli gelişim odaklı bir değer zinciri oluşturmak için çalışıyoruz. Değer zincirimizin en önemli iki unsuru olan tedarikçi ve bayilerimizin iş başarılarının ve üretkenliklerinin artırılmasına katkı sağlıyoruz.

Tedarik Zinciri Yönetimi

Tedarikçilerimizle ilişkilerimizi iş ortaklığı anlayışı doğrultusunda, sürdürülebilir rekabeti esas alarak açıklık ve güvene dayalı olarak yürütüyoruz. Finansal bakımdan güçlü, operasyonel bakımdan çevreci, üretim kalitesi ve sürekliliği bakımından güvenilir bir tedarik zincirinin iş başarımızı pekiştireceğine inanıyoruz. Bu doğrultuda, değer zincirimizin en önemli unsurlarından olan tedarikçilerimizin sürekli gelişimlerine katkı sağlamak üzere çalışıyoruz.

Tedarik zinciri süreçleri, doğrudan CEO'ya bağlı olan Tedarik Zinciri ve Satınalma Direktörlüğü, Tedarikçi Kalite ve Geliştirme gibi uzmanlık birimleri vasıtasıyla yürütülmektedir. Konuya yönelik belirlenen stratejik hedefler ve elde edilen performans sonuçları şirket üst yönetimine, Riskin Erken Saptanması ve Risk Yönetim Komitesi'ne ve Yönetim Kurulu'na raporlanmaktadır. Üst yönetim tarafından belirlenen hedefler ve stratejik yönelimler gelecek faaliyetlerimiz için yol gösterici olmaktadır.

Tedarikçilerimizden Tofaş ile özdeş etik değerleri benimsemelerini bekliyoruz. Bu nedenle tedarikçilerle yaptığımız anlaşmalar, Tofaş Etik Kurallarını da kapsamaktadır. Etik kurallarımıza herhangi bir uyumsuzluk durumunda, tedarikçilerimize uyum sağlamaları için destek veriyoruz.

Yeni projelerimize yönelik satın alma faaliyetlerimizin, ileri ve akıllı teknolojilerin Türkiye otomotiv sektörüne kazandırılmasını ve Tofaş'ın küresel arenada rekabet gücüne katkıda bulunmasını sağlayacak nitelikte olmasına özen gösteriyoruz. Tofaş olarak, satın alma süreçlerinde 3.000'in üzerinde direkt ve endirekt (hizmet ve endüstriyel satın alma) tedarikçi ile çalışıyoruz. Türkiye içerisinde 14 şehirde bulunan 148 direkt malzeme tedarikçisinden alım yapıyoruz.

Tedarikçi Seçimi

Tedarikçilerimizden en temel beklentimiz, bizimle ortak hedefler doğrultusunda hareket etmeleridir. Birlikte çalışacağımız tedarikçileri belirlerken bazı temel kriterleri göz önünde bulunduruyoruz.

- Otomotiv sektörünün beklentilerini karşılamaya dönük teknik ve organizasyonel yetkinliklere sahip,
- Finansal açıdan güçlü,
- Tasarım üretim ve test yeteneği gelişmiş,
- Kalite ve maliyet iyileştirme konularında Tofaş'ın rekabetçiliğine katkıda bulunabilecek kapasitede,
- Sektördeki gelişmeleri ve iyi uygulamaları takip ederek sürekli kendini geliştiren ve rekabet gücünü artıran,
- Hızla gelişen teknolojiye, esnek ve çevik organizasyon yetenekleri ile uyum sağlayan,
- Yeşil satınalma sürecimizle uyumlu olarak çevresel etkilerini takip eden ve azaltan,
- Süreç ve çalışma normlarına yönelik denetimlerimizden başarıyla geçmiş olan

tedarikçilerle çalışırız.

Yurt dışı tedarik süreçlerimizi FCA satınalma organizasyonu ile birlikte yürütüyoruz. Yerel satın almada ise Türk otomotiv sektörünün dışa bağımlılığın azaltılması ve yerileştirmesi hedefimiz doğrultusunda hareket ediyoruz. 2020 yılında motor ve şanzıman hariç satın alma faaliyetlerimizin %75'ini yerli tedarikçilerden gerçekleştirerek yerli tedarikçi gelişimine katkı sağlamaya devam ettik.

Yerelleştirmeye orta ve uzun vadeli stratejilerimiz arasında yer veriyoruz. Yerel tedarikçilerle yürüttüğümüz ortak çalışmalarla tedarikçilerin global ölçüğe erişmesine ve rekabetçiliğine destek oluyoruz.

Yılın başarılı tedarikçilerini ödüllendirdiğimizi **Tedarikçi Toplantısı ve Ödül Töreni** organizasyonu Aralık ayında pandemi önlemleri kapsamında online olarak gerçekleştirilmiştir. Tedarikçi Toplantısı ve Ödül Töreni'nde başarılı çalışmalarına 8 kategoride öne çıkan 18 tedarikçimize ödüle layık görülmüştür. Ayrıca Su.Per (Supplier Performance) kategorisinde, yıl içerisinde verdikleri değer yaratan teknik önerilerden en yüksek getiri sağlayan 2 tedarikçimize Egea Cross model araç hediye edilmiştir.

Tedarikçi Geliştirme Uygulamaları

Ürün tasarımı, organizasyonel/teknik gelişim, kalite, maliyet iyileştirme, fiziksel ve finansal riskler, üretim süreç iyileştirme, ortak satınalma ve sürdürülebilirlik gibi birçok alanda tedarikçilerimizin gelişimine katkı sağlayacak uygulamalar yürütüyoruz. Tedarikçi geliştirme faaliyetlerimiz ile proaktif ve otonom bir satınalma süreci oluşturmayı hedefliyoruz. Sahip olduğumuz teknik bilgi birikimini tedarikçilerimiz ile paylaşmak adına yıl içerisinde tedarikçilere özel çeşitli eğitim ve etkinlikler organize ediyoruz.

Tedarikçi geliştirme faaliyetlerimizdeki ana hedeflerimizden birisi; reaktif, problem çözmeye odaklı iş yapış tarzını tamamen değiştirerek, prediktif (tahmine dayalı) ve otonom bir süreç oluşturmaktır. Bu kapsamda;

- Mevcut problemlerimize doğru bir şekilde odaklanarak, etkin ve kalıcı bir şekilde çözecek yaklaşımlar ortaya koymak,
- Güçlü ve yetkin bir takım olarak, ortak amaç ve hedef doğrultusunda iş birliği içerisinde çalışmak,
- Üretim süreçlerimizdeki olası tüm riskleri probleme dönüşmeden tespit edecek ve önleyecek sistemler kurmak,
- Hata üretemeyecek ürün ve prosesleri tasarlayıp, devreye alarak mükemmel kalite seviyesine ulaşmak temel yaklaşımımızdır.

2020 yılında bu amaç doğrultusunda, tedarikçi boyutunda sürekli gelişim ve sürdürülebilirlik konsepti çerçevesinde sürdürülen başlıca faaliyetler şunlardır:

- 2020 yılında Egea model araçların yenilenmesi projesinde **“Proaktif ve otonom süreçler yaratma”** stratejimiz kapsamında, Tedarikçilerimizle Early Involvement süreci yürütülmüş ve yenilenen tasarımların hatasız olması ve maliyet rekabetçiliği için gerekli değişiklikler proaktif olarak yapılmıştır. Yine tedarikçilerimizde hatasız üretim prosesleri oluşturmak için, önceki yıllara ait alınmış dersler toplanmış ve üretim proseslerine uygulanmış ve hatasızlaştırılmış proseslerle üretim ve kalite sürdürülebilirliği sağlanmıştır.

Değer Zinciri

- Tedarikçilerimizin süreçlerindeki mevcut problemleri ve riskleri kalıcı bir şekilde çözerken diğer taraftan da dijital dönüşümü hızlandırmak, verimli ve hatasız üretim süreçlerini geliştirmek, görsel ve etkin yönetim sistemleri oluşturmak için yenilikçi ve teknolojik çözümler **"dijital dönüşüm"** stratejimiz ile hayata geçirilmektedir. Bu çözümlerin yanı sıra, tedarikçilerimizin teknolojiye erişim hızlarını ve farkındalıklarını artırmak, iyi uygulama örneklerinin yayılımını hızlandırmak için aralarında "startup"ların da bulunduğu alanlarında öncü teknoloji çözüm sağlayıcıları ile tedarikçilerimizi **"GoTech"** organizasyonu ile dijital ortamda bir araya getirdik. 2018 yılında ilkinin gerçekleştirdiğimiz organizasyonun üçüncüsünü 2020 yılında 325 kişi ve 78 tedarikçi katılımı ile gerçekleştirildi ve 14 adet en iyi uygulama örneği paylaşıldı.
  - **Dünya Klasında Tedarikçi (WCS) Programı** kapsamında, Word Class Manufacturing (WCM) metodolojisini iş modellerine entegre etmeleri, amacıyla 2009 yılından bu yana WCM'nin tedarikçilerde yaygınlaştırılması çalışmaları yürütüyoruz. Çalışmalarımızı 2020 yılsonu itibarıyla 26 tedarikçi ile sürdürülmekte ve 16 tedarikçi ile iş birliği kapsamında yürütülmektedir. İçerisinde WCM Bronz hedefine ulaşan toplam 14 tedarikçinin bulunduğu FCA global tedarikçi listesinde 4 Türk tedarikçi ile yer alıyoruz.
  - Connected Supplier çalışmaları yoğun katılımı gerçekleşmiş ve kalite problemleri için düşük maliyetli teknolojik çözümler oluşturulması başlığı ele alınmıştır. 2017 -2020 yılları arasında 31 sürecin geliştirilmesi için 83 startup ve teknoloji sağlayıcı firmalar ile teknolojik çözümler üretilmiştir.
  - **Tedarikçi Performans Yönetimi (Supplier Scorecard)** ile tedarikçilerimizin performans ve gelişim göstergelerinin gidişatını, iç müşteri memnuniyet sonuçlarını takip edebilir ve sapmaları tedarikçimiz ile birlikte yönetebilir duruma geldik. Performans yönetimi kapsamında, kalite, lojistik, ticari, sürekli iyileştirme faaliyetleri, paydaş ilişkileri yönetimi performansları yer almaktadır.
  - Supplier Quality Library platformunu devreye alarak, Tedarikçi denetimlerinin elektronik ortamda düzenlenmesi, arşivi ve gelişim takibini sağlayarak büyük bir iş gücü verimliliği sağlamanın yanında know-how sürekliliğini de sağlamıştır. Bu platform ile gelişmiş internet sistemlerinin bir arada kullanımı ile Tedarikçi denetimleri uzaktan ve etkin şekilde yapılmaya başlanmış ve pandemi koşullarına rağmen iş sürekliliği sağlanmıştır.
  - **Aday Tedarikçi Başvuru Portalı** projesi devreye alınarak Tofaş tedarikçisi olmak isteyen firmalar için dijital ortamda başvuru imkânı sağlanmıştır. Tofaş resmi internet sitesi üzerinden yönlendirme ile aday firmaların oluşturulan portaldan başvuru yapabildiği sağlanmıştır. Başvuruların dijital ortamda kayıt altına alınması ile, hem tedarikçi hem de Tofaş boyutunda yeni iş fırsatlarının değerlendirilebilmesi hedeflenmektedir.
  - **Dijital Dönüşüm** stratejimiz doğrultusunda iş süreçlerimiz değerlendirilmiş ve belirlenen alanlarda **RPA (Robotik Süreç Otomasyonu)** projeleri tasarlanarak devreye alınmıştır. Bu sayede insan kaynaklı hata oluşma riski ve manuel işlemler nedeniyle oluşan iş yükünde iyileşme sağlanmıştır. RPA projelerinin tüm süreçlerimize yaygınlaştırma çalışmalarına devam edilmektedir.
  - **E-İmza projesi** ile ıslak imzalı belge ve anlaşmalarımızın ilgililerce ve tedarikçilerimiz tarafında dijital olarak imzalanması ve yine dijital ortamda arşivlenmesi sağlanmıştır. E-İmza projesinin devreye alınması ile basılı kâğıt türünden ıslak imzalı belgelerimizin imza ve arşiv süreçleri kaynaklı zaman kaybı ile olası hatalı/eksik işlemler ortadan kaldırılması hedeflenmektedir.
- "2020 yılında, 12 tedarikçi çevre kriterleri bakımından değerlendirilmiş; 119 tedarikçi firmanın finansal risk değerlendirmesi gerçekleştirilmiştir."

Eskişehir Hattında Co₂ Salınımımızı %8 Azalttık

Tedarik Zinciri Direktörlüğümüzün Yerli Malzeme Transport operasyonlarındaki Green Logistics projelerinden biri olan "CO₂ salınım azaltma" çalışması devreye alındı. İş ortaklarımızdan Ekol lojistiğin desteği ile gerçekleştirilen proje ile birlikte Eskişehir hattında çalışan araçlara CNG yakıt ile çalışan dual sistem montajı gerçekleştirildi.

Böylelikle Eskişehir hattında yıllık 9 ton CO₂ salınım değerimizi %8 oranında azaltarak, sürdürülebilir çevreye katkı sağlamış olduk. Proje yerel süreçte çalıştığımız diğer bölgelere de kademeli olarak yaygınlaştırılacak.

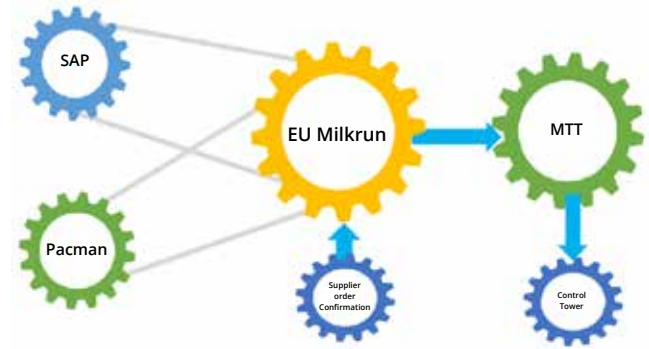
AVRUPA MILKRUN PROJESİ İLE SEFER SAYIMIZI EMİSYON DEĞERLERİMİZİ AZALTTIK

Avrupa'dan direkt olarak ithal ettiğimiz malzemeler, 7 ülkede toplam 20 tedarikçiden Milkrun tırları ile toplanarak haftalık olarak Tofaş'a sevk edilmektedir. Bu süreçteki tır doluluklarımızı arttırmak ve maliyetlerimizi azaltmak için 2020 başında başlattığımız Avrupa Milkrun projemiz yaklaşık 6 aylık bir çalışmanın ardından 2020 Haziran ayında devreye girmiştir. Proje kapsamında, python üzerinde, malzeme ihtiyaç zamanlarını gözeterek, minimum mesafe ve maksimum tır doluluğunda Milkrun tır planlaması yapan bir optimizasyon algoritması geliştirilmiş ve Tofaş sistemleri ile entegre edilmiştir. Tedarik Zinciri Geliştirme, Malzeme Planlama, Transport Planlama, Dış Ticaret ve IT ekipleri proje kapsamında birlikte çalışmıştır. Projenin devreye alınması ile birlikte Avrupa Milkrun sürecinde %5

daha az tır ile sevkiyat sağlanmaktadır. Tır başına kat edilen toplam mesafenin de iyileştirilmesi ile Avrupa Milkrun sürecindeki emisyon değerlerimiz yaklaşık %7 oranında azalmıştır. Projenin toplam kazanımı ise aşağıdaki gibidir:

EU Milkrun Sistem Tasarımı

- Otonom Planlama
- Transport Mode karar mekanizması (Gemi-Tır-Minivan)
- Siparişlerin hafta günlerine homojen dağıtılması
- Farklı Ülkelerin Birleştirmesi
- Ülke içi çok noktalı toplama
- Tonaj kısıtlarının sistematik kontrolü
- Spot yerine sözleşmeli yönetim için alt yapı
- DAP sözleşmeler için yönetim alt yapısı

AKIŞ İYİLEŞTİRME ÇALIŞMALARI

4 yurtdışı tedarikçimizde akış iyileştirme çalışmaları yaptık. Malzemelerini dağıtım merkezi üzerinden ithal ettiğimiz 3 tedarikçimizde dağıtım merkezini aradan çıkartıp, tedarikçiden direkt Tofaş'a sevkiyat yapmak üzere malzeme akışı iyileştirmeleri yaptık.

Bu çalışmaların sonunda maliyet kazancına ek olarak, yıllık 58.250 deniz mili ve 136.550 km'lik bir tasarrufa karşılık yaklaşık 150 tonluk bir CO₂ emisyonu azaltımı sağlandı.

Değer Zinciri

Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi

Sürdürülebilirlik risklerini yalnız kendi operasyonlarımız için değil, tedarik zincirimizin geneli için de değerlendiriyoruz. Proaktif metotlar kullanarak tedarik zincirinde gerçekleşebilecek çevresel, sosyal ve ekonomik riskleri öngörebilmeyi, yönetmeyi, izlemeyi, gerekli faaliyet planlarını önceden oluşturmayı amaçlıyoruz. Tedarikçilerimize, sürdürülebilirlik risklerinin yönetiminde bilgi sahibi olmaları yönünde ve finansal, operasyonel destek sağlıyoruz.

Tedarikçilerin performansını belirli kriterler doğrultusunda takip ederek değerlendiriyoruz. Hedeflenen performans ve uygulama seviyesine erişmenin tedarikçinin kendisi için de gelişim sağlayıcı bir unsur olduğu yönünde farkındalıklarını artırmaya çalışıyoruz.

Tedarik zincirimizdeki sosyal ve çevresel riskleri etkin ve kapsamlı denetim çalışmalarıyla tespit ediyoruz. Denetimlerin ardından, hazırladığımız gelişim planlarıyla tedarikçilerimizin performanslarını iyileştirmelerine destek veriyoruz. Tedarik zincirimizdeki finansal risklerin tespiti için Finansal Risk Yönetimi Departmanımız, gerektiğinde üçüncü taraf bir bağımsız denetim şirketinden destek alarak, denetimler gerçekleştirmektedir.

“2020 yılında, 12 tedarikçi çevre kriterleri bakımından değerlendirilmiş; 119 tedarikçi firmanın finansal risk değerlendirmesi gerçekleştirilmiştir.”

Yetkili Bayi ve Servis Ağı

Bayilerimizle uzun soluklu ve güvene dayalı iş ilişkileri kuruyoruz. Gelişmiş lojistik ve dağıtım yetkinliğimiz, satış sonrası hizmet olanaklarımız ile müşterilerimizin memnuniyet düzeyini artıran bir etki yaratıyoruz.

Temsil ettiğimiz markaların bayi ağı satış, servis, yedek parça olarak yapılandırılmıştır. Tofaş bayi ağının tamamına yakını entegre tesis olarak müşterilere hizmet vermektedir. 3S olarak tanımlanan bu bayi ağı yapısı, aynı alanda sıfır araç satışı ve satış sonrası hizmetleri birlikte sunmaktadır. Bunun yanı sıra kasko, trafik sigortası, araç kredisi gibi hizmetler de birçok Tofaş bayisinde müşterilere sunulan hizmetler arasındadır. Fiat, Alfa Romeo ve Jeep® markalarına hizmet veren Tofaş bayi ağında 2020 yılı itibarıyla, 71 adet Fiat, 18 adet Alfa Romeo-Jeep® ana bayisi bulunmaktadır. Toplam 97 satış ve 126 servis noktasıyla hizmet veren Fiat markası, satış ve servis yaygınlığı bakımından Türkiye’de ilk üç marka arasında yer almaktadır.

2020 yılında, Fiat, Alfa Romeo ve Jeep® markalarımızın satış, satış sonrası ve müşteri ilgi merkezi; yedek parça alanında faaliyet gösteren Magneti Marelli ve Opar bünyesindeki yaklaşık 5.500 çalışanın gelişimi için eğitim yönetim sistemi, yeni nesil teknolojiye uygun olarak güncellenmiştir. Ayrıca Satış Okulu, Servis Okulu gibi programlar ve Gururla Fiat’lıyım, Keşif Günleri gibi organizasyonlar ile karma eğitim metodu kullanılarak bayi çalışanlarına yönelik teknik ve davranışsal gelişim faaliyetleri düzenlenmiştir.

Kurumsal Sosyal Sorumluluk

Kurumsal bir vatandaş olmak, içinde yaşadığımız toplumun ihtiyaçlarını çok yönlü bir bakış açısıyla izlemeyi, mevcut sorunlara doğru çözümler üretmeyi gerektirmektedir. Buradan yola çıkarak, istihdam uygulamalarımız, değer zincirimiz ve inovasyon faaliyetlerimiz ile ülke ekonomisine katkı sağlamayı, uzun soluklu sosyal sorumluluk projelerimiz ile toplum için değer yaratmayı misyon ediniyoruz.

Koronavirüs salgını ile mücadele birçok kurum için yerine getirilebilecek sorumlulukları ve toplumsal dayanışmayı ön plana çıkardı. Bir sanayii kuruluşu olarak, acil ihtiyaç duyulan tıbbi malzeme bulunurluğuna destek olmak amacıyla, sağlık kuruluşları ile görüştük ve Tofaş ar-ge çalışanlarının gösterdiği çabayla kısa süre içerisinde ekipmanların üretimi konusunda harekete geçtik. Bu noktada kullandığımız kaynakları ve birikimimizi farklı firmaların da faydalanabilmesi açısından açık bir platform üzerinden paylaştık.

Yerel Ekonomiye Katkı

Geniş çaplı değer zincirimizle, Tofaş olarak yerel ekonomi üzerinde büyük bir etki alanına sahibiz. Üzerimize düşen sorumluluğun bilinciyle çeşitli yollarla yerel ekonomiye katkı sağlayacak uygulamalar yürütüyoruz.

Yerel istihdam uygulamaları ile yerel ekonomiye doğrudan katkı sağlıyoruz. 2020 yılı itibarıyla saha çalışanlarımızın tümünü, üst düzey 19 yöneticimizin 17'si yerel nitelikli çalışanlar oluşturmaktadır.

Tedarikçi ve bayilerimizin çalışanlarının kurumsal ve mesleki yetkinliklerinin güçlendirilmesine yönelik çalışmalarımız, ar-ge ve inovasyon faaliyetlerimiz ile yerel ekonomiye direkt ve dolaylı ekonomik katkılar da sağlıyoruz.

Toplumsal Yatırımlar

Toplum için değer yaratmanın en etkili yöntemlerinden biri toplumsal gelişmeyi mümkün kılacak projeler üretmektir. Uzun soluklu ve sürdürülebilir sosyal sorumluluk projeleri ile bu konuda üzerimize düşeni yerine getiriyoruz.

Projeleri hayata geçirirken yerel toplumun ihtiyaçlarını, paydaşlarımızın beklentilerini göz önünde bulunduruyoruz. Bu bileşenler doğrultusunda ağırlıklı olarak spor, eğitim, sağlık ve kültür-sanat alanlarında projeler üretiyoruz.

Sosyal sorumluluk projeleri, Tofaş Bağış ve Sponsorluk Politikası çerçevesinde Kurumsal İletişim Direktörlüğü tarafından yürütülmektedir. 2019 yılında, sosyal sorumluluk projelerine 6,7 milyon TL kaynak ayırdık.

Spor

Tofaş Spor Kulübü

Tofaş Spor Kulübü, uzun yıllardır devam eden altyapı yatırımları ve oluşturduğu altyapı odaklı takım modeliyle Türk sporuna yeni yetenekler kazandırmayı sürdürmektedir.

Tofaş Spor Salonu

Tofaş, ev sahibi olduğu maçları Bursa'daki Nilüfer Tofaş Spor Salonu'nda oynamaktadır. Yüksek doluluk oranıyla gerçekleştirilen maçlar, Bursa halkının da sosyal hayatına katkıda bulunmaktadır.

Yeni Nesil Tofaş Projesi

Yeni Nesil Tofaş Projesi; çocuklara spora erişimde fırsat eşitliği yaratmak ve çocuklara spor eğitiminin ötesinde, hayatın her alanında başarılı olmalarına yardımcı olacak bir kültür ve bakış açısı kazandırmak hedefiyle 2016 yılında hayata geçirildi. Proje; her çocuğun yaşadığı çevrede eşit imkânlarla basketbol oynayabildiği, gerçek spor kültürüne sahip bir nesil için antrenör, aile ve çocuk üçgeninde bir eğitim ve uygulama modelidir.

Yeni Nesil Tofaş Projesi'nin faaliyete geçtiği günden bu yana, Bursa'nın farklı ilçelerinde kurulan 15 basketbol okulu ile yaklaşık 5.000 çocuğa ulaştı. Altyapıya seçilen çocuklardan oluşturulan minik takımlar, antrenmanlarına Mustafa V. Koç Spor Salonu'nda devam etmektedir. Tofaş Spor Kulübü'nün altyapısının küçük takımlar kadrosunu büyük oranda Yeni Nesil Tofaş'tan yetişen sporcular oluşturmaktadır.

Kurumsal Sosyal Sorumluluk

Bölgelerdeki antrenör ve aileleri eğitmek için oluşturulan uzaktan eğitim sistemi, basketbol kültürünü halkın geneline yaymak için düzenlenen sokak turnuvaları, bilim ve yaratıcı drama atölyeleri, projenin diğer faaliyet alanlarındandır. Uzaktan eğitim sisteminde, 2020 yılı içerisinde antrenör, aile ve çocuklar tarafından yaklaşık 40.000, bu zamana kadar toplam 140.000 eğitim videosu izlendi. Pandemi koşulları nedeniyle Yeni Nesil Tofaş kapsamında yapılan antrenmanlara 2020 yılında ara verilmiştir.

Mustafa V. Koç Spor Salonu

Tofaş Spor Kulübü'nün 2016'da hizmete açtığı Mustafa V. Koç Spor Salonu, Tofaş personelinin yanı sıra Bursa'daki amatör spor kulüplerine ve sporculara da hizmet vermektedir. 5.800 m²lik tesiste, üç basketbol sahasını içeren spor salonu, kondisyon merkezi ve her türlü fizik tedavi ihtiyacını karşılayacak tam teşekküllü sporcu rehabilitasyon merkezi yer almaktadır.

50 Pota Semt Sahaları Projesi

Tofaş Spor Kulübü, "Bursa'yı basketbol şehri yapma" misyonuyla 2019 yılında, 50 Pota Semt Sahaları Projesi kapsamında Bursa'nın farklı ilçelerinde basketbol sahaları inşa etmeye başladı. Projenin açılış töreni, Osmangazi ilçesinin Yunuseli semtindeki sahada gerçekleştirildi. Bu alanların, buldukları mahallelerde sporun olumlu etkisini yayarak daha sağlıklı ve dengeli bir nesil yetişmesine destek olması hedefleniyor. Yerel belediyeler ile işbirliğinde yıl içerisinde toplam 40 saha kullanıma açıldı, 10 sahanın tamamlanması için çalışmalar devam ediyor.

Tofaş Basketbol Okulları

Toplumun geneline katkı sağlamak amacıyla 10 şehirde faaliyet gösteren 18 Tofaş Basketbol Okulu'nda, 2019 yılı itibarıyla toplam 3.655 çocuk basketbol eğitimi alıyor. Pandemi koşulları nedeniyle basketbol okullarında yapılan antrenmanlara 2020 yılında ara verilmiştir.

Eğitim

Fiat Laboratuvarları

Fiat Laboratuvarları 2006 yılında, Koç Holding'in "Meslek Lisesi Memleket Meselesi" projesiyle entegre biçimde hayata geçirilmiştir. Bugüne kadar laboratuvarlarda eğitim gören öğrenci ve öğretmen sayısı 2.250'ye ulaşmıştır.

Proje kapsamında okullarda motorlu araç teknolojisi alanı ile ilgili eğitim ve öğretimi destekleyici laboratuvarın kurulması ve desteklenmesi

sağlanmakta; öğretmenler için alanları ile ilgili eğitim ve seminerler düzenlenmekte; öğrencilerin staj ve mezuniyet sonrası istihdamlarına destek olunmaktadır. Koç Holding'in "Meslek Lisesi Memleket Meselesi" projesi kapsamında, Fiat Laboratuvarları'nda öğrenim gören öğrenciler arasından, istenilen koşullara sahip olanlara her yıl Vehbi Koç Vakfı tarafından burs sağlanmaktadır.

2020 yılında Fiat Laboratuvarları kapsamında Tofaş'ın iş birliği içerisinde olduğu Meslekî ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü ile önceden imzalanan protokolün süresi uzatılmıştır. Tofaş halen 5 okulda süren projeye, önümüzdeki 2 yıl boyunca destek olmaya devam edecektir.

Tofaş Fen Lisesi

Demirtaş Organize Sanayi Bölgesi DOSAB ve Tofaş'ın birlikte hayata geçirdiği, 2014-2015 öğretim yılında eğitime başlayan Tofaş Fen Lisesi, Bursa'nın Nilüfer ilçesinde yer alıyor.

Tofaş'ın desteğiyle Tofaş Fen Lisesi'nde açılan "Yenileşim Atölyesi"nin de, otomotiv ve mühendislik alanına yön verecek, geleceği şekillendirecek, donanımlı gençlerin yetişmesine destek olması amaçlanıyor. MEB tarafından ilham veren proje olarak belirlenmiş olan Yenileşim Atölyesi'nin tüm fen liselerine yaygınlaştırılması kararı alındı.

Çocuklara Kodlama Eğitimi

Yeni neslin teknoloji ile geleceğe daha hazırlıklı olabilmesi için, Tofaş çalışanlarından oluşan gönüllü öğretmenler, çocuklara kodlama alanında eğitimler vermeye başladı. Bilgi ve İletişim Teknolojileri Direktörlüğü ve Tofaş Akademi iş birliğiyle, şu ana kadar Tofaş çalışan çocuklarının oluşturduğu 16 ayrı grupta yer alan 208 öğrenciye, robotik kodlama ve 3 boyutlu yazıcı konularında eğitimler verildi.

Ekip, projenin kapsamını genişleterek ve T.C. Milli Eğitim Bakanlığı ile koordineli olarak Bursa ve çevresindeki okullarda eğitimleri sürdürmeye devam etti. Bu paralelde; T.C. Milli Eğitim Bakanlığı ile birlikte belirlenen 6 devlet ilköğretim okulunda öğrenim gören 240 çocuğa, aynı yıl içerisinde robotik kodlama konusunda eğitim verildi. Proje, Teknoloji Kaptanları Ödülleri Sosyal Sorumluluk kategorisinde birincilik ödülüne layık görüldü.

İyiye İşaret

Fiat, işitme engellilerin anlaşılabilir bir Türkçe ile yazılı iletişim kurmalarını destekleyecek 'İyiye İşaret' dijital platformunu 2019 yılında hayata geçirdi. engelsizhareket.fiat.com.tr internet sitesi üzerinden,

Türkiye'deki tüm işitme engelli bireylerin ücretsiz olarak yararlanabileceği "İyiye İşaret" platformunda, kelimeler ve cümle içinde kelime kullanımları, görsel, işaret dili ve konu anlatımı olarak videolar halinde izlenebilmektedir. Bu platformla, işitme engelli bireylerin günlük hayatlarında okuduklarını daha iyi anlamaları ve kendilerini yazarak daha iyi ifade edebilmeleri hedeflenmektedir. Platformda ilk etapta 100 olan eğitim içeriği sayısı 350'ye çıkarılmış olup, kademeli olarak 1000 adet ve üzerine çıkarılması için çalışmalar devam etmektedir. 2019 yılı içerisinde "En Başarılı Koçlular"da "Çevreye ve Topluma Değer Katanlar" kategorisinde birinci seçilen "İyiye İşaret", aynı zamanda Otomotiv Distribütörleri Derneği (ODD) tarafından düzenlenen 2019 Gladatör Ödülleri'nde, "Yılın Jüri Özel Ödülü"ne layık görüldü.

Sağlık

Bildiğiniz gibi 2020 yılında Covid-19 Pandemisi ile hepimizin normalleri bir anda değişti. Yeni normallerin hayatımıza soktuğu yeni kurallara uyum konusunda problemler ile karşılaşabileceğimizi öngördük. Sağlam bir kültür oluşturma ve bunu yaşatma anlamında hala dış dünyanın önümüze koyduğu zorluklar hala devam etmektedir. Kurum içinde aldığımız önlemler ve dayanışma çalışmaları hem de diğer kurumlarla yaptığımız işbirliği ile bu süreci en iyi şekilde yönetme konusunda çaba gösterdik.

Koruyucu Ekipman

Koronavirüs salgını ile mücadelede ihtiyaç duyulan tıbbi malzeme bulunurluğuna destek olmak amacıyla, sağlık kuruluşları ile görüşerek ihtiyaçlarını tespit ettik ve siperlikli maske başta olmak üzere üretebileceğimiz ekipmanları belirledik. Tofaş ar-ge çalışanlarınca koruyucu sağlık ekipmanlarının benzer örnekleri incelenerek, kısa süre içerisinde ekipmanlar üzerinde ilave geliştirme çalışmaları yapıldı. Çalışmalar sonucunda 300 adet biyolojik örnek alma kabini, 971 adet entübasyon kabini ve 50 bin adet siperlikli maske üretilerek, Türkiye'nin 70 farklı ilinde bulunana yüzlerce sağlık kuruluşuna gönderdik. Ayrıca taleplerin toplandığı, üretim ve sevkiyat fonksiyonlarının takip edildiği çevrimiçi bir platform oluşturduk ve farklı firmalarının da yararlanabilmesi için ekipmanların tasarımlarını açık kaynak olarak sunarak diğer kuruluşların da bu sürece hızlıca katkı sunmalarını sağladık.

Koruyucu ekipman üretimi projemiz, Sürdürülebilir İş Ödülleri "İşbirliği-Covid 19" kategorisinde birincilik ödülünün sahibi olurken; proje kapsamında hayata geçirdiğimiz çevrimiçi platform ise IDC Türkiye CIO Ödülleri "İşin Geleceği - İnsan Makine İşbirliği" kategorisinde ikincilik, "Teknoloji Kaptanları"nın sosyal sorumluluk kategorisinde ise birincilik ödülüne layık görüldü.

LÖSEV Dükkan

Tofaş Gönüllüleri Sağlık Projeleri Ekibi, lösemili çocuklara destek olmak amacıyla LÖSEV işbirliğinde yemekhane önünde stant kurarak LÖSEV Dükkan ürünlerinin satışını gerçekleştirdi.

Kültür-Sanat

Tofaş Bursa Anadolu Arabaları Müzesi ve Tofaş Sanat Galerisi

Tofaş Bursa Anadolu Arabaları Müzesi, Anadolu'daki otomotiv mirasına sahip çıkmak amacıyla kurulmuş, Türkiye'nin ilk ve tek Anadolu arabaları müzesidir. Umurbey Mahallesi'nde bulunan eski ipek fabrikasının restore edilmesiyle 2002 yılında ziyarete açtığımız müze, ziyaretçilerini 2.600 yıl öncesine ait bir tekerlekten başlayarak, Tofaş tarafından üretilen motorlu araçlara kadar devam eden tarihi bir yolculuğa çıkarmaktadır.

Kuruluşundan bugüne kadar yaklaşık 800 bin kişi tarafından ziyaret Tofaş Bursa Anadolu Arabaları Müzesi, sınırları içinde yer alan ve sanat galerisi olarak hizmet veren Umurbey Hamamı'nda ise bu zamana kadar toplam 6 geçici sergiye ev sahipliği yaptı.

Pamukkale Hierapolis Kazıları Sponsorluğu

Türkiye'nin en büyük beş antik şehir kalıntısından biri olan ve 1988'de UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne giren Pamukkale'deki Hierapolis Antik Kenti'ndeki kazı çalışmalarını 2005 yılından bu yana destekliyoruz. Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Denizli Valiliği'nin himayesinde yürütülen çalışmalarda, başta İtalya ve Türkiye'den olmak üzere, aralarında arkeolog, mimar, restoratör ve uzmanların bulunduğu yaklaşık 70 kişilik uluslararası bir ekip görev alıyor. Hierapolis'te, bugüne kadar gün ışığına çıkarılan en önemli eserler arasında; Antik Tiyatro, Nekropol, Kaplıcalar, Büyük Kilise, San Filippo Matrium, Frontinus Kapısı, Gymnasium, Apollo Tapınağı ile Pluto'nun Kapısı (Plutonium) bulunmaktadır.

Performans Verileri	2016	2017	2018	2019	2020
Ekonomik ve Operasyonel Performans					
Üretim (adet)	383.491	384.174	301.750	264.197	250.630
Toplam Perakende Satış (adet)	109.021	122.818	72.764	78.692	141.976
<i>Otomobil</i>	55.284	64.133	44.374	59.602	97.015
<i>Hafif Ticari Araç</i>	53.737	58.685	28.390	19.090	44.961
Toplam İhracat (adet)	279.537	270.760	243.833	194.145	117.903
<i>Otomobil</i>	139.629	152.089	133.362	107.189	61.502
<i>Hafif Ticari Araç</i>	139.908	118.671	110.471	86.956	56.401
Kapasite Kullanım Oranı (%)	95	85	67	59	56
Net Satışlar (bin TL)	14.605.281	17.467.806	18.603.331	18.896.914	23.556.747
<i>Yurtiçi</i>	4.291.021	5.409.421	3.934.701	5.355.308	12.441.509
<i>Yurtdışı</i>	9.839.301	11.887.628	14.455.023	13.301.313	10.821.043
<i>Esas Faaliyetlerden Diğer Satış-lar</i>	105.629	170.757	213.607	240.293	294.195
Vergi Öncesi Kar (bin TL)	797.936	1.229.472	1.290.894	1.456.555	1.830.776
Vergi Sonrası Kar (bin TL)	970.228	1.282.818	1.330.423	1.481.639	1.784.170
FAVÖK (bin TL)	1.366.148	2.002.064	2.484.452	2.479.757	3.025.512
Hisse Başına Kazanç (Kr)	1,94	2,57	2,66	2,96	3,57
<i>Yaratılan Ekonomik Değer - Net Gelirler (bin TL)</i>	14.605.281	17.467.806	18.603.331	18.896.914	23.556.747
Dağıtılan Ekonomik Değer (bin TL)	14.038.555	16.243.695	16.999.598	17.441.968	21.861.477
<i>İşletme Maliyetleri</i>	12.536.578	15.085.665	15.314.209	15.615.177	19.699.090
<i>Çalışan Ücretleri ve Sair Haklar</i>	728.353	774.509	852.757	907.408	916.840
<i>Hissedarlara Ödenen Temettü</i>	365.000	350.000	800.000	880.000	1.200.000
<i>Devlete Ödenen Vergi ve Sair Yükümlülükler</i>	399.803	26.503	25.887	29.383	31.884
<i>Toplumsal Yatırımlar*</i>	8.821	7.018	6.745	10.000	13.663
Biriken Ekonomik Değer (bin TL)	552.117	1.224.111	1.603.733	1.454.946	1.695.270
Devletten Alınan Teşvikler (bin TL)	69.938	169.575	160.643	266.290	325.440
Kurumsal Yönetim Derecelen-dirme Notu	9,14	9,15	9,2	9,26	9,26
Toplam ar-ge bütçesi (milyon TL)	498	244	244	355	575
Toplam ar-ge çalışanı sayısı (ki-şi)	628	620	690	710	579
Alınan patent sayısı (adet)	5	5	32	22	45

Performans Verileri	2016	2017	2018	2019	2020
Çevresel Performans					
Toplam Enerji Tüketimi (Gj)	1.496.302	1.446.336	1.165.961	1.042.245	993.438
<i>Doğrudan Enerji Tüketimi - Do-ğalgaz (Gj)</i>	895.259	862.084	676.304	593.241	578.984
Dolaylı Enerji Tüketimi (Gj)	601.043	584.252	489.657	449.004	414.454
<i>Elektrik</i>	601.043	584.252	489.657	449.004	414.454
<i>Buhar</i>	0	0	0	0	0
Üretilen Araç Başına Enerji Tüketimi (Gj/araç)	3,88	3,76	3,86	4,01	4,02
Enerji Verimliliği Projeleriyle Sağlanan Tasarruf (Gj)	60.169	72.633	79.935	48.975	31.155
Enerji Verimliliği Projeleriyle Sağlanan Sera Gazı Emisyonu Azaltımı (ton CO2e)	4.213	5.918	5.387	3.960	2.884
<i>Kapsam 1</i>	2.688	2.708	3.505	1.584	1.823
<i>Kapsam 2</i>	1.525	3.210	1.882	2.376	1.061
Doğrudan Sera Gazı Emisyonları (Kapsam 1) (ton CO2e)	77.808	68.467	50.062	46.266	42.784
Dolaylı Sera Gazı Emisyonları (Kapsam 2) (ton CO2e)	74.463	69.136	59.253	53.272	54.757
Personel Servislerinden Kaynaklanan Sera Gazı Emisyonları (Kapsam 3) (ton CO2e)	4.938	3.444	9.080	4.737	5.671
Üretilen Araç Başına Sera Gazı Emisyonu (kg CO2e/araç)	0,397	0,358	0,362	0,377	0,389
Toplam UOB Emisyonu (ton)	1.388	1.319	1.027	921	849
Spesifik UOB Emisyonu (gr/m2 boya yüzey alanı)	34,55	33,91	32,87	32,78	30,88
<i>Toplam Su Çekimi - Yer altı Kaynağı (m3)</i>	1.254.487	1.210.039	1.073.623	929.882	788.444
Üretilen Araç Başına Taze Su Tüketimi (m3/araç)	3,27	3,15	3,55	3,33	2,98
Toplam Su Geri Kazanımı (m3)	68.688.520	63.204.065	64.555.900	62.247.070	60.569.408
<i>Tekrar Kullanım</i>	68.688.520	63.204.065	64.555.900	62.247.070	60.569.408
<i>Geri Dönüşüm</i>	0	0	0	0	0
<i>Atık Su Deşarjı - Doğal Alıcı Ortam (m3)</i>	1.009.621	987.634	743.173	630.014	510.408
Bertaraf Metoduna Göre Toplam Tehlikeli Atık Miktarı (ton)	2.305	2.341	1.861	1.495	1.808
<i>Enerji Geri Kazanımı</i>	1.667	1.869	1.439	1.093	1.161
<i>Geri Kazanım</i>	507	562	421,931	402,07	647
<i>Atık Sahası</i>	131	0	0	0	0
Bertaraf Metoduna Göre Toplam Tehlikesiz Atık Miktarı (ton)	86.514,0	93.109	74.310	55.507	58.285
<i>Enerji Geri Kazanımı</i>	1.448,5	2.766	884,6	1.120,10	1
<i>Geri Kazanım</i>	85.065	90.343	73.425	54.387	58.284

Performans Verileri	2016	2017	2018	2019	2020
Bertaraf Amacıyla Taşınan Tehlikeli Atık Miktarı (ton)	2.305	2.431	1.861	1.495	1.808
Kullanılan Toplam Ambalaj Miktarı (ton)	11.768	10.263	8.298	6.022	5.895
Ambalaj Atığı Geri Kazanım Oranı (%)	100	100	100	100	100
Çalışanlara Sunulan Çevre Eğitimleri - Katılım (kişi sayısı)	3.760	1.662	5.443	12.842	13.099
<i>Doğrudan İstihdam</i>	3.517	329	2.859	3.521	5.099
<i>Müteahhit Firma Çalışanı</i>	243	1.333	13.885	9.321	8.000
Çalışanlara Sunulan Çevre Eğitimleri - Toplam Saat (kişixsaat)	3.826	1.662	6.664	4.850	9.584
<i>Doğrudan İstihdam</i>	3.504	329	2671	3.521	8.572
<i>Müteahhit Firma Çalışanı</i>	322	1.333	3.993	1.329	2.012
Toplam Çevre Yönetim Harca-ması (TL)	1.034.007	1.309.448	1.340.123	1.176.024	1.320.000
Çevre Yasalarına Uyumsuzluk Cezası (adet-TL)	0	0	0	0	0
Formal Mekanizmalarla İletilen Çevresel Etki Şikâyetleri (adet)	0	0	0	0	0
Çevre Kriterleriyle Değerlendirilen Toplam Tedarikçi Sayısı (adet)	15	14	14	13	12
Sosyal Performans	2016	2017	2018	2019	2020
Çalışan Eğitimleri - Katılımcı Sayısı (kişi)	27.194	23.767	48.803	43.215	37.726
<i>Tofaş Saha Çalışanı</i>	19.949	15.575	26.768	16.118	18.237
<i>Tofaş Ofis Çalışanı</i>	7.245	8.192	11.114	7.723	11.905
<i>Bayi Çalışanı</i>			10.006	18.101	7.290
<i>Tedarikçi Çalışanı</i>			915	1.273	294
<i>Kadın</i>	3.475	1.962	7.325	5.534	5.662
<i>Erkek</i>	23.719	21.805	41.478	37.681	32.064
Çalışan Eğitimleri - Toplam Saat (kişixsaat)	665.629	191.507	408.966	329.409	247.274
<i>Tofaş Saha Çalışanı</i>	564.527	91.001	193.238	123.193	119.800
<i>Tofaş Ofis Çalışanı</i>	101.102	100.506	131.367	97.283	57.566
<i>Bayi Çalışanı</i>			73.465	96.340	68.122
<i>Tedarikçi Çalışanı</i>			10.896	12.593	1.786
<i>Kadın</i>	107.754	24.988	64.936	50.894	39.262
<i>Erkek</i>	557.875	166.519	344.029	278.515	208.011
Çalışan Başına Ortalama Eğitim Saati (saat/kişi)	82,0	44,5	36,8	29,3	26,2
<i>Tofaş Saha Çalışanı</i>	87,8	40,1	29,4	22,9	22,9
<i>Tofaş Ofis Çalışanı</i>	60,0	66,5	77,1	58,9	37,2
<i>Bayi Çalışanı</i>			13,4	19,2	20,3
<i>Tedarikçi Çalışanı</i>			15,8	18,2	3,1
<i>Kadın</i>	122,5	41,4	31,9	24,2	22,7
<i>Erkek</i>	77,1	44,9	19,9	16,6	14,2

Performans Verileri	2016	2018	2017	2019	2020
Çalışanlara Sunulan İSG Eğitimleri - Katılımcı Sayısı	14173	17881	11691	8496	5942
Doğrudan İstihdam	6966	8934	6920	4795	4201
Müteahhit Firma Çalışanı	7207	8947	4771	3701	1741
Çalışanlara Sunulan İSG Eğitimleri - Toplam Saat	60865	73016	91556	36168	36490
<i>Doğrudan İstihdam</i>	55460	66306	87978	34575	35184
<i>Müteahhit Firma Çalışanı</i>	14173	17881	11691	8496	1306
Kayıp Günsüz Kaza Oranı (ilk yardımcı)					
<i>Doğrudan İstihdam</i>	0,05	0,33	0,30	0,15	0,14
<i>Müteahhit Firma Çalışanı</i>	1,7	0,7	0,21	0,45	0,40
Mesleki Hastalık Oranı (ODR)					
<i>Doğrudan İstihdam</i>	0	0	0	0	0,01
<i>Müteahhit Firma Çalışanı</i>	0	0	0	0	0
Kayıp Günlük Kaza Oranı (≥ 1 gün kayıplı kaza sayısı x 100.000 / çalışma saati)					
<i>Doğrudan İstihdam</i>	0,05	0,08	0,06	0,06	0,07
<i>Müteahhit Firma Çalışanı</i>	0,79	0,16	0,04	0,23	0,22
İşle İlgili Ölüm Sayısı	0	0	0	0	0
<i>Doğrudan İstihdam</i>	0	0	0	0	0
<i>Müteahhit Firma Çalışanı</i>	0	0	0	0	0
Yüksek kaza ya da mesleki hastalık riski barındıran ortam ya da görevlerde çalışan kişi sayısı	0	0	0	0	0
<i>Kurulu İSG Komitesi Sayısı</i>	9	9	9	9	9
<i>Kurulu İSG Komitelerindeki Toplam Üye Sayısı</i>	99	99	99	99	
Kurulu İSG Komitelerinde Çalışan Temsilcisi Sayısı	12	12	12	12	
İşgücü Kriterleriyle Değerlendirilen Toplam Tedarikçi Sayısı (adet)	21	26	14	14	
Kurulu İSG Komitelerindeki Toplam Üye Sayısı (kişi)	98	99	99	99	99
Kurulu İSG Komitelerinde Çalışan Temsilcisi Sayısı (kişi)	11	12	12	12	12
İşgücü Kriterleriyle Değerlendirilen Toplam Tedarikçi Sayısı (adet)	20	21	26	14	14

Çalışan Demografisi	2016	2017	2018	2019	2020
Toplam İşgücü (Sayı)	11.113	10.156	8526	7421	7401
Doğrudan İstihdam	10.215	9.221	7694	6720	6876
Kadın	872	872	800	694	668
Erkek	9.343	8.349	6894	6026	6208
Müteahhit Firma Çalışanı	898	935	832	701	525
Sözleşme Türüne Göre Toplam Çalışan Sayısı	10.215	9.221	7694	6720	6876
Belirsiz Süreli İş Akdi	10.104	9.221	7665	6714	6425
Kadın	872	872	794	694	668
Erkek	9.232	8.349	6871	6020	5757
Geçici İş Akdi	111	0	23	5	451
Kadın	0	0	0	0	0
Erkek	111	0	23	5	451
Kategori Bazında Toplam Çalışan Sayısı	10.215	9.221	7694	6720	6876
Saha Çalışanı	8.532	7.511	6009	5171	5394
Kadın	540	509	421	339	325
Erkek	7.992	7.002	5588	4832	5069
Ofis Çalışanı	1.683	1.710	1685	1549	1482
Kadın	332	363	379	355	343
Erkek	1.351	1.347	1306	1194	1139
İstihdam Türüne Göre Toplam Çalışan Sayısı	10.215	9.221	7694	6720	6876
Tam Zamanlı	10.215	9.221	7694	6720	6876
Kadın	872	872	800	694	668
Erkek	9.343	8.349	6894	6026	6208
Yarı Zamanlı	0	0	0	0	0
Eğitim Düzeyine Göre Toplam Çalışan Sayısı	10.215	9.221	7694	6720	6876
İlköğretim	666	497	367	252	239
Lise	6.194	5.536	4473	3892	4040
Üniversite ve Üstü	3.355	3.188	2854	2576	2597
Yaş Grubuna Göre Toplam Çalışan Sayısı	10.215	9.221	7694	6720	6875
18-30	5.464	4.421	2984	2215	2252
31-40	2.943	3.225	3304	3228	3346
41-50	1.681	1.490	1307	1167	1083
51-60	127	85	98	110	194
Üst Yönetim Yapısı (Sayı)	15	16	17	19	19
Cinsiyet Bazında	15	16	17	19	19
Kadın	0	0	0	1	1
Erkek	15	16	17	18	18
Yaş Grubuna Göre	15	16	17	19	19
18-30	0	0	0	0	0
31-40	1	0	1	1	0
41-50	8	9	9	8	7
51-60	6	7	7	10	12

Çalışan Demografisi	2016	2017	2018	2019	2020
Uyruk	15	16	17	19	19
TC Vatandaşı	13	15	15	17	17
Expat	2	1	2	2	2
Orta Düzey Yönetim Yapısı (Sayı)	170	184	281	263	260
Cinsiyet Bazında	170	184	281	263	260
Kadın	18	26	39	37	37
Erkek	152	158	242	226	223
Yaş Grubuna Göre	170	184	281	263	260
18-30	0	0	9	5	4
31-40	69	77	138	124	113
41-50	82	84	100	102	110
51-60	19	23	34	32	33
Toplu Sözleşme Kapsamında Çalışan İşgücü (Sayı)	8.524	7.503	6009	5171	5346
İşe Yeni Alınan Çalışanlar (Sayı)	3.623	536	245	5	497
Cinsiyet Bazında	3.623	536	245	5	497
Kadın	574	74	76	1	12
Erkek	3.049	462	169	4	485
Yaş Grubuna Göre	3.623	536	245	5	497
18-30	3.354	440	206	4	434
31-40	146	76	36	0	13
41-50	89	19	3	1	4
51-60	34	1	0	0	46
İşten Ayrılan Çalışanlar (Sayı)	1.375	1.530	1801	843	853
Cinsiyet Bazında	1.375	1.530	1801	843	853
Kadın	89	74	155	83	97
Erkek	1.286	1.456	1646	760	756
Yaş Grubuna Göre	1.375	1.530	1801	843	853
18-30	792	992	1256	448	556
31-40	201	179	242	170	93
41-50	275	246	222	131	49
51-60	107	113	80	94	155
Doğum İznine Ayrılan Çalışan Sayısı	611	679	644	624	481
Kadın	49	104	97	102	93
Erkek	562	575	547	522	388
Doğum İzninden Dönen Çalışan Sayısı	601	655	644	624	458
Kadın	49	80	97	102	70
Erkek	552	575	547	522	388
Doğum İzninden Döndükten Sonra Son 12 Aydır İşten Ayrılmayan Çalışan Sayısı	590	625	585	596	464
Kadın	47	63	78	90	89
Erkek	543	562	507	506	375

GRI İÇERİK İNDEKSİ

Göstergeler	Açıklamalar ve Sayfa Numaraları
GRI 101: Temel 2016	
GRI 102: Genel Göstergeler 2016	
Kurumsal Profil	
102-1	Yasal Uyarı ve Künye (p.73)
102-2	Tofaş 2020 Faaliyet Raporu (p.4-7)
102-3	Yasal Uyarı ve Künye (p.73)
102-4	Tofaş 2020 Faaliyet Raporu (p.4)
102-5	Tofaş 2020 Faaliyet Raporu (p.4)
102-6	Tofaş 2020 Faaliyet Raporu (p.4)
102-7	Performans Verileri (p.54)
102-8	Performans Verileri (p.54)
102-9	Tedarik Zinciri Yönetimi (p.46)
102-10	Şirketin operasyonel veya mali yapısında ve tedarik zincirinde belirgin bir değişiklik yaşanmamıştır.
102-11	İş Etiği ve Yolsuzlukla Mücadele (p.7-10); İç Kontrol ve İç Denetim (p.11); Dünya Klasında Üretim ve Kalite (s.28-33); İnsan Hakları (p.38); https://www.tofas.com.tr/Surdurulebilirlik/Politikalar/Documents/TofasEtikKurallari.pdf
102-12	Sürdürülebilirlik Yönetimi (p.12); İklim Değişikliği (p.23-24); İnsan Hakları (p.38); https://www.tofas.com.tr/Surdurulebilirlik/Politikalar/Documents/TofasEtikKurallari.pdf
102-13	Kurumsal Üyelikler (p.66-67)
Strateji	
102-14	CEO'nun Mesajı (p.4-5)
102-15	CEO'nun Mesajı (p.4-5); Sürdürülebilirlik Yönetimi (p.11)
Etik ve Dürüstlük	
102-16	İş Etiği ve Yolsuzlukla Mücadele (p.7-10); https://www.tofas.com.tr/Surdurulebilirlik/Politikalar/Documents/TofasEtikKurallari.pdf
102-17	İş Etiği ve Yolsuzlukla Mücadele (p.7-10); https://www.tofas.com.tr/Surdurulebilirlik/Politikalar/Documents/TofasEtikKurallari.pdf
Yönetişim	
102-18	Kurumsal Yönetim Yapısı (p.6)
102-19	Sürdürülebilirlik Yönetimi (p.12-13)
102-20	Sürdürülebilirlik Yönetimi (p.12-13)
102-22	Kurumsal Yönetim Yapısı (p.6); Tofaş 2020 Faaliyet Raporu (p.34-35, 104-105)
102-23	Tofaş 2020 Faaliyet Raporu (p.107)

102-24	Tofaş 2020 Faaliyet Raporu (p.104-105)
102-25	İş Etiği ve Yolsuzlukla Mücadele (p.7-10); https://www.tofas.com.tr/Surdurulebilirlik/Politikalar/Documents/TofasEtikKurallari.pdf
102-26	Sürdürülebilirlik Yönetimi (p.12-13)
102-27	Sürdürülebilirlik Yönetimi (p.12-13)
102-28	Kurumsal Yönetim Yapısı (p.6); Risk Yönetimi (p.6-7); Sürdürülebilirlik Yönetimi (p.12-13)
102-29	Risk Yönetimi (p.6-7); Sürdürülebilirlik Yönetimi (p.13)
102-30	Risk Yönetimi (p.6-7); Sürdürülebilirlik Yönetimi (p.12-13)
102-31	Risk Yönetimi (p.6-7); Sürdürülebilirlik Yönetimi (p.13)
102-32	Sürdürülebilirlik Yönetimi (p.12-13); Tofaş Sürdürülebilirlik Raporu, Tofaş Sürdürülebilirlik Çalışma Grubu tarafından incelenmesine müteakip Tofaş Sürdürülebilirlik Komitesi'ne sunulmuş ve Komite onayının ardından yayınlanmıştır
102-35	Tofaş 2020 Faaliyet Raporu (p.114)
102-36	Tofaş 2020 Faaliyet Raporu (p.114)
102-37	Tofaş 2020 Faaliyet Raporu (p.114)
Paydaş Katılımı	
102-40	Paydaş Katılımı (p.15)
102-41	İnsan Hakları (p.38)
102-42	Paydaş Katılımı (p.14)
102-43	Paydaş Katılımı (p.14)
102-44	Müşteri Memnuniyeti (p.16-17); Kurumsal Vatandaşlık (p.51); https://www.tofas.com.tr/Surdurulebilirlik/Politikalar/Documents/TofasEtikKurallari.pdf
Raporlama Uygulamaları	
102-45	Rapor Hakkında (p.3)
102-46	Rapor Hakkında (p.3); Sürdürülebilirlik Yönetimi (p.12)
102-47	Sürdürülebilirlik Yönetimi (p.13)
102-48	Rapor Hakkında (p.3)
102-49	Rapor Hakkında (p.3)
102-50	Rapor Hakkında (p.3)
102-51	Rapor Hakkında (p.3)
102-52	Rapor Hakkında (p.3)
102-53	Yasal Uyarı ve Künye (p.73)
102-54	Rapor Hakkında (p.3)
102-55	GRI İçerik İndeksi (p.60)
102-56	Bağımsız Denetim Beyanı (p.68); Yasal Uyarı ve Künye (p.73)

Öncelikli Konular		
Standartlar	Göstergeler	Açıklamalar ve Sayfa Numaraları
İş Etiği ve Yolsuzlukla Mücadele		
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	Sürdürülebilirlik Yönetimi (p.13)
	103-2	Kurumsal Yönetim Yapısı (p.6); Risk Yönetimi (p.6-7); İş Etiği ve Yolsuzlukla Mücadele (p.7-10); İç Kontrol ve İç Denetim (p.11); Sürdürülebilirlik Yönetimi (p.12-13); https://www.tofas.com.tr/Surdurulebilirlik/Politikalar/Documents/TofasEtikKurallari.pdf
	103-3	Risk Yönetimi (p.6-7); İş Etiği ve Yolsuzlukla Mücadele (p.7-10); İç Kontrol ve İç Denetim (p.11); Sürdürülebilirlik Yönetimi (p.12-13); Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Riskleri Yönetimi (p.46); https://www.tofas.com.tr/Surdurulebilirlik/Politikalar/Documents/TofasEtikKurallari.pdf
GRI 205: Anti-corruption 2016	205-1	İş Etiği ve Yolsuzlukla Mücadele (p.7-10)
	205-2	İş Etiği ve Yolsuzlukla Mücadele (p.7-10)
	205-3	İş Etiği ve Yolsuzlukla Mücadele (p.7-10)
İklim Değişikliği		
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	Sürdürülebilirlik Yönetimi (p.13)
	103-2	Kurumsal Yönetim Yapısı (p.6); Risk Yönetimi (p.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (p.11); Sürdürülebilirlik Yönetimi (p.12-13); İklim Değişikliği (p.23-24); Mobilite Çözümleri (p.23); Enerji Verimliliği ve Emisyonlar (26-27); Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi (p.46)
	103-3	Risk Yönetimi (p.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (p.11); İklim Değişikliği (p.23-24); Mobilite Çözümleri (p.23); Enerji Verimliliği ve Emisyonlar (26-27); Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi (p.46)
GRI 302: Enerji 2016	302-1	Enerji Verimliliği ve Emisyonlar (p.26); Performans Verileri (p.54)
	302-3	Enerji Verimliliği ve Emisyonlar (p.26); Performans Verileri (p.54)
	302-4	Enerji Verimliliği ve Emisyonlar (p.26); Performans Verileri (p.54)
GRI 305: Emisyonlar 2016	305-1	Enerji Verimliliği ve Emisyonlar (p.26); Performans Verileri (p.54)
	305-2	Enerji Verimliliği ve Emisyonlar (p.26); Performans Verileri (p.54)
	305-4	Enerji Verimliliği ve Emisyonlar (p.26); Performans Verileri (p.54)
	305-5	Enerji Verimliliği ve Emisyonlar (p.26); Performans Verileri (p.54)
	305-7	Enerji Verimliliği ve Emisyonlar (p.26); Performans Verileri (p.54)
Çevre Dostu Malzeme Kullanımı ve Atık Yönetimi		
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	Sürdürülebilirlik Yönetimi (p.13)
	103-2	Kurumsal Yönetim Yapısı (p.6); Risk Yönetimi (p.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (p.11); Sürdürülebilirlik Yönetimi (p.12-13); Çevre Yönetimi (p.34-35); Malzeme ve Atık Yönetimi (p.36); Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi (p.46)
	103-3	Risk Yönetimi (p.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (p.11); Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi (p.46)
GRI 306: Atıklar 2016	306-1	Su Yönetimi (p.34); Performans Verileri (p.54)
	306-2	Malzeme ve Atık Yönetimi (p.36); Performans Verileri (p.54)
	306-5	Su Yönetimi (p.34)

İş Sağlığı ve Güvenliği		
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	Sürdürülebilirlik Yönetimi (p.13)
	103-2	Kurumsal Yönetim Yapısı (p.6); Risk Yönetimi (p.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (p.11); Sürdürülebilirlik Yönetimi (p.12-13); Occupational Health and Safety (p.38); Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi (p.46)
	103-3	Risk Yönetimi (p.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (p.11); Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi (p.46)
GRI 403: İş Sağlığı ve Güvenliği 2016	403-1	İş Sağlığı Güvenliği Eğitim ve Uygulamaları (p.42)
	403-2	Performans Verileri (p.54) Raporlama döneminde herhangi bir iş kazası sonucu ölüm ya da mesleki hastalık vakası yaşanmamıştır.
	403-3	Performans Verileri (p.54)
	403-4	İmzalanan toplu sözleşmelerin içeriğinde İSG taahhütlerimiz yer almaktadır. Son gerçekleştirilen toplu sözleşme, yasal mevzuata uyum, sağlık ve koruyucu ekipmanlarla ilgili konuları içermektedir.
Yetenek Yönetimi ve Mesleki Eğitim		
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	Sürdürülebilirlik Yönetimi (p.13)
	103-2	Kurumsal Yönetim Yapısı (p.6); Risk Yönetimi (p.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (p.11); Sürdürülebilirlik Yönetimi (p.12-13); Çalışan Gelişimi (p.39); Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi (p.46)
	103-3	Risk Yönetimi (p.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (p.11); Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi (p.46)
GRI 404: Eğitim 2016	404-1	Çalışan Gelişimi (p.39); Performans Verileri (p.54)
	404-2	Çalışan Gelişimi (p.39)
	404-3	Çalışan Gelişimi (p.39)
Kadın İstihdamı, Çeşitlilik, Eşit Fırsatlar		
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	Sürdürülebilirlik Yönetimi (p.13)
	103-2	Kurumsal Yönetim Yapısı (p.6); Risk Yönetimi (p.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (p.11); Sürdürülebilirlik Yönetimi (p.12-13); İnsan Hakları (p.38); Toplumsal Cinsiyet Eşitliği (p.38); Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi (p.46)
	103-3	Risk Yönetimi (p.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (p.11); İnsan Hakları (p.38); Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi (p.46)
GRI 405: Çeşitlilik ve Fırsat Eşitliği 2016	405-1	Performans Verileri (p.54)
	405-2	Toplumsal Cinsiyet Eşitliği (p.38)
İş Yeri İnsan Hakları		
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	Sürdürülebilirlik Yönetimi (p.13)
	103-2	Kurumsal Yönetim Yapısı; Risk Yönetimi (p.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (p.11); Sürdürülebilirlik Yönetimi (p.12-13); İnsan Hakları (p.38); Toplumsal Cinsiyet Eşitliği (p.38); Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi (p.46)
	103-3	Risk Yönetimi (p.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (p.11); İnsan Hakları (p.38); Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi (p.46)
GRI 406: Non-discrimination 2016	406-1	Raporlama döneminde ayrımcılıkla ilgili bir vaka yaşanmamıştır.

GRI 407: Freedom of Association and Collective Bargaining 2016	407-1	Raporlama döneminde Tofaş operasyonlarında örgütlenme ve toplu sözleşme hakkının risk altında olduğu yönünde bir vaka gözlemlenmemiştir. Aynı ilke tedarik denetim sürecinin de bir parçası olarak ele alınmakta olup risk unsuru belirlenmemiştir.
GRI 408: Child Labor 2016	408-1	Raporlama döneminde Tofaş operasyonlarında çocuk istihdamı konusunda bir risk gözlemlenmemiştir. Aynı ilke tedarik denetim sürecinin de bir parçası olarak ele alınmakta olup risk unsuru belirlenmemiştir.
GRI 409: Forced and Compulsory Labor 2016	409-1	Raporlama döneminde Tofaş operasyonlarında zorla ve zorunlu çalışma konusunda bir risk gözlemlenmemiştir. Aynı ilke tedarik denetim sürecinin de bir parçası olarak ele alınmakta olup risk unsuru belirlenmemiştir.
GRI 410: Security Practices 2016	410-1	Tofaş faaliyet sahalarının güvenliğinin sağlanmasında alanında uzmanlaşmış, sertifikalı güvenlik personeli görev almaktadır. Güvenlik personelinin eğitim içeriğinde 3. taraflarla iletişim ve insan hakları konuları bulunmaktadır. Tüm güvenlik personeline şirket prosedürleri hakkında bilgilendirme yapılmaktadır.
Araç ve Trafik Emniyeti		
	103-1	Sürdürülebilirlik Yönetimi (p.13)
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-2	Kurumsal Yönetim Yapısı(p.6); Risk Yönetimi (p.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (p.11); Sürdürülebilirlik Yönetimi (p.12-13); Araç Emniyeti, Sürüş ve Yolcu Konforu (p.21)
	103-3	Risk Yönetimi (p.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (p.11)
GRI 416: Tüketici Sağlık ve Emniyeti 2016	416-1	Araç Emniyeti, Sürüş ve Yolcu Konforu (p.21)
	416-2	Raporlama döneminde araç ve yolcu emniyeti konularıyla ilgili yasal düzenlemelere uyumsuzlukla ilgili bir vaka yaşanmamıştır.
İş Hayatı-Özel Hayat Dengesi		
	103-1	Sürdürülebilirlik Yönetimi (p.13)
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-2	Kurumsal Yönetim Yapısı (p.6); Risk Yönetimi (p.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (p.11); Sürdürülebilirlik Yönetimi (p.12-13);Sosyal Hayat (p.40)
	103-3	Risk Yönetimi (p.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (p.11)
Marka Algısı		
	103-1	Sürdürülebilirlik Yönetimi (p.13)
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-2	Kurumsal Yönetim Yapısı (p.6); Risk Yönetimi (p.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (p.11); Sürdürülebilirlik Yönetimi (p.12-13); Müşteri Memnuniyeti (p.16)
	103-3	Risk Yönetimi (p.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (p.11)

Ürün ve Hizmet Kalitesi		
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	Sürdürülebilirlik Yönetimi (p.13)
	103-2	Kurumsal Yönetim Yapısı (p.6); Risk Yönetimi (p.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (p.11); Sürdürülebilirlik Yönetimi (p.12-13); Dünya Klasında Üretim ve Kalite (p.28-33)
	103-3	Risk Yönetimi (p.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (p.11)
Müşteri Memnuniyeti		
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	Sürdürülebilirlik Yönetimi (p.13)
	103-2	Kurumsal Yönetim Yapısı (p.6); Risk Yönetimi (p.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (p.11); Sürdürülebilirlik Yönetimi (p.12-13); Müşteri Memnuniyeti (p.16-17)
	103-3	Risk Yönetimi (p.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (p.11)
Tedarikçi ve Bayi İş Başarısı		
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	Sürdürülebilirlik Yönetimi (p.13)
	103-2	Kurumsal Yönetim Yapısı (p.6); Risk Yönetimi (p.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (p.11); Sürdürülebilirlik Yönetimi (p.12-13);Tedarikçi Geliştirme Uygulamaları (p.46-47);Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi (p.46); Yetkili Servis ve Bayi Ağı (p.46)
	103-3	Risk Yönetimi (p.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (p.11);Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi (p.46)
Değer Zincirinde Sürdürülebilir Risk Yönetimi		
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	Sürdürülebilirlik Yönetimi (p.13)
	103-2	Kurumsal Yönetim Yapısı (p.6); Risk Yönetimi (p.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (p.11); Sürdürülebilirlik Yönetimi (p.12-13);Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi (p.46)
	103-3	Risk Yönetimi (p.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (p.11)
Ürün, Süreç, Mobilite Modeli İnovasyonu		
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	Sürdürülebilirlik Yönetimi (p.13)
	103-2	Kurumsal Yönetim Yapısı (p.6); Risk Yönetimi (p.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (p.11); Sürdürülebilirlik Yönetimi (p.12-13); Mobilite Çözümleri (p.23)
	103-3	Risk Yönetimi (p.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (p.11)
Dijitalleşme		
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	Sürdürülebilirlik Yönetimi (p.13)
	103-2	Kurumsal Yönetim Yapısı (p.6); Risk Yönetimi (p.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (p.11); Sürdürülebilirlik Yönetimi (p.12-13); Dijital Dönüşüm (p.20-21); Araçlarda Dijitalleşme (p.20)
	103-3	Risk Yönetimi (p.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (p.11)

Kurumsal Üyeliklerimiz

Bursa Sanayicileri ve İş Adamları Derneği (BUSİAD)	Yönetim Kurulu ve Uzmanlık Grubu Üyelikleri
Bursa Ticaret ve Sanayi Odası (BTSO)	Meclis ve Komite Üyeliği
Bursa Ticaret ve Sanayi Odası Eğitim Vakfı (BUTGEM)	Yönetim Kurulu Üyeliği
Demirtaş Organize Sanayi Bölgesi (DOSAB)	Yönetim Kurulu ve Eğitim Komisyonu Üyelik-leri
Demirtaş Organize Sanayi Bölgesi ve İş Adamları Derneği (DOSABSİAD)	Genel Kurul Üyeliği
DenizTemiz-TURMEPA	Üyelik
Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu Avrasya, Afrika ve Orta-doğu İş Konseyi (DEİK)	Üyelik
Dünya İtalyan Girişimciler Derneği (CIIM EurAsiaMed)	Yönetim Kurulu Üyeliği
ERT-TBC	Üyelik
Etik ve İtibar Derneği (TEİD)	Kurumsal Üyelik ve Temsilcilik
Finansal Kurumlar Birliği (FKB)	Üyelik ve Yönetim Kurulu Üyeliği
Işık Üniversitesi	Endüstri Mühendisliği Bölümü Danışma Kurulu Üyeliği
İklim Platformu (REC Türkiye)	Üyelik
İstanbul Sanayi Odası (İSO)	36. Grup Meslek Komitesi ve Meclis Üyeliği
İstanbul Ticaret Odası (İTO)	Üyelik
İtalyan Ticaret Odası	Temsilcilik
Kurumsal İletişimciler Derneği (KİD)	Yönetim Kurulu Üyeliği
Kurumsal Risk Yönetimi Derneği (KRYD)	Üyelik
Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK)	Otomotiv Sektör Komite Başkanlığı
ODTÜ/BİLTİR-ÜTEST Ürün Kullanımı Test Birimi (OTEST)	Danışma Kurulu Üyeliği

Otomobil Distribütörleri Derneği (ODD)	Genel Kurul, Yönetim Kurulu, Denetleme Kurulu ve Komite Üyelikleri
Otomobil Sanayi Derneği	Yönetim Kurulu, Komite ve Çalışma Grubu Üyelikleri
Otomotiv Teknoloji Platformu (OTEP)	İcra Kurulu ve Güvenlik Grubu Üyeliği
Reklamverenler Derneği (RVD)	Üyelik
T.C. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	Alt Komite Üyeliği
Türk Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (TÜSİAD)	Üyelik ve Çalışma Grubu Üyelikleri
Türkiye Araştırmacılar Derneği (TÜAD)	Üyelik
Türkiye Dış Ticaret Derneği (TURKTRADE)	Üyelik
Türkiye İç Denetim Enstitüsü Derneği (TİDE)	Üyelik
Türkiye Kalite Derneği (KalDer)	Üyelik ve Yönetim Kurulu Üyeliği
Türkiye Kurumsal Yönetim Derneği (TKYD)	Kurumsal Üyelik ve Çalışma Grubu Üyelikleri
Türkiye Metal Sanayicileri Derneği (MESS)	Üyelik
Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB)	Otomotiv Sanayi Meclisi Üyeliği, Otomotiv Ticaret Meclis Üyeliği
Türkiye Personel Yönetimi Derneği Bursa Şubesi (PERYÖN)	Üyelik
Uludağ İhracatçı Birlikleri Otomotiv İhracatçıları Birliği (OİB)	Yönetim Kurulu Başkan Yardımcılığı
Ulusal Kalıp Üreticileri Birliği (UKUB)	Yönetim Kurulu Yedek Üyeliği
Vergi Konseyi	Çalışma Grubu Üyelikleri
Yabancı Sermaye Derneği (YASED)	Yönetim Kurulu ve Komite Üyelikleri; Otomotiv ve Yan Sanayi Çalışma Grubu Başkanlığı
Yatırımcı İlişkileri Derneği (TÜYİD)	Kurumsal Üyelik

TÜRK LOYDU

SERA GAZI DOĞRULAMA BEYANI GREENHOUSE GAS VERIFICATION STATEMENT

Belge No / Certificate No : 2021-0190.0010

TOFAŞ TÜRK OTOMOBİL FABRİKASI A.Ş.

GENEL MÜDÜRLÜK / HEAD OFFICE:
BÜYÜKDERE CAD. NO: 145 TOFAŞ HAN
34394, ZİNCİRLİKUYU, İSTANBUL, TURKEY

ÜRETİM TESİSİ / PRODUCTION FACILITY:
İSTANBUL CAD. NO: 574
16369, BURSA, TURKEY

firmasında Türk Loydu tarafından
Türk Loydu hereby certifies that,

TS ISO 14064-1:2006

(Aynı zamanda düzenlenen bu belge ISO 14064-3'e uygun olarak süreç, izleme ve raporlama gerekliliklerinin sağlandığını gösterir)
(As well as criteria given to provide for consistent operations, monitoring and reporting in ISO 14064-3:2006)

standardına uygun olarak gerçekleştirilen doğrulama sonucunda
in consequence of the verification carried out in compliance with the standard

Toplam Sera Gazı Emisyonu Total Greenhouse Gas Emission	: 97.542 tCO ₂ e
Doğrudan Emisyonlar Direct Emissions	: 42.785 tCO ₂ e
Enerji Dolaylı Emisyonlar Energy Indirect Emissions	: 54.757 tCO ₂ e
Güven Seviyesi Level of Assurance	: Makul Reasonable

yukarıda bildirilen Sera Gazı Bildirimi kapsamında doğrulanmıştır.
verified within the scope of above-mentioned Greenhouse Gas Assertion.

Doğrulama Periyodu / Verification Period : 01.01.2020-31.12.2020
Belgelendirme Tarihi / Date of Certification : 31.05.2021
Doğrulama Raporu Ref.No / Ref.No of Verification Report : 2021-0190-02

Sorumlu Müdür
Responsible Manager

Teknik Yönetici
Technical Manager

TÜRK LOYDU

Evliya Çelebi Mah. Tersaneler Cad. No:26/1 34944 Tuzla-İSTANBUL
Tel: +90 216 581 37 00, Faks: + 90 216 581 38 20, e-posta: endüstri@turkloydu.org, web: www.turkloydu.org

SERA GAZI DOĞRULAMA BEYANI

Beyan Tarihi: 31.05.2021

Beyan No: 09

Revizyon No: 01

Sayfa: 1 / 3

TÜRK LOYDU

TOFAŞ TÜRK OTOMOBİL FABRİKASI A.Ş.

KARBON SAYDAMLIK PROJESİ

**2020 YILI
SERA GAZI DOĞRULAMA BEYANI**

TÜRK LOYDU

Evliya Çelebi Mah. Tersaneler Cad. No:26/1 34944 Tuzla-İSTANBUL
Tel: +90 216 581 37 00, Faks: + 90 216 581 38 20, e-posta: endüstri@turkloydu.org, web: www.turkloydu.org

SERA GAZI DOĞRULAMA BEYANI

Beyan Tarihi: 31.05.2021	Beyan No: 09	Revizyon No: 01	Sayfa: 2 / 3
--------------------------	--------------	-----------------	--------------

1. KAPSAM

Türk Loydu Uygunluk Değerlendirme Hizmetleri A.Ş. işletmenin 01.01.2020-31.12.2020 tarihlerini kapsayan sera gazı emisyon raporunun *ISO 14064-1:2006 Sera Gazları-Bölüm 1: Sera Gazı Emisyonlarının ve Uzaklaştırmalarının Kuruluş Seviyesinde Hesaplanmasına ve Rapor Edilmesine Dair Kılavuz ve Özellikler Standardına* uygunluğunun, ISO 14064-3 standardına göre makul güven seviyesinde doğrulanmasına ilişkin doğrulama faaliyetlerini proses analizi ile Mart-Nisan 2021 döneminde gerçekleştirmiştir.

Bu çalışmalar; *ISO 14064-3:2006 Sera Gazları-Bölüm 3: Sera Gazı Beyanlarının Doğrulanmasına ve Onaylanmasına Dair Kılavuz ve Özellikler Standardı* gereği Kapsam 1 (doğrudan sera gazı emisyonları) ve Kapsam 2 (enerji dolaylı sera gazı emisyonları) sera gazı emisyonlarını içeren sera gazı emisyon raporunun önemli hatalar içermediği sonucuna makul güvenle varan bir doğrulama görüşü sunmak ve Kapsam 3 (diğer dolaylı sera gazı emisyonları) sera gazı emisyonlarının sınırlı güven seviyesinde doğrulanmasını sağlamak amacıyla yürütülmüştür.

Türk Loydu Uygunluk Değerlendirme Hizmetleri A.Ş., işletmenin karbon saydamlık projesi gereklilik şartlarını yerine getirmek için hazırlanmış olan sera gazı doğrulama beyanını Karbon Saydamlık Projesi kapsamında onaylamaktadır.

2. SERA GAZI BEYANI

Doğrulanmış Sera Gazı beyanları aşağıdaki gibidir:

- 2020 Sera Gazı Envanteri, ISO 14064-1:2006 Standardını da içeren yaygın sektör uygulamalarıyla uyumlu olarak geliştirilmiştir.
- 2020 yılında Kapsam 1 ve Kapsam 2 Sera Gazı emisyonları **97.542 tCO₂e** olarak hesaplanmıştır. Her bir kaynağı içeren emisyon kaynakları doğrulama raporunda verilmektedir.
- 2020 yılında Kapsam 3 Sera Gazı emisyonları **4.572.676 tCO₂e** olarak hesaplanmıştır. Her bir kaynağı içeren emisyon kaynakları aşağıda verilmiştir:
  - Satın alınan mal ve hizmetler : **408.325 tCO₂e**
  - Ürün taşıma ve dağıtım : **113.797 tCO₂e**
  - Operasyonlarda oluşan atıklar : **775 tCO₂e**
  - İş seyahatleri : **83 tCO₂e**
  - Çalışanların ulaşımı : **5.671 tCO₂e**
  - Hammadde taşıma ve dağıtım : **25.384 tCO₂e**
  - Satılan ürünlerin kullanımı : **3.875.609 tCO₂e**
  - Satılan ürünlerin yaşam döngüsü : **143.032 tCO₂e**

3. GÜVENCE SEVİYESİ

Yukarıdaki Sera Gazı beyanlarına ilişkin makul ve sınırlı güvence seviyelerinde bir görüş ortaya çıkarmak doğrulamanın asıl görevidir. Tüm sürecin;

- ISO 14064-1:2006 genel gereksinimlerine uyumluluğu,
  - 01.01.2020-31.12.2020 periyodu için hesaplanan Kapsam 1 ve Kapsam 2 emisyonlarının makul olup olmadığı,
  - 01.01.2020-31.12.2020 periyodu için hesaplanan Kapsam 3 emisyonlarının hangi seviyede sınırlı olduğu,
- incelenmiştir.

TÜRK LOYDU

Evliya Çelebi Mah. Tersaneler Cad. No:26/1 34944 Tuzla-İSTANBUL
Tel: +90 216 581 37 00, Faks: + 90 216 581 38 20, e-posta: endüstri@turkloydu.org, web: www.turkloydu.org

SERA GAZI DOĞRULAMA BEYANI

Beyan Tarihi: 31.05.2021

Beyan No: 09

Revizyon No: 01

Sayfa: 3 / 3

4. DOĞRULAMA FAALİYETLERİ

Sera Gazı doğrulamaları için Türk Loydu Uygunluk Değerlendirme Hizmetleri A.Ş. tarafından gerçekleştirilen doğrulamada ISO 14064-3:2006 standardı uygulanmıştır. Aşağıdaki doğrulama faaliyetleri gerçekleştirilmiştir:

- Emisyon raporu dahil olmak üzere belge, prosedür ve metodolojilerin gözden geçirilmesi,
- Risklerin değerlendirilmesi ve doğrulama planlaması,
- İşletme kalite yönetim sistemleri de dahil olmak üzere belge, kontrol ve metodolojilerin değerlendirilmesi,
- Doğrulama raporundaki doğrulama bulguları ve önemli konuların değerlendirilmesi,
- Doğrulama raporundaki önemli konuların değerlendirilmesi ve ilgili çözümlerin incelenmesi,
- Doğrulama beyanın yayınlanması ve doğrulamanın tamamlanması.

5. DOĞRULAMA GÖRÜŞÜ

Sera Gazı beyanı; gerçekleştirilen süreç ve prosedürlere dayanarak, ISO 14064-1 gereklerine uygun olarak hazırlanmıştır.

SERA GAZI Beyanı #1: Sera Gazı Envanteri, ISO 14064-1 Standardı genel şartlarına uygundur.

SERA GAZI Beyanı #2: Toplam **97.542 tCO₂e** Sera Gazı emisyonu; **42.785 tCO₂e** doğrudan emisyonlar (Kapsam 1) ve **54.757 tCO₂e** enerji dolaylı emisyonlar (Kapsam 2) ile makul seviyede hesaplanmıştır.

Görüş Bildirimi

Uluslararası standartlar temelinde gerçekleştirilen doğrulama denetim sonucunda Sürdürülebilirlik Raporu'nda açıklanan 2020 yılı sera gazı emisyon verileri (Kapsam 1 ve Kapsam 2) makul güvence ile doğrulanmıştır.

SERA GAZI Beyanı #3: **4.572.676 tCO₂e** olarak belirtilen diğer dolaylı emisyonlar (Kapsam 3) sınırlı seviyede hesaplanmıştır.

Görüş Bildirimi

Uluslararası standartlar temelinde gerçekleştirilen doğrulama denetim sonucunda Sürdürülebilirlik Raporu'nda açıklanan 2020 yılı sera gazı emisyon verileri (Kapsam 3) sınırlı güvence ile doğrulanmıştır.

Onur YILMAZ

Teknik Yönetici

Sera Gazı Baş Doğrulayıcısı

Tofaş 2020 Sürdürülebilirlik Raporu Paydaş Geri Bildirim Formu

Dahil olduğunuz paydaş grubunu belirtiniz.

Çalışan		Yerel Halk	
Hissedar		Yerel Yönetim	
Tedarikçi		Kamu Kuruluşu	
Bayi		Üniversite & Akademisyen	
Müşteri		Çalışan Ailesi	
STK		Diğer (lütfen belirtiniz)	
Medya			

Rapor hakkındaki genel izleniminiz nasıl?

	Çok İyi	İyi	Yeterli	Zayıf
İçerik				
Kapsam				
Önceliklendirme				
Okunabilirlik				
Sayısal Verilerin Anlaşılabilirliği				
Karşılaştırılabilirlik				
Tasarım				

Rapor beklentilerinizi ne ölçüde karşılıyor?

Kapsamlı şekilde karşılıyor.	
Kısmen karşılıyor.	
Hiç karşılamıyor.	

Rapora yönelik yorum, beklenti ve önerilerinizi paylaşınız.

Ad Soyad:

Email:

Telefon:

Yasal Uyarı ve Künye

Tofaş Türk Otomobil Fabrikası A.Ş.

Genel Müdürlük:

Büyükdere Caddesi No: 145 Tofaş Han 34394
Zincirlikuyu/İstanbul/Türkiye
T: 0212 275 33 90
F: 0212 275 39 88

Fabrika:

İstanbul Caddesi No: 574 16110 Bursa/Türkiye
T: 0224 261 03 50
F: 0224 255 09 47

Rapor hakkında bilgi edinmek; görüş ve önerilerinizi iletmek için Sürdürülebilirlik Sorumlumuz ile iletişime geçebilirsiniz:
sustainability@tofas.com.tr
T: 0212 275 33 90

Raporlama Danışmanı:

SEEM Turkey - Sustainability Culture
www.seemturkey.com
info@seemturkey.com
T: 0216 266 5844

Tasarım:

Tayburn
www.tayburnkurumsal.com
T: 0212 227 04 36

Yasal Uyarı:

Tofaş 2020 Sürdürülebilirlik Raporu ("Rapor"), Tofaş Türk Otomobil Fabrikası A.Ş. ("Tofaş") tarafından hazırlanmıştır. Bu Rapor'da yer alan ve eksiksiz olma vasfını taşımayan tüm bilgi, görüş ve değerlendirmeler Tofaş tarafından sağlanmış ve bu Rapor amacıyla -enerji, su ve sera gazı emisyonlarına yönelik veriler haricinde- bağımsız olarak doğrulanmamıştır. Bu Rapor, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmış olup, herhangi bir yatırım kararı için temel oluşturmayı amaçlamaktadır. Bu raporda yer alan bilgiler Tofaş hisselerinin satışına ait herhangi bir teklif veya bir teklifi parçasını ya da bu tür bir satış sürecine davet niteliği teşkil etmez ve bu Rapor'un yayımlanmasıyla bu tür bir yasal ilişki kurulmuş sayılmaz. Bu Rapor'da yer alan tüm bilgi ve ilişkili belgelerin, Rapor'un kapsadığı dönem itibarıyla doğru olduğuna inanılmakta olup bilgiler güvenilir kaynaklara dayanarak iyi niyetle açıklanmıştır. Ancak Tofaş bu bilgilere yönelik herhangi bir beyan, garanti ya da taahhütte bulunmamaktadır. Buna uygun olarak Tofaş, Tofaş hissedarları, Tofaş iştirakleri veya onları yönetim kurulu üyeleri, çalışanları ve danışmanları, bu Rapor kapsamında açıklanan herhangi bir bilgi ya da iletişimde veya bu Rapor'da yer alan bilgilere dayanan veya yer almayan bir bilgi neticesinde kişi veya kişilerin doğrudan ya da dolaylı olarak uğrayacağı kayıp ve zarardan sorumlu değildir.

www.tofas.com.tr